

Doberdob, Sovodnje, Ronke,
Štandrež, Gorica, Tržič

Povsod, kjer nas potrebujete.

Goriškemu fotoklubu Skupina75
čestital predsednik republike

Razlikujemo se.

www.zkb.it

01009

1666007

977124

SOBOTA, 9. OKTOBAR 2010**št. 239 (19.946) leto LXVI.**

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v uasi Zatří nad Cerknem, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobroč" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNINA PLĀCANĀ V GOTOVINĀ

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Primorski dnevnik

Človekove pravice in kulturna raznolikost

MARTIN BRECELJ

Nemški predsednik Christian Wulff je v nedeljo na osrednji slovesnosti ob 20. obletnici ponovne združitve Nemčije v Bremnu dejal, da je zdaj »tudi islam del Nemčije«, prav tako kot sta krščanstvo in judovstvo dela Nemčije. Kanclerka Angela Merkel pa je v ponedeljek Wulffa poopravila, rekoč, da so muslimani sicer dobrodošli v Nemčiji, a da se morajo »prilagoditi temeljnim nemškim vrednotam«.

Wulff in Merklova sta izrazila stališči, ki sta vsako zase povsem razumni, a ki se med seboj vsaj na prvi pogled izključujejo. Predsednik je izpostavil zahtevo po verski in sploh kulturni strpnosti, ki je nosilno steber vseake demokratične ureditve. A to je prikazal na način, kot da bi strpnost zahtevala odpoved sleherni identiteti. Če bi njegove besede nekoliko karikirali, potem naj bi Nemčija bila nekakšna prazna škatla, ki vase lahko sprejme kar kolik.

Kanclerka pa se s tem očitno ni strinjala. Poudarila je, da Nemčija ima svojo identiteto, ki so jo muslimani in vsi priseljeni dolžni spoštovati ter se ji prilagoditi. Če bi jeno stališče prigrali do skrajnosti, potem bi prišli do sklepa, da bi se morali pravzaprav priseljeni odpovedati svoji izvorni identiteti in se asimilirati. Kaj naj drugega pomeni prilagoditev?

Tako se je ob robu proslavljanja 20. obletnice ponovne združitve Nemčije izrisala temeljna dilema današnjega multi-kulturnega sveta. Že kot pripadniki slovenske manjšine v Italiji vemo ali vsaj slutimo, da mora biti rešitev nekje vmes, da mora obstajati način, ki omogoča spoštovanje obeh zahtev, bodisi tiste, ki jo je izpostavljal Wulff, bodisi one, na katero je opozorila Merklova. In to rešitev lahko povzamemo v tezo, da je sleherna kulturna (verska, narodna, politična, idejna) identiteta sprejemljiva le pod pogojem, da ni zaprta ali totalitarna, temveč da je odprtva, strpna.

Obstaja dokaj natančno merilo za ugotavljanje te odprtosti. To so človekove pravice, ki so jih dolžne spoštovati vse kulture, saj pomenijo tako rekoč najmanjši skupni imenovalec človeštva. Na njihov pomen opozarja tudi nagrada za mir, ki jo je včeraj podelil Norveški odbor za Nobelovo nagrado. Odločitev, da jo pokloni kitajskemu borcu za človekove pravice, je posebno posrečena, saj opozarja na potrebo, da se demokratično odpre kultura, ki tačas prevzema vodilno vlogo na vsečloveški ravni.

ČLOVEKOVE PRAVICE - Norveški odbor za Nobelove nagrade izbral Liuja Xiaobuja

Kitajskemu oporečniku Nobelova nagrada za mir

ZDA in EU pozvali Kitajsko, naj nagrajenca izpusti - Za Peking je kriminalci

**RIM - Ministrstvo
Prva zelena luč za morski uplinjevalnik**

RIM - Komisija za presojo vpliva na okolje italijanskega okoljskega ministrstva je prišla zeleno luč za morski plinski terminal, ki ga sredi Tržaškega zaliva načrtuje nemška energetska družba E.On, istočasno pa komisija tudi odobrila načrt za podmorsk plinovod med Trstom in Furlanijo, ki je bistvenega pomena za kopenski plinski terminal pri Žavljah.

Ta naprava je že pred časom doživelja podporo strokovne komisije za presojo okolja pri italijanskem ministrstvu. Včerajšnje stališče komisije je obvezno, ni pa obvezujoče, zato ga lahko ministrstvo upošteva ali tudi ne. Odvisno tudi od pogojev, ki jih je za terminal sredi morda postavila komisija.

Tržaški župan Roberto Di-piazza pravi, da ga rimska odločitev ne vznemirja, saj Občina podpira kopenski in ne morskega terminala.

Na 6. strani

**RIM - Vozniški izpit
FJK bo prejela vprašalnike za slovenski prevod**

RIM - Italijansko ministrstvo za infrastrukture in prevoze bo Deželi Furlaniji-Julijski krajini poslalo besedila vprašalnikov za vozniški izpit, da se jih prevede v slovenski jezik, tako kot to že po ustaljeni praksi dela za Pokrajino Bocen in Dolino Aoste glede prevodov v nemški oz. francoski jezik. Tako je minister Altero Matteoli zapisal v odgovoru na vprašanje senatorjev Demokratske stranke Tamare Blažina, Carla Pegorera, Flavia Pertoldija in Marca Filippija.

Na 2. strani

ITALIJA - Proti reformi šole in univerze

Dijaki na ulicah

Menijo, da gre zgolj za krčenje - Manifestacije tudi v Trstu, Gorici in Vidmu

RIM, TRST, GORICA, VIDEM - Včeraj je po vsej Italiji potekal protestni dan, ki so ga združenja višješolskih dijakov, univerzitetnih študentov in raziskovalcev ter prekernih šolnikov pripredila, da bi tako izrazila nasprotovanje reformi šolstva in univerze oz. vladni politiki na tem področju, ki je po njihovem mnenju usmerjena le v krčenje sredstev, števila osebja ter učnih in laboratorijskih ur, medtem ko dijaki predlagajo reforme »od spodaj« s prenovo didaktike, vlaganjem v grad-

njo in obnovo šolskih stavb, zagotovitvijo prakse in novim pojmovanjem dijaškega predstavninstva. Poleg dijakov je protestiral tudi sindikat delavcev znanja Flc Cgil, ki je oklical enourno stavko šolnikov. V manifestacijah po vsej Italiji je po oceni organizatorjev sodelovalo okoli tristo tisoč ljudi. Od teh naj bi jih v FJK bilo okoli štiri tisoč na manifestacijah, ki so potekale v Trstu, Gorici in Vidmu ob številnih udeležbi tudi slovenskih dijakov.

Na 5., 7. in 16. strani

OSLO - Norveški odbor za Nobelove nagrade je včeraj sporočil, da bo Nobelovo nagrado za mir letos prejel kitajski oporečnik Liu Xiaobo »za dolg in nenasilen boj za temeljne človekove pravice na Kitajskem«. Nagrajenec zdaj prestaja 11-letno zaporno kazens v zaporu. Številne države in mednarodne organizacije po svetu so odločitev pozdravile ter Peking pozvalo, naj Nobelovega nagrajenca izpusti. V tem smislu so se oglasili ameriški predsednik Barack Obama in mnogi evropski voditelji. Oblasti v Pekingu pa so disidenta označile za kriminalca.

Na 28. strani

Govor Inzka na plebiscitni slovesnosti

Na 3. strani

Tržiški Seaway obhaja prvo obletnico zagona

Na 4. strani

V tržaški trgovini ukradli več sto očal

Na 8. strani

Ob sobotah popoldne v Gorici brezplačno parkiranje

Na 16. strani

Tudi goriški Kras se segreva

Na 17. strani

Biomasa briška nafta prihodnosti

Na 18. strani

**MAXI
Discount**

**OB NEDELJAH
VEDNO ODPRTO**
9.00 – 13.00
SOVODNJE OB SOČI
KRMIN – RONKE
GRADIŠČE OB SOČI
ČENTA – FAGAGNA
SAN GIOVANNI AL NAT.
...nov način nakupovanja!

pogledi danes

**s Primorskim dnevnikom
vsem naročnikom
brezplačno na dom**

VOZNIŠKI IZPIT - Minister za prevoze Matteoli odgovoril senatorjem DS

Ministrstvo bo Deželi FJK poslalo vprašalnike za prevod v slovenščino

Tako se že dogaja za Pokrajino Bocen in Dolino Aoste - Prevajanje v jezike tujih priseljencev prevelik strošek

RIM - Italijansko ministrstvo za infrastrukture in prevoze bo Deželi Furlaniji-Julijski krajini poslalo besedila novih vprašalnikov za vozniški izpit, da se jih prevede v slovenski jezik. To je minister Altero Matteoli zapisal v odgovoru na vprašanje senatorjev Demokratske stranke Tamare Blažina, Carla Pegorera, Flavia Pertoldija in Marca Filippija.

Tako je vprašanje odsotnosti slovenskega prevoda vprašalnikov v okrožni prometnega ministrstva uradom za motorizacijo (slednja je upoštevala le nemški in francoski prevod za narodni skupnosti na Južnem Tirolskem in v Dolini Aoste), dobilo svoj razplet. Na odsotnost slovenskega prevoda je julija letos opozoril deželní svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec, v začetku avgusta pa so Blažinova (slednja je stopila tudi do tržaškega prefekta Alessandra Giacchettija), Pegorer, Pertoldi in Filippi naslovili na ministra Matteolija vprašanje, v katerem so opozorili, da okrožnica krši temeljne pravice pripadnikov slovenske narodne skupnosti v Italiji, ki jo ščiti tudi državni zakon št. 38 iz leta 2001, obenem ustvarja razlike v obravnavanju zgodovinskih manjšin v nasprotju s šestim členom italijanske ustanove. Senatorji DS so v svojem vprašanju Matteolija opozorili tudi, da okrožnica ne predvideva več prevoda vprašalnikov v vrsto drugih jezikov (angleščino, rusčino, kitajščino, španščino in arabščino), ki je bil do lani predviden z imenom olajšati opravljanje vozniškega izpita tujcem, ki živijo v Italiji in ne obvladajo dobro italijanščine.

V odgovoru, ki vsebuje datum 5. oktobra, minister Matteoli sporoča, da bo ministrstvo poslalo Deželi FJK besedila vprašalnikov, da se jih prevede v slovenščino, čeprav je še zapisal, ni dolej prejelo nobene prošnje za slovenski prevod. Vsekakor Matteoli v svojem odgovoru tudi sam omenja začitni zakon, pa tudi, da bodo vprašalnike poslali deželnemu upravi FJK sledč ustaljeni praksi, ki je že v rabu za Pokrajino Bocen in Dolino Aoste glede prevoda v nemščino oz. francoščino.

Manj uspešni so bili predstavniki DS glede izpolnitve druge zahteve, se pravi nudjenja prevoda v druge omenjene jezike. Matteoli utemeljuje njihovo črtanje najprej z ekonomskimi razlogi, saj bi po njegovih besedah prevajanje vprašalnikov v druge jezike oz. zvočno prevajanje preko slušalk predstavljalo velik strošek, poleg tega so bili prevodi v angleščino, španščino, kitajščino, arabšči-

no in ruščino večkrat netočni. Ministrstvo je tudi večkrat poudarilo, da je temeljno besedilo italijansko in da je prevajanje predstavljalo le pripomoček za boljše razumevanje vprašanj, poleg tega spričo dejstva, da se nekateri jeziki, kot kitajščina, arabščina in španščina, na različnih zemljepisnih območjih različno izgovarajo, tuj kandidat večkrat ni razumel dobesednega pomena vprašanja.

Minister v odgovoru opozarja tudi na to, da so novi vprašalniki zbrani v odpri podatkovni bazi, ki jo mogoče v katerem kolik trenutku spremeni oz. dopolniti bodisi zaradi sprememb v normativi bodisi z namenom izboljšati sistem ocenjevanja kandidatov. Njihovo prevajanje v druge jezike bi dodatno obremenilo postopek, saj bi se moralni obrniti na specializirane in zanesljive agencije, ki pa jih ni lahko dobiti, vse to pa bi šlo v škodo zadovoljivega sistema ocenjevanja kandidatov na tako občutljivem področju, kot je prometna varnost, kjer morajo vozniki odlično poznati pravila cestnega zakonika, je zapisal minister.

Minister Altero
Matteoli je pozitivno
odgovoril na vprašanje
senatorke Tamare
Blažina (na posnetku) in
kolegov Pegorera,
Pertoldija in
Filippija v zvezi z
rabo slovenščine
na vprašalnikih za
vozniški izpit

KROMA

SLOVENIJA - ČRNA GORA Pahor in Djukanović poudarila dobre odnose med državama

LJUBLJANA - Slovenski in črnogorski premier Borut Pahor in Milo Đukanović sta po včerajnjih pogovorih v Ljubljani izpostavila odlične gospodarske in politične odnose med državama ter skupno podporo nadaljnji širitevi Evropske unije na Zahodni Balkan. Pristojna ministra pa sta ob tem podpisala sporazum o socialnem zavarovanju. S tem je Slovenija tovrstni sporazum sklenila z vsemi državami nekdajne Jugoslavije. Najpomembnejši del sporazuma se nanaša na ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Ob tem, da državi nimata nobenega odprtrega političnega vprašanja, imata tudi odlične gospodarske odnose, na kar kaže tudi dejstvo, da je lani v letu krize njuna trgovska menjava presegla sto milijonov evrov, enako pa je pričakovati tudi letos, je dejal Pahor.

Đukanović se je nato v okviru enodnevnega obiska srečal še s predsednikom republike Danilom Türkem, s katerim sta tako kot s premierom govorila predvsem o dvostranskih odnosih in širiti EU in Nata. Đukanović, ki je predsedniku Türkmu predstavil poglede na bližnjo določitev statusa Črne gore kot kandidat za članstvo v EU, pa je izpostavil potrebo po določitvi datuma za začetek pogajanj o članstvu. Pred vrnitvijo v domovino se je črnogorski gost srečal še s predsednikom DZ Pavlom Gantarjem in slovenskimi gospodarstveniki.

KRANJ - Včeraj zjutraj V verižnem trčenju na avtocesti umrla ena oseba

KRANJ - V prometni nesreči na gorjenjski avtocesti v bližini počivališča Voklo je včeraj okoli pol šeste ure zjutraj po verižnem trčenju štirih vozil umrl eden od udeležencev nesreče.

Policisti so ugotovili, da je 36-letni voznik osebnega avtomobila dohitel pred seboj vozeči osebni avtomobil, ki ga je vozila 57-letna voznica, in brez zaviranja trčil vanj. Vozilo 57-letne voznice je po trčenju odbilo v obcestni jarek, vozilo 36-letnika pa je obstalo na vozišču. V zaučnjenem vozilu je nato trčil 35-letni voznik osebnega vozila, v slednjega pa je nato trčil 33-letni voznik osebnega vozila.

V vozilu 36-letnika sta bila še 30-letna potnica, ki je sedela na zadnjem sedežu, in še ne enoletni otrok. Po trčenju so reševalci v klinični center odpeljali vse udeležene v nesreči razen 33-letnega voznika, ki je pripeljal kot zadnji. 36-letni voznik je okoli osme ure umrl v kliničnem centru. Njegova sopotnica in otrok ter 57-letna voznica so hudo poškodovani, 35-letni voznik pa ima lažje poškodbe.

ZAGREB - V 86. letu starosti Umrla nekdanja jugoslovanska premierka Milka Planinc

ZAGREB - V Zagrebu je v četrtek v 86. letu starosti umrla Milka Planinc, nekdanja predsednica zveznega izvršnega sveta SFRJ, ki je bila več kot deset let tudi na čelu centralnega komiteja Zveze komunistov Hrvaške. Milka Planinc je veljala za eno najplivnejših žensk v nekdanji Jugoslaviji in je bila edina premierka kake socialistične države.

Rodila se je leta 1924 v Drnišu na Hrvaškem. S šestimi leti se je s starši preselila v Split, kjer je živel do leta 1947. Med drugo svetovno vojno se je pridružila narodnoosvobodilnemu boju in ob koncu vojne dosegla čin poročnice. Po vojni se je preselila v Zagreb in se kmalu zatem podala v politične vode. Leta 1957 je postala tajnica Narodne skupščine Trešnjevka, med letoma 1961 in 1963 pa je bila sekretarka za kulturno mesta Zagreb. Med letoma 1963 in 1965 je opravljala naloge republiške sekretarke za šolstvo, nato pa je bila med letoma 1965 in 1971 predsednica hrvaškega sabora.

Z zatrjetim t.i. hrvaške pomlad se je Milka Planinc zahtevala na čelo centralnega komiteja Zveze komunistov Hrvaške (1972-1982), kjer je na predlog Josipa Vrhovca sprejela odločitev o prijetju "pomladnikov", med katerimi so bili Franjo Tuđman, Marko Veselica, Dražen Budija, Šime Dodan, Vlado Gotovac, Hrvoje Šošić in drugi. 16. maja 1982 je postala predsednica zveznega izvršnega sveta SFRJ. Kot prva in edina predsednica vlade SFRJ je bila obenem tudi prva premierka kake socialistične države. Maja 1986 jo je nasledil Branko Mikulić. (STA)

SLOVENIJA - Pete lokalne volitve od osamosvojitve države

Jutri izbirajo nova vodstva občin

Za županska mesta v 208 občinah 774 kandidatov in kandidat - Skoraj 1.700.000 volilnih upravičencev - Največ županskih kandidatov v Ljubljani (13) in Mariboru (12)

LJUBLJANA - Volivke in volivci bodo v nedeljo na petih lokalnih volitvah od osamosvojitve države izbirali nova vodstva 208 slovenskih občin. Za županske stolčke tokrat kandidira 774 kandidatov, za mesta v širših in ožjih vodstvih lokalnih skupnosti pa se skupaj potegujeta kar dva odstotka celotnega slovenskega prebivalstva.

Tokrat bodo volivke in volivci župane in člane občinskih svetov volili v 208 občinah, saj je ustavno sodišče v Kopru in Trebnjem volitve zadržalo. Drugi krog volitev bo predvidoma 24. oktobra, in sicer v tistih občinah, kjer noben županski kandidat ne bo dobil večine glasov, torej več kot polovico. V Sloveniji danes in jutri voda volilni molk, ki se je začel v petek ob polnoči bo trajal do konca jutrišnjega glasovanja.

Za županske mesta se na tokratnih lokalnih volitvah poteguje skupaj 774 kandidatov, kar je v povprečju 3,7 kandidata na župansko mesto. Zanimanje za županski položaj je tokrat v zgodovini lokalnih volitev najmanjše: ob prvih lokalnih volitvah leta 1994 je denimo za župansko mesto kandidiralo v povprečju 4,3 kandidata, na zadnjih volitvah leta 2006 pa štiri.

Glede na število vloženih kandidatur je največje zanimanje za županski stolček v največjih slo-

venskih mestih, Ljubljani in Mariboru. V Ljubljani se bo za štiriletni županski mandat potegovalo 13 kandidatov, v Mariboru pa 12. Pestro izbiro pa bodo volivke in volivci imeli tudi v Novi Gorici in Piranu (devet) ter v občinah Grosuplje, Ilirska Bistrica, Ivančna Gorica in Izola, kjer si županske funkcije želi po osem kandidatov.

V 23 slovenskih občinah, kjer se za župansko mesto poteguje po en kandidat, pa ni prave konkurenčne izidež županske tekme ni neznank. Gre za občine Benedikt, Bloke, Brezovica, Gornji Petrovci, Križevci, Kuzma, Loški potok, Makole, Mokronog-Trebelno, Odranci, Podčetrtek, Podlehnik, Polzela, Prebold, Sodažica, Solčava, Središče ob Dravi, Sveti Ana, Sveta trojica v Slovenskih goricah, Šentupert, Trnovska vas, Velika polana in Veržej.

V nasprotnu s parlamentarnimi so na lokalnih volitvah strankam močan konkurent neodvisni kandidati. Na tokratnih volitvah se za županski stolček poteguje 216 neodvisnih kandidatov oziroma slabih 28 odstotkov vseh. Gre za kandidate, ki kandidirajo s podpisi volivcev, čeprav so nekateri člani političnih strank ali pa imajo njihovo podporo.

Sicer pa bodo neodvisni kandidati na vseh lokalnih volitvah od osamosvojitve države najuspešnejši. Na zadnjih volitvah leta 2006 je bilo denimo

izvoljenih 67 neodvisnih kandidatov za župane. Vsa leta se ob rastučem nezaupanju v politične stranke povečuje tudi število neodvisnih list za občinske sante. Na zadnjih volitvah so denimo neodvisni kandidati na volitvah v občinske sante skupaj prejeli več kot 17 odstotkov glasov.

Med županskimi kandidati se jih 69 poteguje za položaj v mestnih občinah, 703 pa v ostalih občinah. Med vsemi županskimi kandidati je 93 žensk oziroma 12 odstotkov. Najstarejši županski kandidat ima 73 let, najmlajši pa 19. Na zadnjih lokalnih volitvah leta 2006 je bilo ženskih kandidatk za županska mesta še manj, in sicer 10,5 odstotka. V 210 občinah pa je bilo skupaj izvoljenih le sedem županj.

Za več kot 3335 svetniških mest pa se skupaj poteguje 26.188 kandidatov, od tega 4414 za člane mestnih svetov, 21.774 pa za člane občinskih svetov. Najstarejši kandidat za svetniško funkcijo je star 90, najmlajši pa 18 let. Odstotek ženskih kandidatk za občinske sante je višji kot pri županskih volitvah, saj zakonodaja za letosne volitve predpisuje 30-odstotno kvoto na posamezni listi. Ženskih kandidatk je skupaj 10.078 oziroma 38,5 odstotka.

Volitve županov bodo potekale po dvokrožnem večinskem načelu, medtem ko se volitve članov občinskih svetov izvajajo po enokrožnem večinskem ali v srednjem velikih in manjših občinah.

Podatki Statističnega urada RS denimo kažejo, da je med strankami leta 2006 največ županov dobila SLS. Osvojila je 49 županskih sedežev, kar je največje število izvoljenih županov ene stranke doslej. Največji delež glasov za svetniška mesta pa je dobila SDS (20 odstotkov). Med skupno 3386 izvoljenimi svetniki je namreč največ svetniških mest, 677, pripadlo SDS. (STA)

V Idriji utonil ribič iz Francije

IDRIJA - Včeraj zgodaj popoldan se je v reki Idriji med ribolovom utopil francoski državljan. Do nesreče je prišlo ob glavni cesti Idrija - Cerkno v kraju Straža. Po podatkih novogoriške policije je moški, ki je ribe lovil še s tremi prijatelji, nekaj po 13. uri sredi struge izgubil ravnotežje in padel v naraslo Idrijo. Reka je odnesla dalje po strugi. To je opazil eden od njegovih prijateljev, ki je ribe lovil malo višje. S še enim prijateljem mu je poskušal pomagati, vendar sta bila prepozna. Čeprav sta ga oživila, moškemu ni bilo več pomoći.

Na kraj so prišli idrijski policisti in protostoljni gasilci ter cerkniška reševalna ekipa. Vendar je zdravnik lahko le potrdil smrt zaradi utopitve. Kot so še sporočili z novogoriške policisce uprave, zdravnik pri pregledu pokojnega ribiča ni ugotovil znakov nasilja oz. je tujo krivo izključil.

Šibek potresni sunek v okolici Ilirske Bistrike

ILIRSKA BISTRICA - Seismografi državne mreže potresnih opazovalnic so v okolici Ilirske Bistrike v četrtek ob 22.37 zabeležili šibek potresni sunek. Po prvih podatkih je bilo žarišče potresa 55 kilometrov južno od Ljubljane, v okolici Ilirske Bistrike. Preliminarno ocenjena magnituda potresa je bila 2,5, intenziteta potresa v širšem nadzariščnem območju pa ni presegla tretje stopnje po evropski lestvici.

CELOVEC - Na slovesnosti ob uradnem začetku slovesnosti ob 90. obletnici plebiscita

Inzko Koroško v letu 2020 orisal kot cvetočo deželo v skupni regiji

Odmeven govor predstavnika Slovencev v Avstriji - Opozoril je tudi na nerešena vprašanja - Govoril tudi Tondo

CELOVEC - Na Koroškem se je včeraj popoldne začelo uradno trdnevno slavlje ob 90. obletnici koroškega plebiscita z odmevnim nastopom skupnega govornika slovenske manjštine Valentina Inzka na osrednji deželni proslavi v dvorani grbov v deželni hiši v Celovcu. Inzko, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) in poklicno visoki diplomat Evropske unije, je v svojem govoru Korošcam in Korošcem predstavil deželo, kakršna bo (naj bi bila) ob 100. obletnici plebiscita leta 2020: cvetoča, z velikanskim človeškim kapitalom in skupni regiji s Slovenijo in Italijo. Osnova za to pa da je dejstvo, da je Koroška dežela dveh narodov, dežela na stičišču treh velikih kultur. Ob takšni podobi dežele v desetih letih pa je predstavnik slovenske manjštine v svojem govoru obenem zelo jasno in nedvoumno izpostavil trnovno pot koroških Slovencev v preteklosti, (še vedno) neizpolnjene obveznosti iz saintgermanske in avstrijske državne pogodbe ter obljube koroške deželne vlade iz leta 1920 in zahteval urediv te vseh odprtih manjšinskih vprašanj - od dvojezičnih krajevnih tabel do slovenske glasbene šole in enakopravnega pospeševanja na vseh področjih. Inzko je v svojem zelo osebnem govoru, ki ga je imel v nemščini in s katerim je ob koncu požel velik aplavz, uvedoma spregovoril o plebiscitu 10. oktobra leta 1920 in ob tem omenil navedbe zgodovinarja Martina Wutteja, da je 12.000 nemško govorečih koroških volivcev in 10.000 slovensko govorečih volivcev glasovalo za Avstrijo. »Brez glasov koroških Slovencev tako južna Koroška ne bi ostala v Avstriji,« je dejal Inzko, ki je nato orisal osebno zgodovino nekaterih koroških Slovencev in svoje družine po plebiscitu, vključno s krivicami, ki so se jim pritele zaradi pokončne slovenske drže.

Za položaj v vlogu Koroške v prihodnosti pa je odločilnega pomena, da se osredotoči na svoje prednosti, je dejal Inzko. Prednosti in bodoči potenciali Koroške pa so, da Koroška postane vesela na področju kulture, izkoristi svojo geografsko lego in se usmeri v visoko tehnologijo, gospodarstvo in človeški kapital. Ob tem se je zavzel za akcijo, s katero bi spodbudili vse Korošce, ki so oddeli z doma, da se vrnejo v domače kraje. Prednost in potencial za Koroško je po Inzkovih besedah tudi slovenska manjšina, ki lahko odigra pomembno vlogo pri vlogi Koroške kot mostu do evropskega Vzhoda in Jugovzhoda.

V zvezi z dvojezičnimi napisi je Inzko poudaril, da je pomembna predvsem

sprememba ozračja. »Želimo živeti v strpni, odprtji in uspešni družbi, kjer ima človek z dvema ali več jeziki večje možnosti in se lažje uveljavlji v globaliziranem svetu. Zaradi tega sem doslej komajda spregovoril o krajevnih napisih, več o splošni klimi, ker v dobrem ozračju pridejo krajevni napis sami po sebi,« je prisstavljal Inzko.

Ob koncu govora je Inzko še orisal podobo dežele Koroške čez deset let, torej ob 100. obletnici koroškega plebiscita. »Slovenija bo že spadala med stare članice EU, Karavanke bodo postale še nižje, Slovenija in Koroška pa bosta skupaj s Furlanijo najtesneje sodelovali... Družine koroških Slovencev bodo še manjše, a bolj spoštovane.... Prijave k slovenskemu pouku, ki so v času mojega otroška znašale 14 odstotkov, bodo še v smeri 80 odstotkov, dvojezični vrtci bodo po vsej Koroški... Drugi deželni jezik bo običajen in samoumeven. Ne bo več nobenih bojazni in krajevni napisi bodo zanimali samo še turiste in eventualno zgodovinarje,« je še dejal Inzko, ki deželo Koroško čez desetletje vidi tudi kot deželo bratov brez strahov in enotno v glavah in srčih, Korošce in Korošice pa kot spokojne, suverene in sodobne ljudi. »Predvsem pa bomo leta 2020 resnično skupaj proslavljeni. Skupaj smo glasovali leta 1920, skupaj želimo proslavljali 2020,« je še dejal Inzko, ki je v slovenščini prebral misli pedagoga in pisatelje z Obirskega Valentina Polanška.

Predsednik dežele Furlanije Julijanske krajine Renzo Tondo je v svojem govoru izpostavil, da je dežela FJK od ustanovitve leta 1963 odprt in iskren partner Koroške in da ni bil slučaj, da je bila FJK med ustanovitelji DS Alpe Jadrana leta 1978. Sedaj, ko so padle meje, obe deželi gradita novo regijo, evroregijo, skupno z Venetom in ki naj bi v bodočnosti zajela tudi dele Slovenije in Hrvaške. Pri tem naj bi dežele še bolj zbljevali skupni projekti na področju gospodarstva, socialnih ustanov in športa, npr. skupna kandidatura treh dežel (Kranjska Gora, Trbiž, Bad Kleinkirchheim) za svetovno prvenstvo v alpskem smučanju leta 2017.

Poleg Inzka in Tonda sta na včerajšnji proslavi v dvorani grbov spregovorila še predsednik koroškega deželnega zborna Josef Lobnig ter kot predstavnik skrajno desničarske platforme domovinskih organizacij »Unser Kärntn« (Naša Koroška) predsednik vojnih veteranov na Koroškem in nekdajni namestnik koroškega deželnega glavarja Rudolf Gallob (SPÖ). Lobnig je v svojem govoru očital Republiki Sloveniji, da krši človekove pravice in zahteval, naj prekliče avnojske sklepne in končno prizna nemški manjšini status manjšine, kot jo uživajo Madžari in Italijani v Sloveniji.

Zaključni govor je imel koroški deželni glavar Gerhard Dörfler, ki je trdil, da je sožitje med večino in manjšino »odlično« in da koroški Slovensi uživajo »vso podporo na vseh področjih«. V zvezi z dvojezičnimi tablami pa je menil, naj se obe strani srečata »na sredini«. Novo Koroško Korošči že imajo, zato so vsi lahko že zdaj nanjo ponosni. Prav tako tudi na sožitje, na pozitiven razvoj, ki ga je zastavila dežela, in seveda tudi na njeno preteklost...« Osrednje deželne proslave v prenapolnjeni dvorani grbov, ki jo je glasbeno sooblikoval tudi zbor Slovenske gimnazije pod vodstvom Romana Verdela, se je kot edini gost iz tujine udeležil predsednik dežele Furlanije-Julijanske krajine Renzo Tondo, iz Slovenije pa iz znanih razlogov, namreč da v manjšinskem vprašanju doslej ni bilo naznati bistvenih premikov, ni bilo uradnega zastopnika. Najvišji predstavnik Avstrije na slovesnosti je bil tretji predsednik avstrijskega parlamenta Martin Graf, sporen zaradi svojih simpatij do skrajno desničarskih organizacij v Avstriji. Predsednik avstrijske države Heinz Fischer in avstrijski zvezni kancler Werner Faymann pa se bosta udeležila zaključne proslavo v nedeljo s slavnostnim sprevidom skozi Celovc.

Blejskega seminarja se je udeležila vrsta uglednih mednarodnih strokovnjakov, v celoti pa je bil posvečen temi Zdravljenje razvojnih motenj v času latence. Kot je za medije povedal predsednik slovenskega organizacijskega komiteja IPA, psihanalitik in specialist klinične psihologije Bernard Rojnik je psihanaliza v Sloveniji nepravičeno še vedno premalo poznanata, s tem pa tudi njene možnosti psihoteapevtskega zadravljenja.

Ivan Lukanc

Valentin Inzko je v svojem govoru Koroško v letu 2020 predstavil kot cvetočo deželo v skupni regiji s Slovenijo in Italijo, opozoril pa je tudi na vsa še nerešena vprašanja v zvezi s slovensko manjšino v Avstriji

GERT EGGENBERGER

CELOVEC - Simpozij o plebiscitu Jesih: Priložnost za boljšo zaščito manjšine v Avstriji

CELOVEC – Še pred uradno deželnim proslavo ob 90. obletnici koroškega plebiscita se je v Musilovem inštitutu začel sklop predavanj, v okviru katerega so slovenski zgodovinari, znanstveniki in publicisti osvetlili plebiscit leta 1920 s političnega, literarnega in družbenega vidika in se lotili perspektiv, ki jih jubilej ponuja za bodočnost. Za uvod za spregovorila tudi dva politika - državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Boris Jesih in namestnik koroškega deželnega glavarja in predsednik koroških socialdemokratov Peter Kaiser.

Jesih je v svojem prispevku izrazil pričakovanje, da bo 90. obletnica koroškega plebiscita lahko priložnost, da Republika Avstrija začne z veliko bolj naklonjeno politiko bolj odločno izvajati zaščito slovenske manjšine na Koroškem. »Želimo, da bi se Koroška in Štajerska dan za danem razvijali v družbo, ki bi bila bolj naklonjena in odprta tudi do potreb in pričakovanj koroških Slovencev,« je dejal državni sekretar Boris Jesih in ob tem omenil, da Avstrijska v mednarodnih organizacijah vodi progresivno politiko na področju varstva pravic narodnih manjšin in je pobudnica tudi številnih resolucij s tega področja.

Namestnik koroškega deželnega glavarja Peter Kaiser pa je dejal, da si v naslednjih dveh letih pričakuje vidnih napredkov na področju zaščite slovenske manjšine na Koroškem in pri tem poleg dvojezičnih krajevnih napisov omenil tudi pospeševanje dvojezičnosti v otroških vrtcih in v šolah, rešitev fi-

Boris Jesih

KROMA

nanciranja slovenske Glasbene šole in še druga, danes še odprta vprašanja. »Zavzel se bom, da bomo napredovali na vseh področjih,« je še zagotovil Kaiser, ki je že v preteklosti dokazal, da je slovenski manjšini naklonjen.

Ssimpozij o 90. obletnici koroškega plebiscita se je začel v sredo na Dunaju s predavanjem bivšega avstrijskega veleposlanika v Sloveniji Ferdinandu Mayrhofer-Günbühela. Simpozij na inštitutu Roberta Musila v Celovcu je z vidika soprirediteljev odsev znanstveno-raziskovalnega povezovanja ustanov, o katerih so konec meseca septembra ob počasnosti 20-letnice ustanovitve Avstrijskega znanstvenega instituta v Ljubljani med drugim spregovorili vodja Miroslav Polzer, ravnatelj Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu, Avguštin Malle ter direktor Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju Vincenc Rajšp. (I.L.)

KOPER - Danes in jutri Na dnevnih kmetijstva slovenske Istre »palio di Ferrara«

KOPER - Na Dnevnih kmetijstva slovenske Istre, ki jih Metstna občina Koper organizira danes in jutri, se bodo občinstvu z atraktivnim nastopom predstavili tudi metalci zastav društva »Palio di Ferrara«. Z zgodovinsko uprizoritvijo se bodo predstavili danes ob 12. uri na Ukmarjevem trgu in ob 17.30 na sedežu skupnosti Italijanov Koper Santorio Santorio, kjer bo nato tudi slavnostno odprtje razstave italijanskega fotografata Sergia Pescia, ter v nedeljo ob 17. uri na Ukmarjevem trgu.

»Palio di Ferrara« je najstarejša tovrstna prireditev na svetu in se od ostalih razlikuje v tem, da gre za zabavno in ne tekmovalno prireditev srednjeveških iger, ki uprizorajo tek s konji in osli. Ferrarska občina je »Palio« uzakonila že leta 1279. Od takrat igre v Ferrari organizirajo dvakrat letno, 23. aprila, na dan sv. Jurija, zaščitnika Ferrare, in 15. avgusta, na Marijinega vnebovzetja.

V Kopru se sicer ta konec tedna s tekom konjev ne bodo predstavili, bodo pa pričarali edinstveno renesančno doživetje, ki bo vsekakor privlačno na pogled. Oblečeni v kostume iz 13. stoletja bodo uprizorili življenje v Ferrari v času vladanja plemiške družine D'Este, občinstvo pa bodo še posebej navdušili metalci zastav.

Prihodnje leto pa bo s Koperom pobratenca občina Ferrara na Dnevnih kmetijstva s svojimi društvami, kmetijami in združenji tudi razstavljal.

LA MAGLIA ŽENSKA OBLAČILA TRŽIČ
ulica Roma 58
Tel. 0481.790074

KOLEKCIJE ŽENSKE MODE ZA JESEN IN ZIMO

Tudi modni udobni in prilagojeni kroji

Banke - V Narodnem domu se je začel nov niz območnih srečanj s člani

Predstavniki ZKB so člane seznanili z novostmi in načrti

Stancich, Kovacic in Podobnik napovedali tudi nov triletni strateški načrt

TRST - V četrtek zvečer je bilo v Narodnem domu v Trstu prvo iz novega niza srečanj Zadružne kraške banke (ZKB) s svojimi člani. Udeležilo se ga je lepo število članov iz mesta in predmestja, katere so z novostmi, ki zadevajo banko in njeno poslovanje, seznanili predsednik Sergij Stancich, podpredsednik Adriano Kovacic, direktor Aleksander Podobnik in vodja Urada za člane in teritorij Sabina Citter.

Stancich je govoril o delu in novostih v času od prejšnje serije srečanj s člani, ki se je končala marca. Izpostavil je, da je v pripravi strateški načrt za naslednjih tri leta in projekt za mlade, na to pa je orisal sistem zadružnih bank v deželnem in državnem okviru. O politiki podeljevanja podpor in sponzorstev je govoril Kovacic, ki je poudaril, da bo banka odslej dajala bolj izrazito prednost subjektom, ki se poslužujejo njenih storitev. Podobnik se je ustavil pri aktualnih razmerah na bančnem trgu, kjer še vedno učinkuje kriza z nizkimi obrestnimi merami in problemom slabih terjatev, zaradi česar bodo tudi poslovni rezultati bank slabši. Udeležencem je orisal tudi položaj bančne zadruge ZKB. Zadnja je za mikrofon stopila Sabina Citter, ki je govorila o delovanju urada za člane in o nekaterih konkurenčnih pobudah zanje, kot npr. tečaj o splettem bančništvu, ki bo stekel novembra. Na koncu je bil še čas za vprašanja članov, ki so med drugim želeli vedeti, kako napredujejo dela za bližnje odprtje poslovalnice v zgoniški občini.

Prihodnji teden bosta novi dve srečanji s člani, in sicer v torek v dvorani SKD Skala v Gropadi in v petek v dvorani SKD Valentin Vodnik v Dolini, obakrat ob 20. uri.

Z leve Sabina Citter, Adriano Kovacic, Sergij Stancich in Aleksander Podobnik

EVRO	
1,3874 \$	-0,7

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

8. oktobra 2010

	evro (povprečni tečaj)
valute	8.10. 7.10.
ameriški dolar	1,3874 1,3970
japonski jen	114,21 115,10
kitajski juan	9,2548 9,2298
ruski rubel	41,5930 41,5745
indija rupija	61,6350 61,5000
danska krona	7,4562 7,4547
britanski funt	0,87510 0,87260
švedska krona	9,3170 9,3208
norveška krona	8,1000 8,0340
češka korona	24,490 24,518
švicarski frank	1,3420 1,3361
estonska korona	15,6466 15,6466
madžarski forint	275,55 270,33
poljski zlot	3,9765 3,9655
kanadski dolar	1,4161 1,4018
avstralski dolar	1,4252 1,4132
bolgarski lev	1,9558 1,9558
romunski lev	4,2643 4,2720
litovski litas	3,4528 3,4528
latvijski lats	0,7091 0,7090
brazilski real	2,3394 2,3113
islandska korona	290,00 290,00
turška lira	1,9823 1,9823
hrvaška kuna	7,3173 7,3188

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE

8. oktobra 2010

	1 mesec	3 mesec	6 mesec	12 mesec
LIBOR (USD)	0,25688	0,28969	0,46156	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	0,13917	0,17750	0,22568	-
EURIBOR (EUR)	0,732	0,956	1,191	-

ZLATO

(999,99 %) za kg

31.064,15 € +309,03

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

8. oktobra 2010

vrednostni papir	zaključni tečaj	spr.v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	12,94	+0,94
INTEREUROPA	3,70	+0,27
KRKA	64,14	+0,69
LUKA KOPER	15,65	+1,23
MERCATOR	140,29	-1,02
PETROL	243,18	+0,20
TELEKOM SLOVENIJE	89,05	+1,11
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	-	-
AERODROM LJUBLJANA	23,41	+0,17
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	7,00	-
NOVA KRE BANKA MARIBOR	10,30	-0,48
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVarna LAŠKO	15,00	-
POZAVAROVALNICA SAVA	-	-
PROBANKA	-	-
SALUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	186,11	-0,05
TERME ČATEŽ	179,00	-
ŽITO	86,00	-2,99
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	16,36	-1,09

SDGZ - Delo Obvezen tečaj o varnosti za delodajalce

TRST - Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) in podjetje Servis organizirata 16-urni tečaj za delodajalce, ki prevzamejo naloge odgovornega za varnost pri delu v podjetju (RSPP). Ta obvezen tečaj je namenjen podjetjem in profesionalcem, ki imajo uslužbence oziroma družinske sodelavce ali družbenike.

Tečaj bo potekal na podružnici SDGZ v zgoniški obrtni coni, in sicer 18., 20., 25. in 27. oktobra, vsakokrat od 14.30 do 18.30.

Interesenti se lahko do petka, 15. oktobra, oglašajo na Servisu (tel. 040 6724855), kjer bodo prejeli vse potrebne informacije. Prijavnice so dostopne tudi na spletnih straneh www.servis.it in www.sdgz.it. V primeru, da se bo vpisalo več kot 25 interesentov, bodo preostali interesenti vpisani na naslednji tečaj, katerega datum bo določen pozneje.

Ekipa, ki je pričarala Okuse Krasa v Kendovem dvorcu

TRST - Po uspešni predstavitvi v koroškem Rožu, so se gostinci in vinarji, ki sodelujejo pri Okusih Krasa 2010, v torek predstavili v Sloveniji. Deveta izvedba pobude, ki jo s so-delovanjem tržaške Trgovinske zbornice in Poljoprivrednega in prehrambenega društva (SDGZ), je bila tokrat predstavljena v Idriji, v hotelu-restavraciji Kendov dvorec v Spodnji Idriji.

Kendov dvorec je bil do lanskega leta edini slovenski hotel, ki je vključen v prestižno verigo Relais & Chateaux. Njegove korenine segajo daleč v leto 1377, pod vodstvom Edvarda in Ivi Svetlik pa je mogočna domačija postala prestižen hotel in priznana restavracija.

Po začetnih kraških uvodnih krožnikih je udeležencev prvi pozdravil Marijan Močivnik, direktor revije Vino, ki je pri dogodku sodelovala kot povezovalka ponudnikov z obema stranmi meje. Nato je Davorin Devetak v imenu SDGZ prikazal delovanje združenja in predvsem kaj pomenita Okusi Krasa in turizem v zamejskem prostoru. Ob tem je omenil željo, da bi Okuse Krasa razširili tudi na gostince v Sloveniji. Na koncu je Ivi Svetlik, duša Kendovega dvorca, vseh 64 udeležencev povabil k mizi.

Zanimivo je bilo med večerjo poslušati komentarje gostov, ki večino kraških krožnikov in vin niso poznali. Pred vsakim serviranjem je krožnik opisala in zgodovinsko utemeljila poznavalka Vesna Guštin, ki je razkrila skrivnosti in vzroke nastajanja take hrane in pižače, ne glede na to, ali je ta bila stara tradicionalna, kot npr. mariniran sardoni, ali novonastala inovacija, kot npr. sušena malvazija Mateja Lupinca.

Gostincem gre med drugim tudi pohvala za odlično kombinacijo hrana-vino, ki so jo ponudili. Jedilnik je začel entrée, ki so ga pripravili vsi prisotni gostinci in gostilna Guštin iz Zgonika. Sledil je krožnik mariniranega sardona s krompirjevim pirejem, brancin s česnovo juho in sardole v šavorju s koromačevim cvetjem. Jed je pripravila restavracija Rosenbar iz Gorice, vino, Vitovska 2007, pa Matej Škerl iz Saleža. Sledila je ohrovča kremica z divjačino, prispevek restavracije Montecarlo iz Trsta, v povezavi z Vitovsko 2008 Benjamina Zidaricha. Nadaljevanje je bil krožnik riža venere s sirom Jamarjem in hrustljivo podgrlino, ki jo je pripravila Lokanda Devetak z Vrha, vino pa je bil v tem primeru teran Jožka Colje iz Samatorce, serviran tudi pri glavnem krožniku, prekajeni jagnjetovi zarebrnici s krompirjem v kozici, ki ga je pripravila gostilna Tre Noci iz Sesljana. Brez sladice seveda ne gre in tako je prišla na vrsto še restavracija Krizman iz Repna, ki je pripravila skutino strjenko v beli čokoladi z orehi in prelivom robidnic. Zraven so v lepih visokih kožarcih natocili vino Dulcis in fundo (sušena malvazija) Mateja Lupinca iz Praprota. Kornjete, orehov in bel kruh pa je priskrbela pekarna in slaščičarna Starec s Proseka.

Ob koncu večera je bila gostom servirana še kava znamke Qubik Caffè, ki jo prazijo v Zgoniku in ki jo je predstavil Andrej Brisco. Naj še omenimo, da so kavo pomagali servirati učenci podjetja Ad formandum, ki ga je zastopala Maja Humar.

Luka Bresciani

PODGETJA - Seaway Ladjedelnica v Tržiču praznuje prvo obletnico zagona proizvodnje

TRŽIČ - Podjetniška skupina Seaway Group objava prvo obletnico zagona nove ladjedelnice v Tržiču - uradno so jo sicer odprli februarja letos - v znamenju inovativnosti in novih zavezništv.

Težavne razmere na navtičnem trgu, ki ga je prizadela globalna gospodarska kriza, v podjetju, ki ima matični sedež v bližini Begunj na Gorenjskem, premagujejo z novimi delovnimi uspehi. Gre za splovitve dveh novih shipmanov, 72 oziroma 80 čevljev dolgih karbonskih jaht, za predstavitev novega okolju prijaznega rečnega plovila, ki so ga v Seawayu razvili za družbo Le Boat, in za realizacijo prvega modela krila za vetrne elektrarne, dolgega 62 metrov. Sicer pa se je prvo leto dela v Tržiču za Seaway končalo z obiskom slovenske zunanjega ministra Samuela Žbogarja, s priznanjem za gorenjsko gazeljo in kandidaturo za slovensko gazeljo (najhitreje rastoče podjetje), v teh dneh pa predstavljajo projekta Greenboat, razvitega v so-delovanju s tržaško univerzo, v naselju Barcolana 2010.

Če se vrnemo k eksperimentiranju, gre zapisati, da so v Seawayu z danskim naročnikom podpisali prvo pogodbo za izdelavo orodij iz kompozitnih materialov za izdelavo 62 metrov dolgega krila za vetrne elektrarne. Posel je vreden milijon evrov, karbonska krila pa bodo služila največji tovrstni elektrarni na svetu.

MILANSKI BORZNI TRG

8. oktobra 2010

delnica	zaključni tečaj	spr.v %
A2A	1,121	-0,36
ALLIANZ	84,4	-0,64
ATLANTIA	15,56	+1,37
BANCO POPOLARE	4,38	-1,46
BCA MPS	1,02	-0,29
BCA POP MILANO	3,56	+1,06
EDISON	0,93	+0,59
ENEL	3,93	+1,29
FI		

POLITIKA IN GOSPODARSTVO - Po uvedbi preiskave proti vodstvu Berlusconijevega dnevnika

Il Giornale napada predsednico Confindustria Emme Marcegaglia

Danes objavlja štiri strani o družinskih gospodarskih zadevah grupe Marcegaglia

MILAN - Il Giornale, dnevnik založnika Paola Berlusconija, objavlja v današnji številki štiri strani, »posvečene« predsednici italijanskega združenja industrije Emmi Marcegaglia. To je nekakšen »odgovor« direktorja časopisa Alessandra Sallustija in založniškega direktorja Vittoria Feltrija na preiskavo, ki jo je uvelo neapeljsko javno tožilstvo, potem ko se je Marcegaglia pritožila, ko je izvedela, da naj bi Il Giornale pripravil nekakšen dosje na njen račun.

Zadeva je dvignila mnogo prahu v italijanskih gospodarskih in političnih krogih. Kaže, da naj bi Il Giornale »pritisnil« na Emme Marcegaglio, ker si je v zadnjem mesecu večkrat upala kritizirati ne-delovanje Berlusconijeve vlade. Namestnik direktorja Il Giornale Nicola Porro je medijski gonjo proti predsednici Confindustrie napovedal njenemu glasniku Giuseppeju Arpiselli. Ko je Marcegaglia izvedela za to, se je obrnila na enega načojih Berlusconijevih sodelavcev, predsednika Mediaseta Fedeleja Confalonierija. Ta naj bi ji zagotovil, go bo zadeva utišana. Tako pa ni bilo, ker se je vanjo vključilo neapeljsko sodstvo. Javno tožilstvo je uvelo preiskavo o družinskem podjetju Emme Marcegaglia iz Mantove, zasumilo je, da je vpleteno v nekatere nepravilnosti pri odstranjevanju posebnih odpadkov. Zato je poseglo po telefonskih prisluhih, in prav telefonski prisluh naj bi razgalili ne prav prijateljski odnos dnevnika Il Giornale do Emme Marcegaglia.

Nekdanji direktor časopisa Feltri je pred dnevi izjavil, da ne obstaja noben dosje o predsednici Confindustrie. Tudi sodna preiskava ni prišla na sled podobnemu dosjeju. Kljub temu pa je novinarjem milanskega dnevnika uspelo pripraviti štiri časopisne strani o Marcegagliji.

Vodstvo Confindustrie je včeraj izrazilo solidarnost svoji predsednici in poudarilo, da smo priča »barbarstu politike«. Svojo solidarnost ji je izrazil tudi predsednik poslanske zbornice

Gianfranco Fini, ki je bil celo poletje tarča vse prej kot prijaznega pisana in poročanja dnevnika Il Giornale.

Emma Marcegaglia je izjavila, da bo nadaljevala po svoji poti. Zaradi afer je morala sicer odreči sodelovanju na prazniku Confindustrie v Trentu. V telefonski povezavi s tamkajšnimi industriji je vsekakor poudarila, da ne bo spremeniла svojega stališča do povsem pomanjkljivih vladnih gospodarskih ukrepov.

Neapeljska javna tožilca Vincenzo Piscitelli in Henry John Woodcock sta napovedala, da bosta zaslišala predsednika Mediaseta Confalonierija, ki je včeraj potrdil Feltrijevo verzijo dogodka.

Tajnik Demokratske stranke Pier Luigi Bersani je ocenil, da je zadeva zagonetna in da se v Italiji govorji o stvari, ki nimajo nobene zveze z realnimi problemi ljudi. »Ali je mogoče nadaljevati po tej poti?«, se je retorično vprašal.

Emma Marcegaglia
in Fedele
Confalonieri

ANSA

ŠOLSTVO IN UNIVERZA - Protestni dan proti vladni politiki krčenja sredstev, osebja in ur

Tristo tisoč demonstrantov

Gelminijeva: Stara gesla tistih, ki hočejo izkoristiti šolo za kraj politične indoktrinacije - Di Pietro: Sramotno je, da ministrica kar tako odpravi protest

RIM - Združenja višješolskih dijakov, univerzitetnih študentov in raziskovalcev ter prekernih šolnikov so včeraj priredila protestni dan proti vladni politiki na področju šolstva, univerze in raziskovanja, ki je po oceni organizatorjev na ulice preko osemdeset italijanskih mest privabil kakih tristo tisoč demonstrantov (na sliki ANSA posnetek manifestacije v Rimu). Manifestacije, ki so sопadale z enourno stavko, ki jo je oklical sindikat delavcev znanja Flc Cgil, so v glavnem potekale mirno, do manjših napetosti je prišlo le v Milanu, Turinu, Firencah in Veroni. Protestniki so tem izrazili nestrinjanje predvsem s politiko krčenja sredstev, števila osebja ter učnih in laboratorijskih ur, proti kateri postavljajo reformo »od spodaj« v znamenu prenove didaktike, vlaganja v

gradnjo in obnovo šolskih stavb ter v dajočo praksjo in predstavljenosti.

Ministrica za šolstvo Mariastella Gelmini je včerajšnji protest označila za pobudo, ki ponovno ponuja »staro geslo tistih, ki želijo ohraniti obstoječe stanje, ki so a priori proti vsaki spremembii in mislijo, da lahko izkoristijo šolo kot kraj politične indoktrinacije levice.« Z Gelminijevim je potegnil načelnik poslanske skupine Ljudstva svobode v poslanski zbornici Fabrizio Cicchitto, medtem ko je Francesca Puglisi iz Demokratske stranke dejala, da je starelo geslo tisto, ki pravi, da je šola v rokah levice. Voditelj Italije vrednot Antonio Di Pietro pa meni, da je sramotno, da ministrica kar tako odpravi protest tisočih dijakov in študentov, saj dobro ve, da je krčenje sredstev za javno šolstvo »udarec s sekiro po prihodnosti te države.«

ITALIJANSKO DOGAJANJE V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

V Ferrari festival novinarstva na pobudo tednika Internazionale: naval mladega občinstva in osvetlitev anomalije italijanskih medijev

SERGIJ PREMRU

Prejšnji vikend sem bil v Ferrari, na festivalu z novinarji z vsega sveta, ki ga je že četrtek priredil tednik *Internazionale*. S tridnevnega srečanja sem odnesel dvojen, protisloven občutek: na eni strani je šlo za bogato profesionalno in človeško izkušnjo, na drugi strani pa se je v meni obudil razlog za precejšnjo zaskrbljenost. In opisal bom, zakaj je bilo tako.

V času, ko se pritožujemo zaradi krize tiska, je festival izpadel kot nekakšno mazilo na pekoči rani vedno večje oddaljenosti javnosti in predvsem mladih ob medijev. Same številke so zgorovore: več kot 100 predavateljev iz 25 držav se je na 50 konferencah, razpravah in predvajanjih srečalo z 51 tisoč udeleženc, v glavnem mladih - dobra polovica jih je bila izpod 30 let starosti! Napolnili so trge, na katerih so bila predavanja na odprtrem, medtem ko za vstop v dvorane, kjer so bila srečanja, je v nekaterih primerih bilo treba čakati v vrsti tudi več kot eno uro. Tako so se po središču srednjeveške Ferrare vile več sto metrov dolge in urejene vrste ljudi, v glavnem mladih, ki so si kratili čas z umirjenim klepetom, branjem časopisov in knjig. Pogled mi je vili upanje, da kljub vsemu

mladi niso samo podaniki in žrtve televizijskega velikega brata. Tudi sama vsebina predavanj je bila enkratna, saj je šlo za izbrana pričevanja osebnosti, ki pozajo s prve roke dogajanja po svetu in ki so intelektualno na višini, da jih posredujejo učinkovito, brez cenzur in predvodov.

Če je torej bilo tako lepo, od kod občutek zaskrbljenosti? Zelo enostavno: na dlani je bilo, da je italijansko novinarstvo - z nekaj častnimi izjemami - na nizki ravni, kar je ogledalo nizke kulturne in intelektualne ravni italijanske politike in družbe naploš. Prav temu je bilo namenjeno prvo srečanje z zgornvim naslovom »Informacija in oblast: italijanska anomalija«, ki mu bom posvetil posebno pozornost. Dopisnika španskega *El País* iz Italije Miguel Mora in dunajskoga *Der Standard* Gerhard Mumel ter ameriški novinar in predavatelj novinarstva na prestižni Columbia University Alexander Stille so odgovarjali na vprašanja Antonia Padellara, direktorja »protirežimskega« dnevnika *Il Fatto quotidiano*. Podoba italijanske informacije, ki je izšla iz prikaza tujih gostov, je bila groteskno razpeta med tragedijo in komičnostjo, prezeta z eks-

cesom politične kronike in s pomanjkanjem poročanja o dejstvih, o realnem življenju. To je treba pripisati predvsem čezmerni Berlusconijevi prisotnosti na sceni, kar ga dviguje v absolutnega protagonista italijanskega življenja, v virticu interesnih konfliktov, ki jim ni para v nobeni zahodni demokraciji. Mediji tako nihajo med obesenostjo in predanostjo usodi; nekateri pa nadomeščajo očitne pomanjkljivosti opozicije pri odkrivanju gnilobe sedanjega vodilnega razreda. V tujini se sprašujejo, kako to, da Italijani še vedno glasujejo za tako politiko, in to velja predvsem za sedanjo Berlusconijeve navezo, kot tudi za opcijo »uspavajoče« Demokratske stranke, ki se mimo notranjih razprtij složno zavzema za ohranjanje lastne kaste. Celo v času, ko je sedanja opozicija bila na oblasti, ni hotela odobriti zakona, ki bi omeknil Berlusconijev interesni konflikt in sedanje stanje je tudi sad takratnih izbir. Skratka, tako večina kot opozicija ne pozna resnične notranje demokracije, pač pa prevlado gerontokracije na račun sposobnejše mlajše generacije. Vse to straši tujino, po Evropi in tudi v Zda se zaskrbljeno sprašujejo, ali ni italijanski pri-

mer morda nalezljiva bolezen, ki se utegne širiti prek meja polotoka. V resnici je drugod po svetu bolj zasidrano resnično novinarstvo, ki se ne podreja trenutnemu političnemu cirkusu in ki na vodilnih mestih premore sposobne profesionalce, ki nimajo nič skupnega s tukajnjimi funkcionarji, ki vodijo večino televizijskih medijev in Berlusconijeve časopise, v stilu vrednotenja banalnih novic in kileraž političnih nasprotnikov. Iz tega izvira posebnost italijanskih medijev, je bil eden izmed zaključkov, v katerem se že dalj časa prepoznam, to se pravi italijanska medijska anomalija, ki med drugim vodi v krizo samih medijev, ker jim javnost vedno manj zaupa.

Večji del tokratne rubrike sem tako namenil pobudi revije *Internazionale*, ki je vredna največje pohvale in je, po mojem mnenju, edini italijanski tednik, ki ga je vredno kupovati, saj javlja, kot piše pod glavo na prvi strani, »najboljše prispevke iz medijev po svetu«. Vseeno pa je še nekaj prostora za nekaj značilnih novic iz Italije, ki sem jih zabeležil ta teden.

Izraelski *Haaretz* se zgraža zaradi sklepa, po katerem se esesovski častnik Erich Priebke, obsojen na do-

smrtno ječo zaradi pokola 335 civilistov v Ardeatinskih jamah pri Rimu, sedaj s hišnega pripora lahko odpravlja po opravkih po mestu. Prav tako izraelski *Yedioth Ahronoth* pa poroča o nezadovoljstvu judovske skupnosti zaradi zadnje protijudovske šale predsednika vlade Berlusconija, medtem ko so visoki predstavniki Vatikana skranno previdno komentirali Berlusconijev bogoskrnsko klevtivo.

Francoski *Libération* omenja ksenofobno kampanjo v Švici, kjer pričerajo priseljence s podganami, in to so Romuni in... Italijani. Očitno se italijanski, pardon, padški ksenofobi na južni strani Alp ne zavedajo, da je vsak sever, tudi padški - jug za severnejsega soseda! Končno o špricu. Da, prav o mešanici vina z radensko oz. drugimi pijačami. *The New York Times* piše, da se aperitiv uveljavlja med mladimi po svetu, medtem ko je nekoč bil priljubljen le med starejšimi obiskovalci gostiln na območju Veneta. Očetovstvo si lastijo Benetke, Padova in Trst, poroča *NYT*, verjetno pa so ga uvedli avstroogrski vojaki, ki so »pošpricali« vino z vodo. Morda je tako, jaz pa sem trdno prepričan, da če že ni Trst pa vsaj »špric je naš«.

Premier solidaren z Izraelom

RIM - Premier Silvio Berlusconi je v četrtek v Rimu na demonstracijah v podporo Izraelu izrazil »neizbrisno solidarnost« z Izraelom. Berlusconi je pred kratkim sicer sprožil ogroženje zaradi neokusne šale o Judih. Dotaknil se je tudi izraelsko-palestinskega konflikta in dejal, da je že od nekdaj zagovarjal ustanovitev dveh držav, judovske in palestinske, ki bi skupaj obstajali v miru in varnosti, ter dodal, da danes to rešitev očitno podpirajo vsi. Berlusconi je včeraj odpotoval na zasebni obisk v Rusijo, da bi se udeležil praznovanja 58. rojstnega dne premierja Vladimira Putina. Odpovedal pa je četrtek obisk v Srbijo zaradi operacije na roki.

Danes pogreb Sarah Scazzi

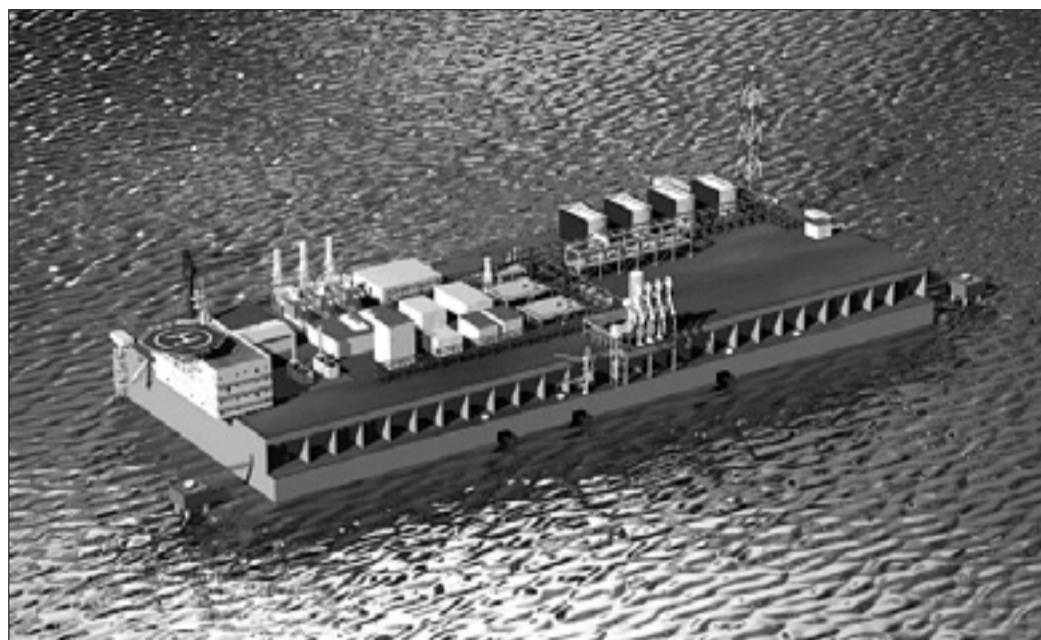
TARANTO - Danes ob 15.30 bo na občinskem nogometnem igrišču v Avetrani v Apuliji pogreb Sarah Scazzi, 15-letnega dekleta, ki jo je 26. avgusta ubil stric Michele Misseri in njeno truplo skril v vodnjak. Misseri je včeraj preiskovalnemu sodniku potrdil, da je Sarah ubil, ker ni hotel ugoditi njegovim spolnim zahtevam, in pristavil, da jo je v preteklosti že nadlegoval. Starši nesrečnega dekleta so včeraj dejali, da niso nikoli zasumili Misserija. Krajevno in široko italijansko javnost je razplet primera hudo presulin.

ENERGETIKA - Strokovna zelena luč za projekt nemške družbe E.On

Komisija za presojo vpliva na okolje podprla načrt za morski uplinjevalnik

Podpora tudi podmorskemu plinovodu - Dipiazza: Občina Trst podpira le žaveljsko napravo

Okvirni načrt za terminal sred Tržaškega zaliva (levo) in desno izhodišče načrtovanega podmorskega plinovoda Trst-Furlanija

Komisija za presojo vpliva na okolje (it. kratica Via) okoljskega ministrstva je podprla načrt za plinski terminal sredi Tržaškega zaliva. Istočasno je komisija tudi prizgala zeleno luč za podmorski plinovod od Trsta do Fossalonu in Vileš, ki je bistvenega pomena za kopenski uplinjevalnik pri Žavljah, če ga bodo seveda sploh zgradili. Slednji je že doživel podporo okoljskega ministrstva in torej italijanske vlade. Sklep komisije je izrazito strokovne narave in pravno neobvezujoč za ministrstvo in za vlado. Odločitev je vseeno presenetljiva, saj terminal off shore sredi morja nasprotujejo ne samo naravovarstveniki, temveč tudi vse lokalne uprave.

E.On prevzel Endeso

Morski terminal načrtuje nemška družba E.On, ki je kapitalsko prevzela špansko energetsko družbo Endesa. Prvi okvirni načrt je bil Deželi FJK predložen v času predsedovanja Riccarda Illyja, čigar uprava je v začetku pokazala precejšnje zanimanje za projekt, potem pa si je premisila. Illyjev naslednik Renzo Tondo morskemu terminalu nasprotuje, kar velja za vse lokalne uprave, da ne govorimo o naravovarstvenih in Sloveniji.

Plinovod pod morjem

Plinovod Žavje-Vileš naj bi bil dolg 52 kilometrov, od katerih 27 kilometrov pod morjem (od Milj do Fossalonu pri Gradežu). Zanimivo, da načrt za plinovod ni pripravila družba Gas Natural (pobudnik žaveljske naprave), pač pa ita-

lijanska družba Snam. Tudi v tem primeru imajo naravovarstveniki velike pomisleke nad tem načrtom, nekateri predlagajo, da bi plinovod namesto pod morjem speljali na kopnem. To pomeni v dolinski občini in na Krasu, kar je vse prej kot dobra rešitev. Sklep ministrske komisije za presojo vpliva na okolje pozdravlja družba Lucchini, za katere je plinovod temeljnega pomena za načrtovan električno centralo, ki jo je sicer tržaški občinski svet komaj zavrnil.

Dipiazza hoče le Žavlige

Novica, ki je prišla iz Rima, ni vzemimira tržaškega župana Roberta Dipiazze. Mestna uprava podpira in si želi le kopenski uplinjevalnik, ostalo je očitno ne zanimalo. Dipiazza je eden redkih lokalnih politikov in upraviteljev, ki odkrto podpira projekt Gas Natural. »Ob vsem tem je treba upoštevati tudi stališča in mnenja Slovenije, ki podpira gradnjo le enega terminala,« dodaja župan.

Menia še kar presenečen

Podtajnika na okoljskem ministrstvu je mnenje ministrske komisije še kar presenečilo. Roberto Menia poudarja, da gre vsekakor »zgolj za tehnično oceno«, ki nikakor ne obvezuje okoljskega ministrstva, »ki mora zaščiti okolje«. Zadnjo besedo o uplinjevalniku (ali uplinjevalnikih?) bodo po mnenju vladnega predstavnika vsekakor imele krajevne skupnosti. Ni jasno, če ima Menia v mislih stališča posameznih uprav ali ljudski referendum.

S.T.

MILJE - Karabinjerji priprli slovenskega državljanja

Na obmejnem zemljišču nasad z dvometrskimi konopljam

sad pa so zasegli. Na zemljišču je moški gojil 24 rastlin, nekatere so bile visoke približno dva metra. I. S. se je znašel v tržaškem zaporu, kjer ga bo zasljal javni tožilec. Miljski karabinjerji ocenjujejo, da bi moški s prodajo domače marihuane lahko zaslužil kakih dva tisoč evrov.

Nazaj v Slovenijo

Na potniškem vlaku, ki je v četrtek ob zori privozil iz Sezane na Općine, so italijanski mejni policisti med kontrolo nateleli na mladeniča, ki ni imel osebnega dokumenta. Sam je sicer imel vozovnico in trdil, da je 20-letni Afganistanec, naprej pa ga niso spustili. Na podlagi dvostranskega dogovora so ga pospremili do slovenske meje, drugih posledic za mladeniča ni bilo.

Prometni zastoj

Na cestah na območju Proseka se je včeraj doppoldne zaradi prometne nesreče ustvaril večji prometni zastoj, v bližini zgoniškega avtocestnega izhoda se je prevrnil avtomobil, pri čemer se ni poškodoval nihče, vozila pa so na hitri cesti in na stranski deželnici čakala v koloni. Ob 9.45 so po prometni policiji poslegli še gasilci, ki so očistili vozišče.

TRST

SOBOTA 10.00 – 19.00

POMORSKA POSTAJA
16. – 17. OKTOBRA 2010

NEDELJA 10.00 – 19.00

triestespresa

IZLOŽBA TVOJE POROKE www.triestespresa.it

ŠOLSTVO IN UNIVERZA - Včeraj protestna manifestacija dijakov, študentov in raziskovalcev

Proti politiki krčenja želijo takojšnje spremembe

Precejšnja udeležba, tudi s strani dijakov slovenskih šol - Včeraj tudi stavka sindikata Flc Cgil

»Spremembo želimo takoj!« Pod tem gesлом je približno 2500 višješolskih dijakov, univerzitetnih študentov in raziskovalcev (po oceni organizatorjev) včeraj dopoldne demonstriralo po tržaških ulicah proti politiki italijanske vlade na področju šolstva, univerze in raziskovanja. Tržaška manifestacija je bila le del vsedržavnega protestnega dne, ki ga je priredilo Združenje študentov proti reformi šole in univerze, pobuda pa je potekala sočasno s stavko šolnikov, ki jo je včeraj priredil sindikat delavcev znanja Flc Cgil, v okviru katere je učno in neučno osebje, ki je pristopilo k pobudi, stavkalo prvo uro svojega delovnega dne. Kot že rečeno, so se stavki pridružili tudi nekateri univerzitetni študentje in raziskovalci, da bi opozorili na položaj univerzitetnega sistema in poučarili nasprotno reformi, zaradi česar nekatere fakultete tržaške univerze v iztekačem se tednu niso imele didaktičnih dejavnosti.

Reforma? Ne, krčenje

Demonstranti so se zbrali na Golodomijevem trgu, od koder so v sprevodu krenili po tržaških ulicah do Velikega trga, kjer se je manifestacija zaključila s pouličnim procesom italijanskima ministromi za šolstvo in gospodarstvo, Maristellim Gelmini in Giuliu Tremontiju in z razpravo o »drugi reformi« šole in univerze, ki mora priti od spodaj.

Reforma, ki nosi ime po ministrici Gelminiji, namreč, kot so že zapisali v sporocilu za javnost, ni »epochalna« reforma, ampak samo krčenje denarnih sredstev, števila delovnih mest, učnih in laboratorijskih ur ter učnih smeri, poleg tega gre tu še za vprašanje dragih šolskih učbenikov. Proti vsemu temu dijaki zahtevajo umik politične krčenj v ponovno zaposlitve prekernih šolnikov, ki so ostali na cesti zaradi krčenja 67.000 stolic. Poleg tega zahtevajo sprejetje izrednega načrta za šolske gradnje v višini dvanajstih milijard evrov, ki bi jih potrosili v desetih letih, ter prenovu didaktike z uvedbo skupnega bienija, medtem ko bi v trieniju prisile do izraza različne učne smeri. Predlogi dijakov gredo tudi v smer prenove poklicnega izobraževanja in novega načina razumevanja dijakev predstavnštva. V tem smislu so dijaki že lani predstavili predlog deželnega zakona, a odgovor je bil, da denarja ni, med-

tem ko, je grenka ugotovitev, se denar najde za nakup vojaških letal.

Sežana »top«, Trst pa ...

Manifestacije se je udeležilo lepo število dijakov slovenskih višjih srednjih šol (slednje so včeraj bolj samevale), ki so po tržaških ulicah korakali ob glasbi, ki je šla od Gorana Bregovića in slavnih Agropopov do doberdobskej Blek panterov in vzbudili pozornost obiskovalcev kioskov Barcolane na nabrežju, kjer jih je med drugim nagovoril predstavnik skupine Mladi za mlade Matja Mosenich, njihovi transparenti pa so opozarjali predvsem na vprašanje dolžine učnih ur, ki po novem znaša 55 minut, ter na ukinjanje mikro-specializacije oz. krčenje števila laboratorijskih ur na Višješolskem zavodu Jožefa Stefana. V bistvu gre za rezanje prihodnosti današnjim generacijam: »Kako bosto vodili to državo, če ne znate štetni niti do deset?« se je glasilo retorično vprašanje, prišlo pa je tudi do primerjave med tukajšnjimi šolami in tistimi, ki so v Sežani: na slovenski strani meje so učne ure dolge 45 minut, dijaki so deležni tople maličce, tehnologija pa je »top«, v Trstu pa ... (iz)

Manifestacije se je udeležilo veliko število dijakov, študentov in raziskovalcev (zgoraj), precej je bilo tudi dijakov slovenskih višjih srednjih šol (desno)

KROMA

Un'altra Trieste odslej tudi v rajonskih svetih

Bandellijeva Un'altra Trieste - Drugi Trst širi svoje okvire na rajonske svete. Šest rajonskih svetnikov in svetnic desnosredinske koalicije se je namreč odločilo, da prestopi v vrste nove politične sil. To so Guido Giuseppe, dose danji svetnik Forze Italia v vzhodnokraškem rajonskem svetu, nekdanja svetnica Ljudstva svobode-Nacionalnega zavezništva v rajonskem svetu za Rojan, Greto, Barkovlje, Kolonjo in Škorkljo Alessandra Gambino, nekdanji načelnik skupine Ljudstva svobode-Nacionalnega zavezništva v rajonskem svetu za Staro mitnico in Sv. Jakob Lorenzo Andriani, nekdanja rajonska svetnika Nacionalnega zavezništva v rajonskem svetu za Sv. Ivan, Kjadin in Rocol Elisabetta Sulli in Marco Ianza ter nekdanji svetnik Forze Italia v rajonskem svetu za Škedenj, Čarbolo, Sv. Soboto in Naselje sv. Sergija Franco Zancola. V rajonskem svetu za Sv. Ivan, Kjadin in Rocol bosta Sullijeva in Ianza ustanovila samostojno svetniško skupino Un'altra Trieste, v ostalih rajonskih svetih pa bodo svetniki te skupine pristopili k mešani skupini.

Un'altra Trieste ima od tega tedna tudi svoje glasilo: La pulce - Bolha. Njegova odgovorna urednica je nekdanja deželnna odbornica Alessia Rosolen, založniški direktor pa Francesco Cervesi. La pulce je brezplačnik, izhaja bo dvakrat mesečno, objavljal bo delovanje Bandellijeve skupine, njen program, pa tudi mnenja občanov. Na razpolago bo v kakih 80 tržaških javnih lokalih.

Decarli (Občani) o električni centrali

Tržaški občinski svetnik Občanov Roberto Decarli se je obredil ob sporocilo družbe Lucchini o negativnem mnenju, ki ga je o gradnji električne centrale izreklo občinski svet. Poudaril je, da je mestna skupščina zavrnila načrt, ker gradnja centrale je pogojena gradnji uplinjevalnika. Dovolj bi bilo, ko bi družba Lucchini izjavila, da centrala ne bo izkoriscala uplinjevalnika, pa bi bila zadeva mnogo jasnejša.

VZHODNI KRAS - Zanimiva razstava na sedežu rajonskega sveta

Civilna policija Svobodnega tržaškega ozemlja

Na ogled angleško motorno kolo, »policija na konju«, uniforme, čini, dokumenti, fotografije in štirijezične službene izkaznice

Levo angleško motorno kolo BSA tržaške civilne policije; desno »policija na konju«

KROMA

V Trstu so nekoč imeli civilno policijo. Bilo je v času Svobodnega tržaškega ozemlja, sodila je pod anglo-ameriško upravo, delovala je po vsem območju nekdanje Cone A, in to tudi potem, ko je leta 1954 postala italijanska. Ukinjena je bila - civilna policija - šele sedem let pozneje. Delček »epopeje« te posebne policije in njenih policistov, znanih na Tržaškem v vzdevku »cerini«, je te dni na vpogled na sedežu vzhodnokraškega rajonskega sveta na Opčinah, kjer je od začetka tedna odprta razstava o civilni policiji. Priredila sta jo krajevni ra-

jonski svet in Združenje Marino Simic, poimenovano po openškem strastrem in vnetem zbiralcu dokumentov, slik, uniform in vsega, kar je imelo opravka s civilno policijo. Njegovo delo sedaj nadaljuje sin Marko, ki je tudi predstavil razstavo.

Že ob vhodu je na ogled »lepotica« razstave: temnozeleno zelo lepo ohranjeno angleško vojno motorno kolo BSA (evidenčna tablica 2383) v uporabi civilne policije od leta 1945 do 1954, ki je policistom služilo za prevažanje ukazov v Coni A Svobodnega tržaškega ozemlja.

V dvorani v prvem nadstropju prevzame obiskovalca velik plastični konj z lutko-policistom v sedlu, oblečeno v uniformo. Po angleški tradiciji so tudi v Trstu uveli policijo na konju. Korpus je štel kakih 5.000 policistov. Ti so opravljali običajno policijsko delo, od nadzora na mejnih prehodih (nekaj slik je s cestne zapore št. 11 pri Lipici), do preprečevanja kriminala, kot nazorno kaže vrsta fotografij z nalogom za arretacijo italijanskega državljanina. Že tista prva povojna leta je bil Trst pomembno križišče trgovcev z drogo. Tako so razstavljeni slike o zaplembi pošiljke heroina v tržaškem pristanišču: mamilo je bilo skrito v vrečah kave. Tržaška civilna policija je imela tudi svoje glasilo, L'eco della polizia. Na razstavljenih platnicah so objavljene fotografije Enza Lasortea, fotografkskega sopotnika Maria Magajne v zavezniškem Trstu.

Policija je imela svojo zastavo, črno, z rdečim tržaškim grbom in tudi svojo himno, ki jo je komponiral in orkestriral inšpektor, maestro Pasquale Mandi, kot izhaja iz razstavljenje partiture. Na Svobodnem tržaškem ozemljju so bile osebne izkaznice in servisne knjižice so bile štirijezične: angleške, italijanske, slovenske in hrvaške. Na razstavi z bogatim fotografskim gradivom so še na ogled čini civilne policije, razne značke, uniforme (zimske in letne), čelade, pa tudi oddajno sprejemna postaja za čim hitrejše obveščanje in sporočanje.

Razstava bo odprta do 19. oktobra, od ponedeljka do petka od 8.30 do 12. ure, ob torkih in četrtekih pa tudi od 14. ure do 16.50.

M.K.

MILJSKA OBČINA - Namestitev dvojezičnih napisov

Dvojezične vasi in zaselki v pričakovanju »dvojezičnih Milj«

Občinski svetnik Danilo Šavron (DS-SSk) o namestitvi tabel in pričakovanju na dvojezični napis tudi v Miljah

Levo nov
dvojezični napis pri
Štramaru, desno v
Žavljah

KROMA

Miljska občina je postala ta teden ... bolj slovenska. Občinska uprava je dala namestiti ob vhodih v vasi in zaselke dvojezične napise. Tako imajo Aquilinia - Žavlje, Sramare - Štramar, Chiampore - Campore in Lazzaretto - Lazaret prvič svoje dvojezične napise. Pri Koroščih (Santa Barbara), Ospu (Noghere), Rabu-

jezu (Rabuiese), Beloglavi (Belpoggio) in Vinjanu (Vignano) so bili že nameščeni dvojezični napisi, pod katerimi pa je bilo ime občine napisano le v italijansčini (Comune di Muggia). V teh krajih so postavili nove dvojezične napise, na katerih je sedaj tudi ime občine dvojezično (Comune di Muggia - Občina Milje).

Slovenski občinski svetnik Demokratske stranke-Slovenske skupnosti Danilo Šavron je izrazil svoje zadovoljstvo nad namestitvijo novih dvojezičnih napisov ob vhodih v vasi in zaselke miljske občine. Poudaril je, da je to izraz volje levosredinske uprave, čeprav je bilo treba mnogo političnega de-

la, da je do tega prišlo. Šavron je izrazil upanje, da bo v bližnji prihodnosti tudi napis ob vhodu v Milje dvojezičen. Kar pa bo v mnogočem odvisno od bližnjih upravnih volitev. Po njegovem mnenju bo le potrditev levosredinske uprave zajamčila »dvojezične Milje«.

M.K.

DAVČNE ZADEVE Devin-Nabrežina: še hude težave z družbo Equitalia

Družba Equitalia bo v imenu Občine Devin-Nabrežina izterjevala davke le do konca tega leta, kot določa pogodba z občinsko upravo. To je včeraj pojasnil župan Giorgio Ret, potem ko ga je občinski svetnik Maurizio Rozza opozoril, da je predstojnik občinskega davčnega urada samovoljno podaljšal pogodbo z Equitalio do konca leta 2015. Ret je to predstojnikovo odločitev razveljavil.

Rozza (Zelena lista) opozarja, da so občani nezadovoljni s poslovanjem Equitalie, ki je v preteklosti večkrat slabo izračunala davčne terjatve. Rozza tudi pravi, da je predstojnik davčne službe v tem primeru prekorail svoja pooblastila.

POŠTA - V petih mestih Tudi v Trstu danes na voljo poseben žig ob Svetovnem dnevnu pošte

Danes je za filateliste poseben dan, saj praznujejo na vseh celinah Svetovni dan pošte. Italijanske pošte bodo dogodek obeležile s posebnim žigom, ki bo na voljo samo v prostorih za filatelijo v Milanu, Rimu, Benetkah, Neaplju in Trstu. Na žigu, ki ga seveda lahko naročimo tudi po pošti, je logotip, ki ga je temu dnevu posvetila Svetovna poštna zveza, v vseh poštnih uradih pa bo izobesen poseben lepak.

9. oktobra 1874 so predstavniki 22 držav v Bernu podpisali ustanovno listino Splošne poštne zvezze, število včlanjenih držav pa je tako hitro naraslo, da se je organizacija leta 1878 preimenovala v Svetovno poštno zvezo (UPU), ki od leta 1948 sodi pod okrilje OZN in ureuje pravne okvire mednarodne korespondence ter poštnih finančnih storitev.

MORJE - Obračun sil javnega reda V Barkovljah varno poletje

Poletje je na barkovljanskem nabrežju minilo brez večjih težav, povezanih z varnostjo. To je po oceni tržaškega občinskega odbornika za varnost in krajevno policijo Enrica Sbriglio rezultat plodnega sodelovanja med policijo, mestnimi redarji in obalno stražo. To sodelovanje in medsebojno usklajevanje, s katerim se sile javnega reda ne ovirajo, pa se mora biti značilno za vse mesece v letu, je menil Sbriglia na srečanju, ki so ga pred dnevi privedili, da bi podali obračun o poletni sezoni.

Namestnik kvestorja Fabio Soldatich, ki vodi urad za splošno preventivo in javno pomoč, vključno z navtičnim oddelkom policije, se je zahvalil vsem za sodelovanje, hitre posege in številna reševanja v vodi, tako v pomoč kopalcem kot plovilom. Pristavljal je, da se je nadzor v Barkovljah v poletnih mesecih nadaljeval tudi zvečer in vponoči. Skupaj so v treh mesecih rešili iz zagata 15 plovil in 35 ljudi, osebne dokumente so pregledali 180 osebam, od 5. junija do 12. septembra pa so se med drugim našli dva pogrešana otroka in 14 pobeglih psov.

ULICA CARDUCCI - Ponoči v trgovini z očali in optičnimi pripomočki

Velika tatvina in bogat plen

Tatovi izklopili alarmno napravo in odnesli za 100 do 150 tisoč evrov očal in drugih artiklov

Tolpi spretnih tatov je v noči med četrtekom in petkom uspel veliki met. V trgovini z očali in optičnimi pripomočki Ottica Triestina v Ulici Carducci št. 8/b (na sliki Kroma) so izpraznili police in ukradli nekaj sto očal znanih blagovnih znakov, to blago pa je na črem trgu baje še kako iskano in cenjeno. Lastnici trgovine, Fulvio Coppola, so tatovi prizadejali od 100 do 150 tisoč evrov škode, točno vsoto bodo še izračunali. Blago ni bilo zavarovano.

Da se je ponoči v optiki nekaj zgodilo, je zgodaj zjutraj prvi opazil upravnik sosednjega bara na vogalu z Ulico Coroneo. »Moj brat Alessandro je prišel ob 5.30, da bi odpri lokal,« je razložila barmanka Tatiana Iannello. Okrog 6. ure je Iannello pospravjal na pločniku pred lokalom, njegov pogled pa je padel na sosednjo izložbo. Bila je nenevadno tema in prazna. Nogo je položil na vhodna vrata, ki so se brez težav odprla. Poklical je policijo, takoj pa so prispeali tudi lastniki.

Dogodek preiskuje mobilni oddelek policije, trgovino so si ogledali tudi forenziki. Tatovi so bili ponoči v strogem mestnem središču zelo spretni. Izklopili so alarmno napravo in razsvetljavo, delno demontirali ključavnico in popolnoma izpraznili trgovinske police. Več sto dragih očal so s podstavki in kosi pohištva vrednesli v laboratorij, kjer so daleč od pogledov morebitnih nočnih sprehajalcev zbrali svoj plen. Poleg očal so ukradli tudi predal blagajne, nekaj čekov in druge artikle.

Optika je bila včeraj kljub tatvini odprta, lastnik pa je povedal, da očal niso zavarovali, ker so zavarovalnino zelo drage: »Zahtevajo pet odstotkov vrednosti celotnega blaga.« V središču Trsta marsikateri zlatarji in optiki svojega blaga ne zavarujejo. (af)

Obisk Zveze borcev iz Nove Gorice

Danes bo obiskala Tržaško stolnica skupina Zveze borcev za vrednote NOB iz Nove Gorice, skupino vodi predsednik Anton Velikonja. Na Tržaškem bo obisk usklajeval VZPI-ANPI. Ogledati si bodo Rizarno, Narodni dom, spomenik na bazovški gmajni in Parovelovo torklo. Obiskali bodo štiri zanimive točke, ki zadevajo tržaško kulturno, antifašizem, narodnoosvobodilni boj, omikano sožitje in gospodarstvo.

Evropski dan jezikov na liceju Prešeren

Na liceju Franceta Prešerena bodo obeležili evropski dan jezikov, ki je potekal pretekelga 26. septembra, s predavanjem bivše dijakinje Martine Tonet, ki bo dijakom vseh četrtek in petih razredov govorila o vlogi antropologa v perujskih Andih oz. o tamkajšnji dvojezični stvarnosti. Srečanje bo danes od 10. do 12. ure v sejni dvorani liceja.

Sredstva za prenovo središča in investicije

Generalni direktor okoljskega ministra Corrado Cini je včeraj najavil dogovor Enelplan med ministrstvom in padriškim Area Science Park (6 milijonov evrov) in prispevek v višini 12,5 milijona evrov za ureditev nove peš-cene v mestnem središču.

V Revoltello se vračajo Umetniške čaše

Po uspešnih poletnih degustacijah na terasi muzeja Revoltella, se ob letosnjem Barcolani vračajo Umetniške čaše (Calici d'arte). Kdor bo odštel 11 evrov, bo danes in jutri (ob 12. uri) prisluhnih predstavitvi tržaških in deželnih vin (med njimi je danes tudi peneče vino Etika, ki ga v Križu proizvaja Bibc), degustiral vina in ovrci ribice, si ogledal muzej in novo razstavo Roberta di Camerino.

Svetovianski avtobusi

Podjetje Trieste Trasporti obvešča, da je svetovianska začetna postaja avtobusne linije št. 6 na Giobertijevem trgu odslej skupna z linijo št. 12 (pri lekarini). Avtobus št. 9 pa se bo ustavljal na postajališčih ob cerkvi. Ob tem sporoča, da ima avtobus št. 52 novo vmesno postajo v Ul. Schmidl.

Pojasnilo

Petra Segina želi pojasniti, da tekst, objavljen v našem dnevniku 8. oktobra, ni bil zasnovan kot poročilo za medije.

PROMETNICE - Nasprotniki 5. koridorja

Nova železnica nekoristna in škodljiva za okolje

Hitra železnica med Ronkami in Divačo ni samo škodljiva za okolje, temveč tudi nepotrebna, saj bi bilo dovolj posodobiti sedanjo progo. V to so prepričani člani odbora proti hitri železnici v Trstu in na Krasu (foto KROMA), ki so razloge za nasprotovanje temu načrtu predstavili včeraj pred se-

dežem deželnega odborništva za promet v Trstu. Odborniku Riccardu Riccardiju so darovali knjigo »Corruzione ad alta velocità« (Korupcija z visoko hitrostjo), ki po njihovem prepričanju dokazuje, da je gradnja hitre železnice tesno povezana z raznimi ekonomskimi in oblastniškimi lobiji.

POKRAJINA TRST

DELO & PROJEKTI

stran pripravila **tmedia**
uredila Pokrajina Trst

■ BARCOLANA 2010

Deset načinov za doživljanje značilnega tržaškega dogodka

Stojnica Pokrajine Trst vas pričakuje s številnimi pobudami in degustacijami

Barcolana je izvrstna priložnost za promocijo potenciala našega ozemlja. Po že ustaljeni navadi Pokrajina Trst sodeluje na tem velikem tržaškem jadralnem prazniku na različne načine: poleg podpore jadralnemu klubu Barcola Grignano, prireja za športnike in gledalce različne dogodke in jim svetuje, kako naj na poseben način doživijo to jadralno tekmo ob spoznavanju morja in zaledja našega edinstvenega območja, njegovih bogatih okusov, zgodovinskih znamenitosti in krajinskih posebnosti. V stojnici pokrajinske uprave, ki bo letos bogatejša in večja kot v preteklih letih, bodo na razpolago zgibanke, brošure, video posnetki in informacije o dejavnostih ustanove, saj je poglavitični cilj širjenje informacij o pokrajinskih storitvah, namenjenih občanom. Tudi letos se ponavlja pobuda *Jadra med okusi Krasa*, niz vodenih degustacij za odkrivanje dragocenih avtohtonih vinskih sort Vitovska, Malvazija in Teran, okusnega olja iz oljk sorte belica, izbranih vrst medu, med njimi med iz maraske, in posebnih lokalnih sirov.

Udeležba je brezplačna, vendar je potrebna

rezervacija pri stojnici ali na telefonski številki +39 340 0919237. Danes, 9. oktobra, so degustacije na sporedu ob 11.00, 12.30, 14.00, 16.00, 18.30, 20.00 in 21.30, v nedeljo, 10. oktobra, pa ob 15.00 in 16.30. Pri pobudi sodelujejo Konzorciji predelovalcev pokrajine Trst.

V nedeljo popoldne bodo med drugim ob 17.45 pri stojnici Pokrajine Trst zaživele delavnice *Igrajmo se z umetnostjo*, namenjene najmlajšim. Mini Mu Otroški Park je za mlade goste Barcolane priredil delavnico z naslovom "Mirò: barve in tehnike".

Poleg drugih spremjevalnih dogodkov regate sta pokroviteljstva Pokrajine deležni še dve pobudi, "Papirnata Barcolana", posvečena književnim delom na temo morja, ki predstavlja niz srečanj z avtorji in založniki, in že sedma izvedba projekta "Na pomorski poti". Pobudnik je Oddelek za umsko zdravje Podjetja za zdravstvene storitve št. 1

Triestina, ki želi s tem projektom udejanjiti geslo "Sport za vsakogar": profesionalni jadralci in osebe, ki doživljajo duševno stisko, se bodo namreč v znamenju integracije skupaj preskusili na regati.

■ KULTURA&DOGODKI

Zadnji teden festivala "Ponovno pridobljeni prostor"

V gledališču Basaglia na sporedu nov niz dogodkov

Festival mladinskega izražanja z naslovom *Ponovno pridobljeni prostor*, ki poteka v Malem gledališču Franco in Franca Basaglia in v Parku Sv. Ivana, se nadaljuje z bogato ponudbo dogodkov. V ponedeljek, 11. oktobra, bo v prostorih središča dobrega počutja (Spazio Benessere) na sporedu delavnica *Ples Domišljija Ustvarjanje* pod vodstvom Sare Taylor. Naslednja dva večera bosta namenjena glasbi: v sredo, 13. oktobra, s koncertom *Night in progress* v priredbi Radio in Corso, v četrtek 14. oktobra pa s performansi *Il quarto suono in Buchi nella rete*. Med performansi, v priredbi Šole glasbe in novih tehnikov Konservatorija Tartini in Giovanne

Bertacche, bo neobičajni protagonist didgeridoo, glasbilo avstralskih domorodcev. Za to priložnost bodo elektronsko predelani zvoki antičnega glasbila spremljali predvajanje postindustrijskih fotografiskih posnetkov, v znamenju prepletanja lokalnih in globalnih prvin. V petek, 15. oktobra, se program nadaljuje s predavanjem skupine ExisT o prostovoljnem delu, s predstavo *Tango, monsieur?* gledališke skupine šole "da Vinci - Sandrinelli" in z glasbeno delavnico *Tonski mojster, slabo mi je!* v priredbi združenja Jambo Gabri. Zadnji dan festivala, v soboto, 16. oktobra, je na sporedu veliki finale s skupnim performansom vseh udeležencev festivala "Ponovno pridobljeni prostor". Park Sv. Ivana bo zaživel s Kotičkom združen in Sejmom izmenjave v priredbi Skupnosti San Martino al Campo. Po koncu festivala bo gledališče Basaglia takoj pripravljeno za gostovanje novega dogodka, ki se bo začel 21. oktobra in končal 14. novembra: *Prizigajo se luči... Odlomki civilno angažiranega gledališča*. Pri pobudi, v priredbi Pokrajine Trst s prispevkom združenja Casa dei Teatri, sodeluje kar šestnajst dramskih skupin in združenj, ki bodo na oder postavili širinajst uprizoritev z družbenimi tematikami. INFO: www.provincia.trieste.it

■ BARCOLANA 2010

Odkrivajmo ozemlje!

Odprt bodo Svetilnik zmage, Botanični vrt Carsiana in Morski rezervat pri Miramaru

Zgornški Botanični vrt Carsiana, kjer si je mogoče ogledati značilnosti kraškega okolja, kot so na primer vrtače, kraška gmajna in melišča, in šesto rastlinskih vrst, značilnih za to območje, bo med Barcolano odprt z naslednjim urnikom: v soboto in nedeljo zjutraj (10-13) in popoldne (15-19); skupinske vodene oglede je mogoče rezervirati na telefonskih številkah +39 040 229573 in +39 340 5569374. Za turiste in obiskovalce bo tudi Morski rezervat pri Miramaru odprt tako v soboto kot v nedeljo od 10. do 13. ure in od 14. do 17. ure (skupinske vodene oglede je mogoče rezervirati na telefonski številki +39 040 224147). Poleg tega bo naslednji teden tudi Malo gledališče Franco in Franca Basaglia v Parku Sv. Ivana zaživilo z nizom predstav, povezanih s festivalom *Ponovno pridobljeni prostor* (glej zadnji članek). Za navdušence jadralne regate naj na koncu dodamo, da bo tudi Svetilnik zmage ostal odprt v nedeljo od 9. do 15. ure, od koder bodo lahko obiskovalci uživali ob edinstvenem razgledu na Tržaški zaliv.

■ MEDNARODNI DOM ŽENSK

Tečaji medosebne komunikacije

Dve predavanji oktobra

Na Mednarodnem domu žensk so spet stekle izobraževalne dejavnosti v okviru Projekta Delo, namenjene spodbujanju zaposlovanja žensk. Na sedežu, v Ulici Pisoni 3, bosta oktobrski srečanji osredotočeni na medosebno komunikacijo. Prvo predavanje, namenjeno poglobljenemu obravnavanju strukturiranja lastnih argumentacij, bo potekalo 13. oktobra ob 17.30 ure dalje. Federica degli Ivanissevich, strokovnjakinja za podjetniško komunikacijo, bo razkrila najučinkovitejše strategije za posredovanje informacij na razumljiv način in temeljne prvine mediacije. 27. oktobra bo

predavanje namenjeno novim komunikacijskim orodjem, kot sta na primer programska oprema power point in elektronska pošta, z analizo praktičnih primerov in vajami. Udeležba na tečajih je brezplačna, vendar je potrebna rezervacija na telefonski številki +39 040 568476 ali preko elektronske pošte info@casainternazionaleonnetrieste.org. Mednarodni dom žensk je odprt vsak torek, sredo in petek od 16. do 19. ure. Med urniki tečajev in drugih dejavnosti je za matere z otroki poskrbljeno za varstvo otrok.

■ TEČAJI SO NAMENJENI MLADIM

Učimo se Civilne zaščite!

Na razpolago še nekaj mest

Univerzitetnim študentom in višješolcem tretjih, četrteh in petih razredov namenjamo sedem srečanj, med katerimi se bodo podrobnejše seznanili z delovanjem Civilne zaščite in prostovoljnega dela. "Kultura Civilne zaščite je v bistvu kultura solidarnosti med ljudmi," je zatrdiril pristojni pokrajinski odbornik Dennis Visioli: "Naša prihodnost bo čez nekaj let v rokah današnjih študentov". Civilna zaščita zahteva dobro poznavanje območja in obstoječih težav, predvsem pa pripravljenost za sodelovanje.

Tečaj, ki se bo začel 14. oktobra, zajema sedem zaporednih predavanj ob četrtrih (za skupin dvainštiri deset ur). V projekt so vključene različne stvarnosti, dejavne v okviru Pokrajine. Začeli bomo z razlagom sistema Civilne zaščite in njenega delovanja, zatem pa prešli k obravnavi pojmov tveganja in možnih scenarijev, pri čemer bomo razlikovali med naravnimi in antropsko povzročenimi tveganji. Nadalje se bomo osredotočili na možnosti in načine predvidevanja tovrstnih tveganj. Med zadnjim srečanjem bomo mlade seznanili z institucijami, ustanovami in združenji, ki so vključene v Deželnem sistemu Civilne zaščite. Eden odkritih ciljev tečaja je pridobivanje novih prostovoljev.

Tečaj je zasnovan dinamično, saj bodo razredna predavanja (sedež je na institutu "Volta") dopolnjena s kar tremi terenskimi obiski in z učinkovitim praktičnim prikazi. Dijake bomo peljali na letališko stezo na Proseku, kjer bodo prostovoljci gozdne straže simulirali gašenje gozdnega požara,

v Palmanovo na Deželnemu operativnemu sedežu Civilne zaščite in na ogled Institutu za eksperimentalno geofiziko in oceanografijo (OGS) pri Briščih. Pokrajina bo poskrbela za brezplačni prevoz do teh lokacij. S tako raznoliko ponudbo in širšo vključitvijo institucionalnih stvarnosti in združenj (Gozdne straže, gasilci, skupine Amici del Volo, Rdečega Križa, instituta Ogs in drugih, seveda poleg same Civilne zaščite in Pokrajine Trst) bo tečaj nedvomno koristen izobraževalni dogodek in, upamo, navdušuječ.

Razpoložljivih mest je skupaj petdeset: prošnje za vpis je treba vložiti do 11. oktobra z izpolnitvijo namskega obrazca, ki ga je mogoče prenesti s spletnih strani Pokrajine Trst ali dvigniti pri Okencu za stike z javnostjo Urp; poslati ga je treba na številko faksa +39 040 3798233. Udeležba je brezplačna. Ob koncu tečaja bo vsem študentom, ki so se udeležili najmanj 80% programsko predvidenih ur, izdano potrdilo o udeležbi, veljavno za priznavanje kreditnih točk. INFO: www.provincia.trieste.it

[www.provincia.trieste.it/
sportello-lavoro](http://www.provincia.trieste.it/sportello-lavoro)

Sedež Scala Cappuccini, 1 – Trst
Tel. 040.369104/040.368277/040.369685
Fax: 040.369577

**SLUŽBA ZA POVEZOVANJE MED
POVRŠEVANJEM
IN PONUDBO NA TRGU DELA**
Tel. 040.369104/040.368277/040.369685
(po odgovoru telef. odzivnika vtipkajte 249)
E-mail: cercolavoro@provincia.trieste.it;
Uradne ure:
Od ponedeljka do petka od 9:15 do 12:45
Ponedeljek in četrtek od 15:00 do 16:30

**ZAPOSLOVANJE SPECIFIČNIH
SKUPIN DELAVCEV Z.68/99**

Tel. 040.369104/040.368277/040.369685
(po odgovoru telef. odzivnika vtipkajte 240 in 241)
e-mail: colloc.obbligatorio@provincia.trieste.it
Uradne ure:
Od ponedeljka do petka od 9:15 do 12:45

OKENCE ZA DRUŽINSKE SODELAVCE

Tel. 040.369104/040.368277/040.369685
(po odgovoru telef. odzivnika vtipkajte 223,
224 in 242)
e-mail:
assistentifamiliari.trieste@provincia.trieste.it
Po predhodnem naročilu

OKENCE ZA PODJETJA
(Služba namenjena samo podjetjem)

Ul. Caboto, 14 pri Ezit – Trst
Tel. 040.8988211
e-mail: azienda@provincia.trieste.it
Uradne ure:
Sreda od 9:30 do 12:30
Upravna direkcija
Ul. S. Anastasio, 3 Trst
Tel. 040.3798421/547/398
Fax: 040.3798527
e-mail: sportello-lavoro@provincia.trieste.it
Uradne ure:
Od ponedeljka do petka od 9:30 do 12:30
Ponedeljek in četrtek od 15:30 do 17:00

**KOMPLEKSNA ORGANIZACIJSKA ENOTA ZA
KONFLIKTE NA DELU IN PROBLEMATIKO
PRISELJENCEV**

Sedež Trg Duca degli Abruzzi, 3 – Trst (III. nad.)
Tel. 040.639636/040.660861/040.630546/040.767418
Fax: 040.639336
e-mail: conflittilavoro@provincia.trieste.it;
immigrazione@provincia.trieste.it
Uradne ure:
Torek, četrtek in petek od 10:30 do 13:00

OKENCE ZA PRISELJENCE
Ul. San Carlo 1/a, pri tržaški prefekturi
Tel. 040.3731480 Fax: 040.3731666
Uradne ure:
Ponedeljek, sreda in petek od 9:30 do 12:00

KRUT - V Trnovci danes in jutri skupinska razstava S cvetjem v jesen

Ko dosežemo harmonijo duha in telesa, živimo lepše in dlje ...

Tržaški slikar Deziderij Švara je včeraj citiral irskega pisatelja Jamesa Joycea, ki trdi, da je umetnost ključ, s katerim odpremo kletko našega duha, vklenjenega v telesu. Ko dosežemo harmonijo duha in telesa, živimo lepše in dlje, ko ohranimo voljo doigranja, se čutimo mlajši.

V Umetnostnem kulturnem centru Škerk v Trnovci so včeraj odprli razstavo S cvetjem v jesen - ustvarjalno v vsaki dobi. Kot je uvedoma pojasnila predsednica krožka Krut Pierina Furlan, so zamek razstave nudile Krutove delavnice liko-

vne terapije, v katerih so se tečajniki s pomočjo barv in čopičev izražali, sproščali in odkrivali nov način za preživljanje svojega prostega časa. Ostala razstavljena dela pa so sad truda in dobre volje mnogih, ki se ustvarjalnosti stalno ali občasno posvečajo tudi doma.

Na včerajnjem odprtju, ki se ga je udeležilo veliko ljudi, je Aленka Hrovatin prebrala tudi besedili Slavice Bandi in Eveline Umek, ki sta nastali v okviru društvenega bralnega krožka Skupaj ob knjigi. Za prijetno glasbeno vzdušje pa je poskrbela Mo-

ška vokalna skupina Lipa pod vodstvom Anastazije Purič.

Razstava, ki bo na ogled samo še danes in jutri (od 15. do 20. ure), predstavlja sklepni del projekta, ki ga financira Dežela FJK in istočasno obeležuje desetletnico potupoče prreditve Starosta mali princ, ki se vsakoletno izvaja v sodelovanju s Kruštu sorodnimi organizacijami iz Slovenije. Razstava studi v sklop pobud Argento vivo pod pokroviteljstvom Pokrajine Trst, kakovosten razstavn prostor pa ji je ponudil Umetnostni kulturni center Škerk.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od pondeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

20.00, 22.15 »Mangia, prega, ama«; 16.15 »Un weekend da bamboccioni«. **SUPER** - 15.45 »Cani & gatti: La vendetta di Kitty«; 17.15, 19.40, 22.00 »Inception«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.10, 22.15 »Benvenuti al Sud«; Dvorana 2: 18.00, 20.10, 22.20 »Step up 3D«; Dvorana 3: 17.50, 20.00, 22.10 »Innocenti bugie«; Dvorana 4: 17.30, 20.00, 22.00 »Una sconfinata giovinezza«; Dvorana 5: 17.40, 19.50, 22.00 »The town«.

AMBASCIATORI - 18.45, 21.15 »Inception«.

ARISTON - 17.00, 18.45, 21.00 »La peccata nera«.

CINECITY - 15.10, 17.35, 20.00, 22.05 »Innocenti bugie«; 15.20, 17.40, 20.00, 22.05 »Step-Up 3D«; 14.50, 17.15, 19.40, 22.00 »The town«; 15.00, 17.30, 20.00, 22.05 »Benvenuti al Sud«; 17.15 »Un weekend da bamboccioni«; 15.30, 18.30, 20.00, 21.30 »Il mondo di Party«; 15.30, 18.30, 20.00, 21.30 »Inception«; 15.15, 17.30, 20.00, 22.05 »L'ultimo dominatore dell'aria 3D«.

FELLINI - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »La passione«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Benvenuti al Sud«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Una sconfinata giovinezza«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »La solitudine dei numeri primi«.

KOPER - KOLOSEJ - 13.10, 15.50, 18.30, 21.10, 23.50 »Jej, moli, ljubi«; 17.30, 19.40, 21.50, 0.00 »Piran«; 13.30, 15.30 »Legenda sovjega kraljestva 3D«; 14.50, 17.00, 19.10, 21.20, 23.30 »Mačeta«.

KOPER - PLANETTUŠ 11.20, 16.20 »Svet igrač 3 - 3D (sinhro)«; 14.00, 18.40, 21.00, 23.20 »Odplesi svoje sanje 3D«; 12.10, 16.10, 18.30, 21.05, 23.30 »Butec na večerji«; 16.00, 18.20, 20.40, 23.00 »Čarownikov vajenec«; 12.20, 15.10, 18.00, 20.50, 23.50 »Jej, moli, ljubi«; 21.20, 23.40 »Scott Pilgrim proti vsem«; 11.10, 13.20, 15.20, 17.20, 19.20 »Legenda sovjega kraljestva 3D«.

KMEČKA ZVEZA prireja v nedeljo, 17. oktobra, tradicionalni izlet na praznik kostanja Burnjak v Gorenji Tarbij. Odhod avtobusa iz Boljuncu ob 7.30, ki bo nadaljeval po poti Bazovica, Općine, Sesljan, Krmin. Podrobne informacije in vpisovanje spremamamo na sedeži Kmečke zvezze v Trstu in Gorici ali na tel. 040-362941, 0481-82570. Cena izleta 35,00 evrov (vsebuje prevoz, kosišlo in 1 kg domaćih beneških jabolk).

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA organizira izlet 27., 28. in 29. oktobra. Z avtobusom se boste odpeljali do Plitvičkih jezer, prvi dan ogled spodnjih in drugih zgornjih jezer. V petek vas pričakuje otok Krk, vodeni ogled mesta in ekskurzija na otok Kosjun. Po kosišlu ogled tipične torklje. Zainteresirani poklicite v jutranjih urah tel. št. 040-8990103 Laura oz. 040-8990108 Roberta. Izleta se lahko udeleži kdorkoli, ne glede na to, če je naš član, oljkar oz. odjemalec.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Innocenti bugie«; Dvorana 2: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Step Up - 3D«; Dvorana 3: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »The town«; Dvorana 4: 17.45,

Primorski dnevnik
išče raznašalko/ca za
Gabrovec

Tel. št.: 040-7786300 od 10. do 17. ure

PO POTEH STRADIVARIJA - Violinski odsek Glasbene maticе Trst organizira 3. novembra celodnevni izlet v Cremeno. Učencem Glasbene maticе nuditi šola brezplačen ogled muzejev. Informacije v tajništvu šole na tel. št. 040-418605 vsak dan od 9. do 17. ure.

Čestitke

Danes naša teta ERIKA 40 jih ima, srečno iz vsega srca, da bi vedno tako vesela bila. Gregor, Anja in Petra z mamico in tatkom.

Danes praznuje naša odbornica ERIKA PURIČ okrogli rojstni dan. Pošiljamo ji iskrena vočila ter ljubezni, zdravja, smeha in sreče ji želimo. Odbor SK Devin.

ERIKA prišla si na moja 40. leta, katera sva delili vsa najina doživetja. Naj se ti odprejo vrata skritih želja, da boš vedno tako žarelka kot do sedaj. Kikla & Sinkesent.

Hip hip hurrà, naš EDI se je srečal z Abrahamom v Samatorci 17. Vse najboljše mu želimo vsi dragi.

MERI in PINO iz Boljanca slavita danes 50. obletnico poroke. Njihove prijateljice jima želita vse najboljše.

Prireditve

15. MUZIKFEŠT bo v nedeljo, 10. oktobra, pod šotorom v Praprotu. Vabljeni vsi muzikanti, ki igrajo na različne inštrumente, tudi originalne, le da so v postavi od dva do številne skupine, dobrodošli so tudi pevci. Srečanje je razdeljeno v dve kategoriji: otroci do 14. leta in odrasli; skupina je lahko tudi mešana. Prijave do danes, 9. oktobra, na tel. št. 380-3584580 ali na tajnistvo@skdvigred.org.

KRUT vabi na skupinsko razstavo ljubiteljske umetnosti S cvetjem v jesen - ustvarjalno v vsaki dobi, v Umetnostnem in kulturnem centru Škerk, Trnovca 15 - Nabrežina. Urnik ogleda razstave: danes, 9. in v nedeljo, 10. oktobra, od 15. do 20. ure. Informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

GLASBENA MATICA ŠOLA M. KOGOJ v sodelovanju s SKD Barkovljem vabi na Diplomski koncert - Petra Marega, flavta, razred prof. Erika Slama, klarinska spremljava prof. Claudia Sedmach, v nedeljo, 10. oktobra, ob 20. uri v dvorani SKD Barkovljem, Ul. Bonafata 6. Vabljeni!

SKD IGO GRUDEN vabi na javno generalko operne enodejanke Gianni Schicchi Giacoma Puccinija v izvedbi Operne akademije Križ, vodi Alexander Švab, v nedeljo, 10. oktobra, ob 17. uri v KD Igo Gruden v Nabrežini.

TPK SIRENA vabi na ogled fotografiske razstave Miloša Zidariča o regati Barkovljanki v društveni dvorani v Miramarskem drevoredu št. 32 v Barkovljah. Ogled je možen do nedelje, 10. oktobra, v času odprtja društvenega bara.

DRUŠTVО SLOVENСKIH IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 11. oktobra, v Peterlinovo dvorano, Ul. Donizetti 3 (TS), na predstavitev knjige dr. Mihaela Brejca »Igralec ragbija«. O svojevrstnem političnem trilerju bodo spregovorili raziskovalec slovenskih povojnih političnih in varnostno-obveščevalnih procesov Igor Omerar, predstavnik založbe Nova revija Tomaž Zalaznik in avtor. Zacetek ob 20.15.

MLADINSKI DOM BOLJUNEC vabi na predavanje o zgodovinski železniški povezavi Trst - Buje - Poreč, bolje poznano kot »Parenzana«. Gospod Srečko Gombič nam bo podrobno opisal kako je potekalo in razvijalo družbe-

no ekonomsko življenje ob tej malih a izredno pomembnih proggi za razvoj celotne Istre. Vabljeni v torek, 12. oktobra, ob 20.30.

BAMBIČEVA GALERIJA vabi na ogled mednarodne likovne razstave Igraj se z mano - povabilo k druženju, skupni dejavnosti, povezovanju... Odprta bo do srede, 13. oktobra, od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 17. do 19. ure. Sklad Mitja Čuk, Proseška ul. 131.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, pod pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete, vabi na spominski večer Nadje Kriččak in predstavitev njene knjige Izbrana poglavja vzgoje za medije. O delu bo spregovorila avtorica Jasna Merku.

TRŽAŠKA KNJIGARNA IN LICEJ A. M. SLOMŠEK vabi v petek, 15. oktobra, ob 18.00 v Ul. Franciška 20 na predstavitev knjige Izbrana poglavja vzgoje za medije. O delu bo spregovorila avtorica Jasna Merku.

BAMBIČEVA GALERIJA vabi v soboto, 16. oktobra, ob 20.30 na odprtje likovne razstave Luciana Plehana En plain air. Predstavila jo bo mag. Jasna Merku. Glasbeni utriek: harmonikar Egon Taucer. Općine, Sklad Mitja Čuk, Proseška ul. 131. Razstava bo odprta do 3. novembra. Urnik: vsak dan 10.00-12.00 in 17.00-19.00, ob sobotah 10.00-12.00.

KONCERT SLOVENSKEGA KOMORNEGA ZBORA Zveza cerkvenih pevskih zborov - Trst v sodelovanju z župnijo sv. Jerneja apostola - Općine in pod pokroviteljstvom Sveta slovenskih organizacij vabi na koncert Slovenskega komornega zbora, ki bo pod vodstvom Martine Batič nastopil v soboto, 16. oktobra, ob 20. uri v župnijski cerkvi sv. Jerneja ap. na Općinah.

DOKUMENTARNA RAZSTAVA »Porčanka, včeraj: ozkotirna proga« je na ogled do konca decembra v Železniškem muzeju na Marsovem polju (Campo marzio), Ul. G. Cesare 1. Urnik: sreda, sobota in nedelja od 9. do 13. ure, brezplačni ogled samo razstave.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalki:

AGIP: Miramarski drevored 49, Katinara - Ul. Forlanini

SHELL: Žavlige (Milje)

ESSO: Drevored Campi Elisi, Zgonik - Državna cesta 202 - km 18+945

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3

FLY: Passeggi S. Andrea

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14

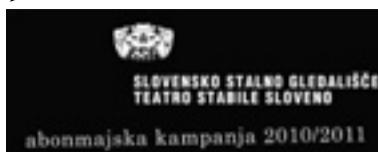
ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Općine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

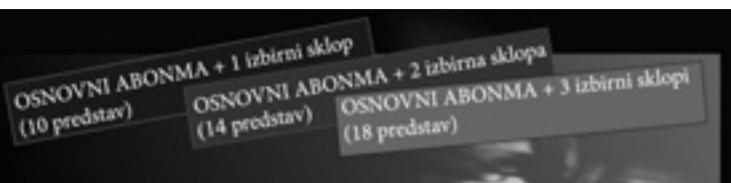
SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst.

Podrobne informacije na www.teaterssg.it
Info in vpisovanje abonmajev v blagajni SSG
Tel.: 0039 040 362542
Brezplačna številka: 800 214302
odprta vsak delavnik z urnikom
10.00-15.00 / 17.00-20.00

OSNOVNI PROGRAM

štiri nove produkcije SSG in dva gostujuča muzikla

3 IZBIRNI SKLOPI:

- Dramski romaneskni/ Resna glasba
- Dramski ljubeznivi/ Latinskoameriški plesi
- Dramski razburljivi/ Lahka glasba

POHITITE IN REZERVIRAJTE SVOJ SEDEŽ! Vpisovanje abonmajev do petka, 22. oktobra

Obvestila

TELOVADBA ZA DOBRO POČUTJE pri SKD Igo Gruden poteka po naslednjem urniku: ponedeljek in sreda 18.00-19.30; torek in četrtek 9.00-10.30 in 10.30-12.00; sreda 9.00-10.30.

60-LETNIKI s Prosekou in Kontovela srečajmo se! Danes, 9. oktobra, ob 20. uri v Društveni gostilni na Proseku ali pa po dogovoru. Info v večernih urah na tel. št. 040-225519.

GLASBENA DELAVNICA - v priredbi ŠC Melanie Klein bo izjemoma danes, 9. oktobra, potekala v društvenem šotoru na nabrežju v okviru Barcolane. Urniki in podrobne info na: www.melanieklein.org, 328-4559414.

GLASBENA SKRINJICA Zveza cerkevih pevskih zborov - Trst v sodelovanju s Slovensko prosveto prireja glasbeno delavnico na osnovi Orffove metode za otroke od 4. do 7. leta. Prvo srečanje bo danes, 9. oktobra, ob 10.00 v Peterlinovi dvorani na Ul. Donizetti 3 v Trstu. Prijave in dodatne info na tel. št. 328-4535725 od ponedeljka do petka med 14. in 18. uro.

GUSARI IN PETER PAN NA BARCOLANI - ŠC Melanie Klein prireja v okviru letošnje Barcolane glasbene delavnice, srečanja s čarodejem in uprizoritev pravljice o Petru Panu. Danes in v nedeljo čaka otroke bogat program v stojnici pri Pomorski postaji. Podrobni program na www.melanieklein.org.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, javlja, da zaradi bolezni prof. Marinke Pertot, prenese »Pohod Zoro Starec« na 23. oktober (in ne danes, 9. oktobra).

SKD TABOR - PLESNA SKUPINA vabi na plesne vaje ob sredah, od 17.45 do 19.15, v malo dvorano Prosvetnega doma, pod vodstvom Jelke Bogatec. Vabljeni srednješolci in srednješolke ter dijaki prvih razredov višje šole!

SKD VIGRED vabi danes, 9. in 10. oktobra, na 15. Kraški Oktoberfešt pod šotorom v Praproto. Danes ob 15.00 ex tempore in turnir v briškoli; od 16. do 18. ure plesna delavnica; ob 19.00 nastop plesnih skupin; Ples z Alter Ego. V nedeljo ob 13. uri odprtje kioskov; od 9.00 do 9.45 zbirališče na pogod Na Krasu je krasno; ob 16.00 srečanje ljudskih godevcev in pevcev; ples z Kraškimi muzikanti.

ŠC MELANIE KLEIN obvešča, da bo danes, 9. oktobra, urad zaprt, zaradi udeležbe na Barcolani. Hvala za razumevanje. Info na: 328-4559414, info@melanieklein.org, www.melanieklein.org.

60-LETNIK IZ TRSTA, srečajmo se! Kje? Na agriturizmu na Krasu. V četrtek, 21. oktobra, ob 19. uri. Info v večernih urah 040-433675 (Marinka) ali 338-7845845 (Nevja). Prijave do 10. oktobra.

OTROŠKA PEVSKA SKUPINA VIGRED vabi v svoje vrste pevce, ki obiskujejo vrtec in osnovnošolce. Pevske vaje vsak ponedeljek od 16. do 17. ure v Štalci v Šempolaju, mentorja Aljoša Saksida in Nikol Starc.

TEČAJ KLEKLJANJA bo potekal pri SKD Tabor. Za informacije pokličite na tel. št. 040-211870 (Dunja) po 20. uri.

V JASLIH DIJAŠKEGA DOMA S. Kosovela je na razpolago še nekaj prostih mest. Info od 8. do 16. ure na tel. št. 040-573141.

AŠD MLADINA sporoča, da bo v ponedeljek, 11. oktobra, v rekreatoriju v Križu prva vaja trebušnega plesa ob 18.30 in prva vaja bikram joge ob 20. uri. Info: 329-9751782.

KRUT vabi v ponedeljek, 11. oktobra, ob 16. uri na srečanje Bralnega krožka, prvega v letošnjem sklopu, ki se bo nadalje odvijal ob ponedeljkih, pod mentorstvom prof. Eveline Umek. Informacije in prijave v Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

PLESNA SKUPINA SKD SLAVKO ŠKAMPERLE vabi vse odrasle na tečaj latino-ameriških in standardnih plesov. Prva vaja bo v ponedeljek, 11. oktobra, ob 18. uri v društveni dvorani na štadionu 1. Maj. Mentor Mitja Bitenik iz plesne šole Terpsihora iz Šempetra. Za info: 349-7338101.

TORKLA V TRŽAŠKI KMETIJSKI ZADRUGI bo začela obravotati v ponedeljek 18. oktobra. Zaradi organizacijskih razlogov naprošamo naše cenejene člane in oljkarje, ki želijo stiskati oljke pri nas, da se za prijavo zglašijo v naših uradih, v trgovini oz. na tel. št. 040-8990120-114 šele od ponedeljka 11. oktobra naprej.

VPISOVANJE NA TEČAJE angleščine (I, II) in slovenščine (I, II), ki jih prireja Občina Dolina v sodelovanju z združenjem AUSER na šoli Gregorčič v Dolini, bo potekalo v ponedeljek, 11. in v petek, 15. oktobra, od 17. do 19. ure v občinski knjižnici v Boljuncu ter od ponedeljka do četrtega od 10.00 do 11.30 ter v torek in četrtek od 17.00 do 18.30 na sedežu Auser na Trgu Stare Mitnice 15. Začetek tečajev slovenščine 18., angleščine pa 20. oktobra. Info: 040-8329231.

ŠD KONTOVEL - rekreacijska sekcijska obvešča, da se bo tečaj latinsko-ameriških plesov začel v ponedeljek, 11. oktobra, na Kontovelu ob 20.15. Info na tel. št.: 333-9072969.

DSMO K. FERLUGA organizira 4 tečajje slovenščine za začetnike 1., 2. in 3. stopnje, ki bodo potekali na sedežu društva, Ul. Roma 22 (1. nadstropje) v Miljah ob torkih ali sredah, od torka, 12. oktobra dalje. Tečaje bosta vodili prof. Majda Mihačič in prof. Valentina Sancin. Informacije in vpisovanje 040-274995 v večernih urah ali 347-5853166 (Ivica).

PRIPRAVA NA POROD - ŠC Melanie Klein ponuja pripravljalni tečaj namenjen nosečnicam. Tečaj bo potekal v Ul. Cicerone 8. Število mest je omejeno. Tečaj se bo začel v torek, 12. oktobra. Prijave in info na tel. 328-4559414, info@melanieklein.org, www.melanieklein.org.

SK DEVIN vabi v srednjo šolo De Marchesetti v Sesljan na telovadbo z dodatno tehniko Body and mind. Začetek v torek, 12. oktobra, od 19. do 20. ure. Od 1. decembra ob sredah od 20. do 21. ure.

TEČAJ YOGE, MASAŽE IN AVTOMASAZE, organizira društvo Noè. Informacije na tel. št. 349-8419497 ali 040-299461.

AŠD MLADINA sporoča, da bo prva vaja modernih plesov v ponedeljek, 11. oktobra, v rekreatoriju v Križu za osnovnošolce od 16.00 do 16.45, za otroke vrtca od 17.00 do 17.45; za srednješolce, višješolce in starejše bo poskusna vaja v sredo, 13. oktobra, od 20. do 21. ure. Info: 329-9751782.

ELIC - SINTESI - Umetnostna šola za otroke obvešča, da se dejavnosti pričenjajo v sredo, 13. oktobra. Informacije na tel. št. 040-775486, 333-4784293 ali 338-3476253.

OBČINE OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in Zadruga L'Albero Azzurro obveščajo, da bo brezplačna ludoteka, namenjena otrokom od 1. do 6. leta starosti, delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih po poldne od 16. do 18. ure: 13. oktobra: »Z lista na list«, 15. oktobra: »Halinove pravljice«. Informacije: 040-299099 od ponedeljka do sobote od 8. do 13. ure.

OTROŠKE URICE V Narodni in študijski knjižnici - Slovenske ljudske pravljice, pripoveduje Alenka Hrovatin. Spored: sreda, 13. oktobra, ob 17.00: Hvaležni medved; sreda, 10. novembra, ob 17.00: Bela kačica s kronico; sreda, 1. decembra, ob 17.00 praznična pravljica. Vabljeni otroci od 3. do 7. leta starosti.

SKD TABOR - V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH: v sredo, 13. oktobra, ob 20.30 Bruno Krizman - razstava »Belite svetovni dnevnik« - časopisi iz (skoraj) celega sveta in potopisno predavanje »Ke nako!« potovanje po Južni Afriki; v nedeljo, 17. oktobra, »jesenski dan« s pohodom, skupnim kosilom, koštanji in ex-temporem za otroke. Zbirališče ob 10.00 v Prosvetnem domu na Opčinah; ob 18.00 »Openska glasbena srečanja«. Nastopa Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem, dirigent Ambrož Čop; v nedeljo, 24. oktobra, ob 18.00 gostovanje dramske skupine Brce iz Gabrovice pri Komnu s predstavo Georges Feydeau - Krojač za Dame, režija Sergej Verč.

KINERGETIX - SKD IGO GRUDEN: Vadba za začetnike bo potekala ob četrtkih od 17.00 do 18.30 pod vodstvom prof. Mateje Šajna, mag. Lize Koželj in mag. fiziologije Davida Labuschange iz Avstralije. Prvo srečanje bo 14. oktobra. Za prijave in pojasnila tel.: 00386(0)40303578 ali mail: mateja.sajna@gmail.com.

TRŽAŠKO ZDRUŽENJE DIABETIKOV priredi v četrtek, 14. oktobra, ob 17. uri v dvorani Baroncini zavarovalnice Generali v Ul. Trento 8, predavanje na temo Ugodje in zdravje: genetika okusov in naša izbira v prehrani. Predaval bo univerzitetni genetski zdravnik prof. Paolo Gasparini. Vabljeni!

JUS NABREŽINA vabi člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil v petek, 15. oktobra, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju, v dvorani SKD Igo Gruden, Nabrežina št. 89. Glavna točka: predstavitev in odobritev predloga transakcije z Občino Devin Nabrežina. Zaradi pomembnosti izrednega občnega zbora računamo na polnoštevno prisotnost članov.

TEČAJI ANGLEŠČINE IN SLOVENŠČINE pri SKD Igo Gruden v sodelovanju z Občino, se začnejo v mesecu oktobru s sledenim urnikom: angleščina 3. stopnja - ponedeljek od 17.30 do 19.00, 2. stopnja - sreda od 18. do 19.30, začetniki - sreda od 19.30 do 21.00. Slovenščina začetniki - četrtek od 18. do 19.30, nadaljevalni - torek od 18. do 19.30, nadaljevalni - torek od 18. do 19.30.

TELOVADBA ZA RAZGIBAVANJE - Skupina 35-55 pri SKD F. Prešeren sporoča, da se telovadba za gospe v zrelih letih vrši vsak torek in petek v društveni dvorani gledališča France Prešeren v Boljuncu. Začetek ob 9. uri. Pridite na vadbo, da se boste v družbi lepo počutile in naredile kaj zase.

ŠKD CEROVLJE - MAVHINJE prireja v nedeljo, 17. oktobra, 18. jesenski pochod na Grmado in okolico. Vpisovanje od 9.30 do 10.30 v Cerovljah na koncu vasi. Prisrčno vabljeni vsi ljubitelji narave.

JUS NABREŽINA obvešča člane, da bo izdajala dovoljenje za sečnjo in pobiranje suhih drvi in čersakov na jusrasnih površinah do ponedeljka, 18. oktobra. Člani lahko dvignejo obrazec za pršnjo ob ponedeljkih in sredah od 18. do 19. ure na sedežu Jusa v stavbi Nabrežina Kamnolomi 12/D (Centro Servizi) prvo nadstropje.

SRENJA BOLJUNEC vabi svoje člane na dvodnevni tečaj za sečnjo, ki se bo odvijal v Boljuncu v sredo in četrtek, 17. in 18. novembra. Vpisovanje in vse podrobnejše informacije na sedežu srečneje vsak torek od 9. do 12. ure, tel. št. 040-8325175, pri članih odbora ali po elektronski pošti na naslov: srenja.boljunec.boljunz.comune@gmail.com do 20. oktobra.

AD FORMANDUM sprejema vpise na tečaje slovenščine (stopnji B1 in B2), hrvaščine (stopnji 1 in 2), photoshop, priprava web strani, network fundamentals, oljkarstvo. Za informacije: tel. 040-566360, ts@adformandum.eu, www.adformandum.eu.

KRUT, ob priliki 10. srečanja »Starosta mali princ«, letos v Kopru, vabi člane in prijatelje, da se v nedeljo, 24. oktobra, udeležijo celodnevnega dogajanja, ki vključuje proslavo in Marezigh, ogled skupinske razstave in popoldanski koncert. Info in prijave v Ul. Cicerone 8/b, tel. 040-360072.

SKD VESNA sklicuje redni občni zbor v nedeljo, 24. oktobra, v kulturnem domu Alberta Sirkha. Prvo sklicanje ob 11.00, drugo ob 11.30. Vljudno vabljeni!

JK ČUPA organizira za svoje člane fotografski natečaj »Potovati po morju: krajine, podobe in morske scene«. Rok za oddajo izdelkov zapade 30. oktobra. Pravila in druge informacije na www.yccupa.org.

KROŽEK GALE vabi osnovnošolske otroke na celodnevno pobudo »S pravljico na izlet... na obisk z verinicami iz Rezije« v soboto, 30. oktobra. Informacije in prijave do zasedenosti razpoložljivih mest (število je omejeno) na SKGZ v Trstu, Ul. S. Francesco 20, tel. št. 040-368094 od 9. do 12. ure.

30-LETNIKI se bomo 6. novembra zbrali in ob 20.30 v gostilni praznovali. Do 31. oktobra se odloči in na te številke prisotnost sporoči: Klara (339-5901531), Silvia (333-1314065), Sara (340-5937718) in Marko (339-8243934).

GODBENO DRUŠTVO VIKTOR PARMA TREBČE vabi v k vspornovske otroke na celodnevno pobudo »S pravljico na izlet... na obisk z verinicami iz Rezije« v soboto, 30. oktobra. Informacije in prijave do zasedenosti razpoložljivih mest (število je omejeno) na SKGZ v Trstu, Ul. S. Francesco 20, tel. št. 040-36809

ARHITEKTURNI BIENALE - Prireditev na ogled do 11. novembra

V Benetkah se ljudje srečujejo v arhitekturi

Kazujo Sedžima prva ženska, ki so ji zaupali bienale, je oblikovala zelo uspešno postavitev

Vse do 11. novembra lahko v Benetkah lahko hodimo nad oblaki, se izmikamo bleščecim se vodnim pršcem, poležavamo v kolibah bahrajskih domorodcev, sprehajamo drevesa v cvetličnih loncih ali pa se poglobimo v ponicljiv projekt, ki nas nagovarja o pomembnosti krajinske arhitekture. Direktorica oziroma kuratorka letosnjega bienala (**fotografiji Primož Bizjak in Matvež Paternoster-MGML**) Kazujo Sedžima je v sicer največkrat naporne razstave sodobne arhitekture vnesla - naj se sliši še tako nenačadno - živahnost, celo radost, ki obiskovalcu prežene utrujenost ter nestrpnost in poskrbi, da mu ostaja glava (in tudi čustva) kar se dolgo dojemliva za dogajanje okrog njega. Kuriiranje arhitekturnega bienala je notorično težka naloga: pričakovanja so velika, časa ni veliko, denarja je vedno manj, a večina poznavalcev meni, da je japonska arhitektka uspela sestaviti eno izmed najbolj privlačnih postavitev do zdaj.

Kazujo Sedžima je prva ženska in tudi prvi japonski arhitekt oziroma arhitektka v zgodovini te ugledne prireditve (arhitekturno sekcijo Bienala so ustavili leta 1980), ki so ji zaupali to pomembno vlogo. Seveda ni bila izbrana naključno. Leta 2004 je prejela beneškega zlatega leva za načrtovanje muzeja sodobne umetnosti 21. stoletja v Kanazawi, letos Pritzkerjevo nagrado, najbolj prestižno profesionalno priznanje; njen studio v Tokiu je projektil newyorskemu muzeju sodobne umetnosti (New Museum of Contemporary Art), londonsko Serpentine Gallery, Rolevox učni center v Lozani v francoskem delu Švice in še marsikaj drugača bi lahko navedli.

Direktorčina naloga je bila izbrati temo, jo izpeljati v strahotno veliki stavbi Arsenale, 300 m dolgem prostoru, kjer so nekoč pletli vrvi, in jo tako dobro uteheljiti, da so se je lahko čim bolj držali tudi kuratorji razstav v nacionalnih paviljonih v kompleksu Giardini in v tistih redkih zunaj njega. Naslov njene programske zamisli je bil Ljudje se srečujejo v arhitekturi. Zelo širok in neopredeljiv naslov, saj lahko pravzaprav predstavlja vse ali pa nič, ki pa ji je prav zato dovoljeval, da je brez slabe vesti izbirala avtorje, pri katerih je mogoče arhitektura glavna vendar pa gotovo ne edina komponenta. Zato njena razstava še zdaleč ni namenjena zgolj arhitektom, temveč je prizorišče, kjer se ljudje najrazličnejših zanimanj srečujejo in komunicirajo. Razstavljalci in obiskovalci.

Kazujo Sedžima je odprla vrata kiparjem, slikarjem, filmarjem, inženirjem ... V enormem prostoru nas popeljeta Čilenca arhitekt Smiljan Radic in umetnika Marcela Correa z minimalistično, a mogoče prav zato poetično skulpturo, ki obetavno napove razstavo, kjer se arhitektura prepleta z umetnostjo.

Sodelovanje nemških inženirjev in japonskih arhitektov nas popelje nad oblake: polzaste stopnice nas dvignejo nad gosto preprogo umetne megle in takoj nam ustvarijo občutek hoje nad oblaki. Danski umetnik Olafur Eliasson omogoča obiskovalcem drugačno dojemanje svetlobe s tem, ko v prostoru temnem kot v rogu osvetljuje drobne водne kaplje. Na začetku smo omenili poležavanje. Kuratorja Kraljevine Bahrain sta v Arzenalu priprljala tradicionalne hiše, namenjene druženju trgovcev in ribičev, jih opremila z intervjuji ribičev in dobila zlatega leva. Tri hiše, ki pravzaprav spadajo na obalo, in torej ob morje, so se naenkrat znašle na razstavi, torej nepovezane z morjem, govorijo o našem nerazumnem odnosu do morja in končno tudi do drugega življenjskega prostora. Res pa je, da so na moč prijetne za počitek, saj nudijo obiskovalcem prav to, kar pravzaprav odlikuje letosnji Bienale: v njih lahko »izkusijo« in ne le »ogledujejo« arhitekturo.

Marsikateri nacionalni paviljon je uspešno ujel ritem in vzdružje, ki prevladuje v Arzenalu. Med njimi je gotovo ruski paviljon, ki kaže, kako prijetno se lahko preuredi zapuščene industrijske ob-

jekte. Seveda, če je le volja in denar. Zadnjih 20 let poteka v Rusiji (pa tudi drugje po svetu) proces de-industrializacije: stare, odslužene tovarne (ki pa marsikaj zavzemajo tudi tretjino mesta) se v industrijskih mestih zapirajo, nove jih še (če jih sploh kdaj bodo) niso nadomestile. V prvem prostoru nas kurator Sergej Čoban in drugi avtorji postavijo na realna tla s črno belim filmom, ki prikazuje umirajoče in depresivno industrijsko mesto Višni Voločok, v drugem pa nam z barvitimi slikarijami dovoljujejo sanje o prostoru, kjer bi bilo celo prijetno živeti.

V slovenski stalni galeriji AA, sicer nedaleč od mostu Ponte dell'Accademia, pa vendar precej skrito očem naključnega obiskovalca Bienala, je razstavljen slovenski projekt Vsi odtenki zelene. Vsebino so oblikovali studio za krajinsko arhitekturo AKKA, oblikovalski biro studiobotas in še veliko sodelavcev, med njimi tudi fotograf Peter Koštrun, Muzej in galerije mesta, Obalna galerija Piran in Prirodoslovni muzej. Izjemno obširna skupina, ki si je zastavila zelo zahteven cilj: prikazati, da je mestna krajina neločljiv del ur-

banega prostora in prispevati nove impulze v smeri razvoja urbane kulture, odprtvi razmislike o humanizaciji javnega urbanega prostora in postaviti Slovenijo tudi na tem področju v mednarodni kontekstu.

Težka naloga, zato tudi razstava ni lahkonata. Čeprav se razpoloženje razstave razlikuje od tistega, ki prevladuje v prostorih, ki jih je uredila Kazujo Sedžima, to še ne pomeni, da ni vredna ogleda. Le veliko časa in pozornosti zahteva od obiskovalca.

Meta Kresc

FILM - Zgodovinska ljubezenska drama Gorana Vojnovića

Piran-Pirano že v dvoranah

Film, ki se dogaja v povojnem Piranu, je ta čas na ogled tudi v Kopru - V filmu več tržaških igralcev in statistov

Mladi režiser Vojnović je v filmu prepletel življenjske zgodbe Bosanca Veljka, Italijana Antonia in Slovenke Anice

MT

TRŽAŠKA OPERA Kvalitetni koncert simfonične sezone

Program četrtega koncerta jesenske simfonične sezone tržaškega opernega gledališča Verdi je iz tehničnih razlogov doživel radicalno spremembo: namesto Paola Longa je dirigiral Julian Kovačev, namesto mojstrov 20. stoletja smo poslušali velikane 19. stoletja, ne spremenjen je ostal le solist, tržaški violinist Federico Agostini. Klasično strukturiran program je pred violinskim koncertom ponudil Beethoveno uverturo Egmont, mogočno in junashko ustrojeno glasbo, ki jo je genialni skladatelj spisal za Goethejevo tragedijo. Veličina in resnoba zazvenita že v prvem globokem unisonu, skladba nato razvije ogromno energije, ki se nekoliko ublaži le v ženski temi. Julian Kovačev je uverturo izpeljal zadovoljivo, čeprav se ni pogobil v podrobnosti, in orkester mu je odgovoril kleno in profesionalno zanesljivo.

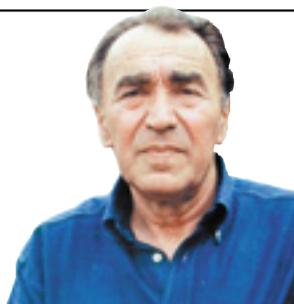
Federico Agostini je prvič nastopal kot solist z orkestrom, v katerem je v mladih letih občasno igrал, njegova kariera pa ga je peljala širom po svetu, od Rima do Pariza in Nizozemske; koncertiral je po vsem svetu s prestižnimi komornimi in simfoničnimi ansamblji, zdaj pa že nekaj let poučuje na ameriški univerzi Indiana v Bloombergu, tam, kjer je dolgo let deloval njegov stric, žal že pokojni mojster Franco Gulli. Za tržaško Koncertno društvo je v zadnjih sezona nastopil v duu s klavirjem in z godalnim kvartetom D'Amici, prvi nastop z orkestrom pa je vzbudil veliko pričakovanja in radovednosti. Tržaški mojster je izbral 1. koncert v g-molu op.26 Maxa Brucha, ki je trdno zasidran v železnem repertoarju svetovnih solistov. Vlogo, ki je nasičena z romantičnim nabojem, je Agostini interpretiral v bolj klasicističnem duhu: ni se predal vihvarem čustovanju, ohranil je kontrolo zvčnosti in se le občasno predal agogično bolj svobodnemu fazirjanju, zato je dal vtis nekam zadržanega nastopa, kot bi ne verjel v absolutni protagonisti violine. Razkril je vsekakor lepo kultivirano faziranje ter požel tople aplavze polnotvilenega občinstva. Elegantno je odigral tudi dodatek, prvi stavek Bachove Sonate v g-molu.

Julian Kovatčev je prvi gostoči dirigent tržaškega orkestra, zato so njegov nastopi razmeroma pogosti, vsakokrat pa nam bolgarski dirigent potrdi svoje vrline in hibe: narava ga je obdarila z veliko mero muzikalnosti, toda glasbenik, ki je svojo kariero začel kot violinist v orkestru Berlinskih filharmonikov, po zmagi na natjecaju Karajan pa je začel dokaj uspešno dirigentsko kariero, se zanaša bolj na svoj talent kot pa na trdo delo, s katerim bi lahko pogobil in dvignil svoje znanje na res zavidljiv nivo. Njegove kretnje so sporočilne in učinkovite, kot smo tudi tokrat lahko ugotovili ob poslušanju 4. simfonije v f-molu op.36 Petra Iljiča Čajkovskega: orkester je večkrat zablestel s temperamentom in strastno igro, le škoda, da dirigent prezre bolj subtilne odtenke in se z največjo vnemo posveti brillantnim, ritmično nabitim in virtuoznim oblikovanim odlomkom. Zelo lepo so zapeli posamezni solisti med pihalci, tudi godala so izvedboobarvala s toplino in ubranostjo, pojavno so se odrezali tudi tolkalci. Nismo doživel intimne izpovedi ruskega mojstra, smo pa lahko občudovali blišč partiture, ki je požela dolge in navdušene aplavze.

Katja Kralj

TOMIZZEV DUH
**Čefur
je Janez**
MILAN RAKOVAC

Jedan bot u Riki, kad su me takli u nerve, san reka; ja san esule u Istri, Hrvat mrež esuli u Italiji. Podobne beside kako ključ egzilanta po sodbini, izgovara i Marko Đordić, junak romana Gorana Vojnovića Čefuri raus, che saria „Fora i S'ciavi“, ossia „Van ireidentistična banda“:

»Da bi ga rešil pred tipično usodo čefuru v Sloveniji, Radovan Marška pošlje v Bosnu, kjer se zgodba tudi konča. Marko pa iz tega, da je bil čefur v Sloveniji, preide na to, da je Janez v Bosni: 'Kdo bo zdržal v tej Bosni? Ni Bosna za nas čefurje. Biti čefur v Sloveniji, to sem vsaj navajen, biti Janez v Bosni pa je cela nova jeba... Jezik, kjer kar mrgoli izrazov in besednih zvez, kot so bumbo, trunto, naibaš base, slaže šuplje, pripisalo se mu je, v rok od takoj, skakutat, glumit gljivo, kje so si to izmisli, da mi je vedet... (o romanu Gorana Vojnovića Čefuri raus, iz kritike na portalu).

Proprio kako da je nebo bilo proti nas; cili Piran bi bila doša na pjaku Tar-tini pogledati se u filmu »Piran-Pirano«, pak smo se moralni postisnuti u kinodvorani Avditorija Portorož; po ljudi ni moglo u salu!

Med snemanjem tega filma, na katerega je slovenski del Istre čakal kot na novo osvobojenje tipo IX Korpus, e i 'Taliani con gloria, pravi režiser Vojnović: »Piran-Pirano je film, ki poskuša ugotoviti, zakaj nas naša preteklost tako zelo obremenjuje. Film govori o srečanju Italijana Antonija, ki se pred smrtno vratča v svoj rojstni kraj, in Bosanca Veljka, ki zdaj živi v njegovem rojstni hiši. Izkaže se, da se ta popolnoma različna človeka soočata z istimi življenskimi vprašanji in dilemami. Kaj je tisto, kar ustvari človekov dom in kaj vse je potrebno, da bi se nekdo nekje počutil doma?... Piran Pirano vsekakor ne bo tipičen partizanski film, a sem se moral za potrebe priovedovanja ene zgodbe iz sedanjosti nujno vrniti v preteklost, točneje na konec druge svetovne vojne ter poskusiti razumeti duh takratnega časa, čustva, ki so se takrat rojevala, še najbolj po dileme ljudi, ki so bili ujeti v nek politično zgodovinski vrtinec. V tem času se je namreč določala usoda mojih junakov, istočasno pa se je gradil tudi njihov notranji svet, ki jih v marsičem definira tudi ob koncu njihovega življenja. A vsekakor se ne bom upiral skušnjav, da podrobnejše počrkam po tem burnem obdobju, ki še danes v Sloveniji odpira žolčne in pogostne neokusne razprave, predvsem zaradi stvari, ki so se dogajale po vojni.«

Se razminjen lipo z Goranom na Festivalu u Portorožu (bin voljna da smo mu dali sve nagrade na ten svit!), magari je dobija za scenarij, žensku ulogu i montažu), i se čutin kako šturlasti stari meštar ča ga pritiče njegov garzun. Največ zaradi kuraja, kako je na prvočlano literarni način Slovincima rekla kako je to biti Ščavo (Čefur), i još več zato ča se Slovenija ni ufiendila, nego mu je dala nego tri književne nagrade! A mi Hrvati i Srbi smo se propio kapaci smrtno ufienditi, kada nas ki takne; zato je Vojnović iznimno važen autor za cijeli Balkan, za cijel Europol.

Sto mulo Vojnović (d'origini anche polesane!) nel film Piran-Pirano conta la storia come una partigiana slovena e un partigiano bosniaco i salva un giovanotto italiano; e dopo 'sto 'Taliani e 'sto Bosniaco i se incontrà ormai veci, a Pirano: Xe un bel film con una morale sola: la vendetta xe immorele ed inutile!

Piše junija 2010. Goran Vojnović v lastni kolumni v Dnevniku: »V teh dneh končujem montažo svojega celovečernega filma, kar se mi ne zdi nič pretirano revolucionarnega. A mnogi se ob tem dejstvu kar ne morejo dovolj načuditi in drug za drugim le ospulje ponavljajo, kako zelo neverjetno je, da sem prvenec posnel že v rosnu mladih letih. Podatek, da sem več kot pet let starejši od Orsona Wellsa, ko je ta montiral svojega antologijskega Državljanja Kana, in skoraj dve leti od Stevena Spielberga, ko je ta zaključeval svoj prvi blockbuster Žrela, jih pri tem seveda sploh ne moti.«

Goran Vojnović postao je faktor dubinskog osloboedenja Slovenije od njenih vlastitih predrasuda i mitova, isto tako, taj mladi pisac, režiser i kolumnist danas je kulturna zvijezda ne samo u Ljubljani, nego i u Zagrebu, Sarajevu, Beogradu. I več ga slijede mladi, i več lisi-jede zdrave inicijative, poput studentskog filmskog festivala u Srebrenici, što ga zajednički organiziraju mladi Bošnjaci i Srbi. Do jučer još, nezamislivo! A artefakti kako ča su Čefurji raus i Piran-Pirano, otvaraju nove prostore autorskih sloboda, a sloboda je roba koja je ovuda uvijek manjkala. Naglašavam riječ artefakti, umjetnine, jer prelaze okvire vlastitoga medija, i svakako su več više od romana i više od filma, i najbolji način utiranja slobodnih putova za nove generacije! Naprosto, posrijedi je pojava novog diskursa na ovim zavadenim prostorima, na kojima je mržnja zakon nad zakonom, a Goran Vojnović briše mržnju neoprterečnom lakočom.

SODOBNA KNJIŽEVNOST - Založba Ibiskos

»Deliriji« mlade tržaške pisateljice

»Tre innocui deliri« je naslov knjižnega prvenca Sabrine Gregori

SABRINA GREGORI

TRE INNOCUI DELIRI
RACCONTI

V naše uredništvo smo pred časom prejeli brošuro, ki nam jo je poslala založniška hiša Ibiskos Editrice Risolo iz Empolija. Njena posebnost je v tem, da ne gre za publikacijo kakega že znane avtorja oziroma za literarni prevod, ampak za čisto pravi knjižni prvenec, katerega avtorica je tržaška ustvarjalka Sabrina Gregori. »Tre innocui deliri« (Trije neškodljivi deliriji) je naslov zbirki, ki je izšla v zbirki Delphinium. Gregorijeva se je rodila v Trstu leta 1968, na tamkajšnji mestni univerzi pa je tudi diplomirala iz političnih ved ter bila dolgo časa zaposlena kot svetovalka za poklicno izobraževanje. Že od nekdaj je bila njena strast noir književnost, začenši seveda od del Stephena Kinga, veliko pa se je posvečala in se posveča narečnemu gledališču ter sodobnemu plesu. Kot je avtorica sama zapisala v zahvali, so ji pri pisanku oziroma »piljenju« besedila veliko pomagali že znani avtorji, kot npr. Silvia Grezzi, Rossella Pisciotta in Veit Heinichen.

Knjigo sestavljajo tri kraje pripovedi, ki so postavljene v Trst. Mesto pa v njih ni protagonist, ampak le oder, na katerem se odvija dogajanje. Prva pripoved z naslovom »La lavagnetta« (Tablica) je zgodba o mladem dekle, ki je pravkar doživelj ljubezenjsko razočaranje, saj jo je po poldrugem letu resne zvezze zapustil fant Luca. Pred njim je Claudia - tako je namreč junakinji ime - pet let hodila z drugim fantom Alessiom, ki je nekega dne tragično preminil v prometni nesreči. Claudia je čisto običajno dekle, staro dvaintrideset let, ki hodi čez dan v službo, v kateri se redno srečuje s strankami podjetja, zvečer pa se po popoldanskem aperitivu s prijateljico Sandro v mestnem središču vrača domov, v malo stanovanje, v katerem živi sama z mucem Biagiom, vikende pa z druščino prijateljev preživila med Rovinjem in Porečem na istrski obali ter kočami v Julijskih in Karnijskih Alpah. Tudi časovno je zgodba jasno definirana, dogajanje namreč poteka od konca maja do konca junija leta 2005. Nekega dne se Claudia vrne domov in opazi, da je tablica popisana z zelo kratkim sporočilom »Ciao«. Zato povpraša gospo, ki ji tedensko prihaja čistit stanovanje, ali je morda ona avtorica tistega sporočila. Ker pritrtilnega odgovora ne dobri, začne sumiti svojega bivšega fanta, na tablici pa se čez noč pojavlja vedno nova sporočila, ki Claudia spravljajo ob živce, da se začne ograjevati od prijateljice Sandre, pa tudi v službi je večkrat odsotna, dokler se nekega dne ne odloči, da bo stvar rešila kar sama.

Drugi pripovedi je naslov »Privato vende appartamento di 54 mq« (Zasebnik prodaja 54 kvadratnih metrov veliko stanovanje). Mlad par, ki se je odločil za skupno življjenje, je namreč sklenil, da bo prodal stanovanje v mestnem središču na Ulici de Amicis ter se preselil v druge, večje prostore. Rosanni - tako je namreč glavni junakinji te sicer krajše zgodbe ime - se predstavi starejša gospa židovskega rodu Agatha Rosenbauer, ki se zanima za nakup stanovanja, a jo v resnici zanima še marsikaj drugega.

Tretja pripoved »Schiavi del tappeto« (Tepihovi sužnji) je prav tako postavljena v Trst, in sicer v drugo polovico devetdesetih let. Uspešni podjetnik Carlo se leta 1996 v Maroku odloči za nakup tepiha, ki ni sicer še pripravljen, a mu trgovec obljudi, da mu ga bo v kratkem poslal po pošti, seveda pod edinim pogojem, da bo njegov novi lastnik vestno skrbel zanj. Ko pride tepih mimo carine na letališču pri Ronkah, se za družino začnejo težave. V zvitku je namreč skrit pajek, ki ga njegovi žena Anna in hčerka Stefania takoj ubijeta, in sicer tako, da nadenj spustita težko knjigo, v kateri so zbrani

kitajski kuhrske recepti. Carlo postaja živčen, saj mu muc Gastone s svojimi kremlji nekega dne poškoduje tepih, ko pa prijatelj Giorgio pomotoma na tepih polje kapljico pijace, se Carlo nanj tako huduje, da se prijatelja vrneta užaljena domov. Nemilost družine se nadaljuje s smrtno muca Gastoneja in prometno nesrečo sina Francesca, zato se Carlo in Anna odločita, da bosta tepih ponesla nazaj v Marakeš ter ga znova izročila proizvajalcu, ki ga seveda zlahka ne bosta našla, pa tudi brez nadaljnih zapletov ne bo šlo.

Primož Sturman

Slovenska in hrvaška dela v Veroni

V Veroni so v Galeriji moderne umetnosti (Galleria d'Arte Moderna) od petka na ogled dela enajstih umetnikov oziroma umetniških skupin iz Slovenije in s Hrvaške. Razstava s naslovom »E-motion to cohabit« ob upoštevanju značilnosti italijanskega severozuhoda, ki gosti prireditev, usmerja pozornost na sodobno umetniško sceno dveh sedanjih držav. Gre za predstavitev fragmentarne kulture, v 20. stoletju znane pod imenom Mitteleuropa, geografske mešanice, mišljene kot paradigm postmoderne zahodne kulture, za katero sta značilni eklektičnost in fluidnost vrednot v nasprotju z monolitizmom dveh blokov. Obiskovalci razstave bo preko predstavljenih del zaznal celo vrsto različnosti in omajtev gospodarske, socialne ter jezikovne narave, ki prispevajo k ustvarjanju fluidnih situacij, so zapisali v galeriji. Na razstavi so s svojimi deli zastopani Marjetica Potrč, Vesna Bukovec, Lada Cerar, Metka Zupanič, Marijan Crtalič, Igor Eškinja, Andreja Kulunčič, Vlado Martek in Marijana Vukić, skupina Brida, ki jo sestavljajo Tom Kerševan, Sendi Mango in Jurij Pavlica ter skupina Kolektiva, so sporočili iz Galerije A+A, ki je soorganizator razstave.

Razstava, ki sta jo pripravili Aurora Fonda in Radmila Iva Janković, želi poudariti razlike in dialog, kar v vidiku ustvarjalnosti pomeni zavedati se koncepta omajitve skozi novo perspektivo umetnika, ki nam odstre zanimivo odkrije, da je jezik posameznika glasnik specifičnosti njegovega izvora. Tovrstna napetost, ki bi jo lahko imeli za pomanjkljivost, je lahko ključna točka, ki se odraža v različni interpretaciji subjektov, ki jih v današnjem času običajno obravnavajo umetniki: telo, komunikacija, teritorij, prostor in socialna angažiranost, so še zapisali v galeriji. (STA)

Picassova dela v ZDA

Pot po Združenih državah je ta teden začela razstava ključnih del iz osebne zbirke Pabla Picassa. Pod naslovom Picasso: mojstrovine iz Picassovega muzeja v Parizu so prepeljali slike, risbe, skulpture in grafike. Retrospektiva zajema 176 del in pokriva ključna obdobja v njegovem ustvarjanju. Razstavo bodo gostili Seattle, Richmond in San Francisco. Alex Nyerges, direktor Virginia Museum of Fine Arts, kjer bo Picasso na ogled od februarja prihodnje leto, je dejal, da Picassova osebna kolekcija vsebuje dela, ki jih je umetnik izbral nalašč za svojo umetniško zapuščino.

VIPAVA - Umetniški večeri

Doživetja na dvoru Zemono

Tokratno je bilo namenjeno Fredericu Chopinu - Osrednja zamisel večera je bila drugačna interpretacija njegove glasbene govorice

Vipa Holding, Mlinotest in Gostilna pri Lojetzu so v dveh letih na dvoru Zemono pri Vipavi nanizali več posebnih očarljivih umetniških večerov, ki so namenjeni razvijanju skorajda vseh čutil: vida, sluba, vonja in okusa.

Slednji od teh dogodkov je bil posvečen geniju klavirja 19. stoletja Fredericu Chopinu. Osrednja zamisel večera je bila drugačna interpretacija edinstvene glasbene govorice tega izjemnega umetnika. Zasnovano glasbenega dela je pripravila novinarka Tatjana Gregorič v sodelovanju z različnimi glasbeniki in Sergejem Semenjukom, ki je pripravil baletne točke z baletkami Glasbene šole Nova Gorica. Primož Nemeč, vodja Galerije Ganes Pratt, je pripravil sliko Jaša, slovenskega umetnika mlajše generacije, ki je krasila enega od kril dvorane. Tomaž Kavčič, vodja Gostilne pri Lojetzu, pa je poskrbel za celo paleto nenavadnih in mamljivih okusov. Dvorec Zemono je tako za en večer ponovno zaživel kot salon, kjer se ljubitelji umetnosti družijo, sklepajo prijateljske in poslovne vezi ob prevzemajoči umetnosti in okusni hrani.

Večer je potekal na več ravneh. Pianistka Aleksandra Pavlovič je imela osrednjo vlo-

go v prvem delu, ki jo je opravila profesionalno. Nastopala je v vlogi solistke in komorne glasbenice. Tako se je levila iz virtuoze solistke, v suvereno klavirsko spremljevalko in občuteno zaigrala tiste najnežnejše skladbe, kjer so zaplesale male baletke. Slišali smo nekaj minutni uvod bravurozne Revolucionarne etude, Chopinove valčke, Preludij v A-duru in njegovo edino uspavanjo. Chopinovi samospesi so zelo redko izvedeni. Sam jih niti ni veliko napisal. A tisto kar je zapustil za glas je ravno tako občudujoče lepo in tehtno kot so njegova nepozabna klavirska dela. Sopranistka Elvira Hasanagič je pevka tistega kova, ki ti s svojim glasom in interpretacijo seže v srce. Tako so samospesi: Wiosna, Wojak in Tristesee zavetni v njeni izvedbi kot biserni niz najbolj opojnih melodij. Skratka glasbenice in baletke prvega dela večera so s svojo magično žensko karizmo očarale vse prisotne.

Drugi del je bil v znamenju jazz glasbe. Chopin je ustvaril veliko ganljive glasbe, po kateri posegajo tudi v današnjih sodobnih časih pop pevci in pevke. Njegove melodije najdemo v rock, pop, elektronski glasbi in drugje. Jazz pianist Renato Chicco je s svojo skupino, ki jo

sestavlja kontrabassist Wayne Darling in bobnar Howard Curtis, pripravili nepričakovano presenečenje. Skladbe, ki smo jih slišali v prvem delu, so zazvane ponovno tudi v drugem, sicer v tradiciji jazz glasbe. Zaslila se je Chopinova tema in nato cel niz prostih improvizacij. S tem se je celoten večer smiseln zaokrožil. Zaslila smo Chopina na več načinov. Vedno je bil prefinjeno eleganten, pa najsi je zvenel v izvirniku ali v ritmih in z akordi jazz glasbe.

Tomaž Kavčič je razvajal z najbolj nenevadnimi okusi. Na meniju so bile poleg številnih dobrot in na videz nezdružljivih stvari, kot je sladoled iz nanoškega sira ali slastni piškoti imenovani makaroni tudi priljubljene Chopinove specialitete kot so jagode s čokolado, ali pašteta iz gosjih jetrc čudovito postrežene na rezini sočne fige in še in še.

Renato Chicco je povedal, da je bil Chopin v svoji dobi improvizator tako kot so sedaj jazzisti, Tomaž Kavčič pa je povedal, da improvizacija v kuhinji je nekaj elementarnega. Predvsem pa je bila rdeča nit celotnega večera velika mera domišljije, s katero so bila prezeta prav vsa umetniška področja tega večera.

Metka Sulič

Kuhanje, shranjevanje, pomivanje... in še marsikaj drugega.

Kuhinja ostaja vseskozi najbolj priljubljen domači prostor. Že iz davnih časov ohranja svoje prvotne funkcije, ki se razvijajo okoli trikotnika ogenj-voda-shranjevanje in ki so namenjene pripravi jedi in druženju za jedilno mizo. Čeprav nam nudi tehnologija stalno nove materiale, pripomočke in rešitve, ni doživel v kuhinjsko pohištvo nobenega revolucionarnega preobrata, a le izboljšave in adaptacije na sodobnejši stil življenja: kuhinja je namreč prostor, v katerem se moramo počutiti udobno in kjer nam mora biti vse priročno, to pa lahko dosežemo predvsem z dobrim dizajnom in funkcionalnostjo kuhinjskega prostora.

M SORA

La finestra è ben più di uno sguardo

Okno je več kot pogled

www.m-sora.eu

zastopnik M-SORA v Nabrežini
Nabrežina, 106/A
34011 Devin Nabrežina (TS)
tel. e fax.: ++39 040 46 12 147
cell.: ++39 346 51 85 181

Ureditev delovnega prostora

Ko načrtujemo kuhinjo in ureditev njenega delovnega prostora, je nujno upoštevati ergonomije oziroma uporabnosti glede na osebo, ki se bo v njem največ zadrževala. Pri tem je najvažnejši faktor ugodna višina delovne površine, poleg tega pa mora biti prostor oblikovan tako, da nam bo med delom omogočal različne načine drže. Delovne površine so lahko razporejene na različne višine, v tem primeru je priporočljivo, da je površina namenjena kuhanju rahlo nižja od drugih, tista pa, ki je namenjena pomivanju, je lahko 10 do 15 cm višja. Stenske in talne obloge morajo biti vodooodporne, trpežne ter barvno usklajene. Še preden se odločimo za nakup kuhinje je bistvenega pomena priprava sten s postavitev električnih in vodovodnih priključkov, pri kateri pomaga načrt oz. skica postavitev notranje opreme.

Zasnova in postavitev kuhinje

Lastnosti, ki so najprimernejše za naš kuhinjski prostor smo že omenili, postavitev elementov ima lahko več variant. Najbolj preprosto rešitev dobimo v primeru obstani nanizanega kuhinjskega sestava. Razne elemente postavimo s kriterijem uporabnosti in v tem smislu bo shrambna omarica blizu hladilnika, glavna delovna površina pa med kuhalno ploščo in pomivalnim koritom. V primeru ozke in dolge kuhinje bo najbrž potrebno postaviti omarice v dva

niza ob stenah. Če sta niza kratka, je primerno, da je pomivalno korito postavljeno v enega in kuhalna plošča v drugega tako, da bo med njima dovolj delovne površine. Zelo pogosta je kotna postavitev, čeprav ima ta svojo šibko točko prav v kotnem elementu, ki je manj dostopen kot pa običajni predali za posodo. To velja tudi v primeru kuhinje, ki je sestavljena v obliki črke U: le-ta bo sicer imela več delovne površine, omarice pa bodo slabše izkorisčene, ker bomo v tem primeru imeli kar dva kota. Isto površino lahko izkoristimo s postavitev kuhinje s polotokom, ki nam omogoča, da se izognemo kotnemu elementu in obenem pridobimo površino in predalni.

Če je prostora dovolj, se lahko odločimo za sestavo kuhinje z otokom. Ta je sestavljena iz kuhinjskega otoka s kuhalščem in pomivalnim koritom, za shranjevanje pa se namesto visečih omaric poslužujemo niza visokih elementov z vgrajenim hladilnikom. Tovrstna sestava je zelo funkcionalna in še predvsem primerna za druženje, saj k otoku lahko pristopi več kuharjev.

Barve in materiali

Ko smo se odločali za razporeditev kuhinjskih elementov, smo že dali v ospredje njihovo funkcionalnost in uporabnost; sedaj se lahko posvetimo estetiki in postane naša največja skrb izbira primernih materialov in barva povezava med kuhinjskimi elementi in površinami z ostalim prostorom. Pri tem seveda upoštevamo talne in stenske obloge, okenske police in notranja vrata. Kuhinja je del stanovanja, ki ga je najtežje prenoviti ali celo zamenjati, zaradi tega mora biti izbira barve in materialov zelo temeljita. Po tem principu se lahko odločimo za nevtralno kombinacijo barv kuhinjskih elementov, za popestritev prostora pa bodo poskrbeli barve, ki jih bomo izbrali

GRADBENO PODJETJE IN
GRADBENE OBNOVE
FRANDOLI GROUP Sas
OBNOVE MONTAŽNE HIŠE
GRADNJA BAZENI
Nabrežina Kamnolomi, 23/H - 34011 - Devin Nabrežina (TS)
tel./fax 040 200083 - mob. 335 284754
www.frandoligroup.it - info@frandoligroup.it

NAŠA PRODAJALNA

RUBNER
Geom.
Giuliano Biondini
Corso del Popolo, 54 - 34074 TRŽIČ (GO)
tel. & fax 0481 46 336 - mob. 3495939706
trieste@haus.rubner.com - www.haus.rubner.com

tecnoedile s.p.c.
TRST, UL. Cosulich 9 (industrijska cona)
tel. 0039/040/827045 - 830688

Gradbeni in industrijski stroji in oprema
prodaja in najem / servis / rezervni deli

DANEV

- PRAZNENJE GREZNIC IN ČISTILNIH NAPRAV
- ČIŠČENJE ODTOČNIH KANALOV Z VODNIM PRITISKOM
- PREGLEDI S TV KAMERO IN ZIDARSKA DELA

V OBRTNI CONI ZGONIK
PROSEŠKA POSTAJA 29/C
TEL. 040 2528113 - FAX 0402528124
e-mail: info@danev.it

MOLTENI & C.
DADA
VITRA
CASSINA
MOROSO
FLOU
FLEXFORM
VALCUCINE
WMF
MILLEFIORI
RODA
GERVASONI
ELMAR

atrio

ZA VAS IŠČEMO VEDNO NAJBOLJŠE.

TRŽIČ, ul. C.A. Colombo 14, Tel. 0481.40540 • Faks 0481.40929 • e-mail:atriointerni@hotmail.it

električni pečici. Cena plinske pećice je ponavadi višja, a se v dolgem roku sama izplača zaradi nižjih stroškov za vzdrževanje. Po drugi strani, so prednosti električne peći v bolj uravnovešeni temperaturi v notranjem prostoru in enostavnost upravljanja in čiščenja. Prestop iz enega sistema na drugi je večkrat manjša travma, zaradi tega je najbrž najboljša rešitev vztrajati s sistemom, na katerega smo bolj navajeni. Če je le možno, izberimo namestitev pećice v višini oči: takšna namenita rešitev omogoča varnejše in hitrejše delo.

Pomivanje

To je zadnja dejavnost, katere se izvaja v kuhinji. Pravzaprav se s pomivanjem vedno pogosteje ukvarjajo pomivalni stroji, ki so v zadnjih letih postal konstantna vnaša stanovanjih, saj nam omogočajo, da prihranimo čas, električno energijo in porabo vode. Poleg tega je posoda bolj čista in higienična, saj je temperatura vode višja kot pri ročnem pomivanju. V glavnem so pomivalni stroji dobavljivi v širini 60 ali 45 cm, z vidno ali popolnoma integrirano komandno ploščo. Pomivalni stroj namestimo v neposredni bližini pomivalnega korita in takoj preverimo, koliko nam njegova postavitev ustreza. Kar se pa tiče pomivalnih korit, so ta najrazličnejših oblik in materialov in z mnogimi načini vgradnje. Najbolj priljubljena, tudi zaradi enostavnosti čiščenja in lahkote ujemanja z ostalo kuhinjsko opremo, ostajajo pa še vedno kuhinjska korita iz nerjavčega jekla.

Shranjevanje

Shramba, kot poseben hladen in temen prostor zraven kuhinje, je s pojavom hladilnika počasi začela toniti v pozabu. Ob tem so se spremenile tudi nakupovalne navade, saj ne nakupujemo več toliko na zalogo. Posledično hranimo danes živila v hladilniku in shrambnih omarah: dve visoki izvlečni omari sta ponavadi čisto dovolj za sodobno gospodinjstvo. Nekateri se radi poslužujemo odprtih polic za shranjevanje kuhinjske opreme in gospodinjskih aparativ: po eni strani je ta res najcenejša rešitev,

idrothermo
F O R N I T U R E

Gorilci

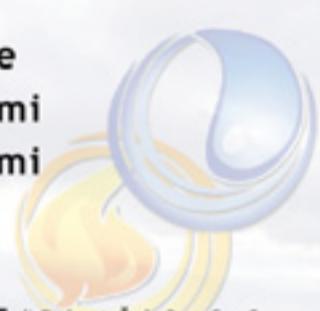
Radiatorji

Dimniške tuljave

Vodovodni sistemi

Namakalni sistemi

Bazeni

IDROTHERMO FORNITURE di Robert Čuk & c. S.a.S.
Dunajska cesta, 64/A - 34016 Opčine - Trst
tel/fax +39040213850 - itforniture@gmail.com

Mizarstvo bogdan STOPAR

je od leta 1961

Pohištvo po meri, kuhinje, stopnice, masivna notranja vrata ter okna in vrata označena

€ UNI EN 14351 - 1

z možnostjo 55% davčne olajšave.

ul. Kosovel 30 - 34149 Bazovica - Trst (Italija)
tel/fax: 040 226283 - e-mail: bstopar@tin.it

www.obiettivoluce.com

OBIETTIVO LUCE
di Roberto p.i. Antoni

NUDIMO VAM

Industrijske in zasebne električne inštalacije

Avtomatizacija dvoriščnih vrat

Telefoni in domofoni

Varnostni sistemi

Informatične mreže

Klimatske naprave

Montaža GPS lokalizatorjev

za vse vrste vozil in plovil

Proseška ul. 59 (Brdina), TS | tel. 040-2176897 | mob. 335-6024673

TECNO NOLEGGI
NA RAZPOLAGO 20 PLOŠČADI

DO 47 METROV VIŠINE

www.tecnonoleggi.it

IZPOSJAMO
DVIŽNE PLOŠČADI:
KAMIONSKE KOŠARE,
SAMOHODNE KOŠARE
IN PAJKE

Tel. in Fax. 040 8321268
Mob. 335 6576587
Krmenka, 543
Dolina - TRST

LONČENE PEČI - PEČI NA PELET

WARM
Damir Starc

● PRODAJA ● NAČRTOVANJE
● ZIDAVA ● POPRAVILA

Cm d. 125 x g. 100 x v. 180

Kastell

Na razstavljenih
pečeh do
50% popusta!

Cm d. 140 x g. 110 x v. 185

Ambiente

PROSEK 551 - tel 040.225177, fax 040.225193, mob. 3483051855

GORICA - Odločitev uprave po izvedbi ankete med trgovci

Ob sobotah popoldne brezplačno parkiranje

Decembra parkirnina ukinjena tudi ob sobotah zjutraj - Enoljetno poskusno obdobje se bo začelo januarja

Parkomat v Gorici
BUMBACA

Parkiranje v modrih conah goriškega mestnega središča bo ob sobotah popoldne brezplačno. Ukrepl, s katerim želi spodbujati trgovske dejavnosti in poziviti mestni center, bo goriška občinska uprava uvedla januarja, poskusno obdobje pa bo trajalo eno leto. Odločitev je občina sprejela na podlagi ankete, ki jo je pred nedavnim izvedla med trgovci in gostinci zainteresiranih ulic.

»Anketo smo s pomočjo zadruge SIS Coop, ki upravlja sistem modrih con v Gorici, predložili 279 trgovcem, dobili pa smo 268 odgovorov. Kar 89,9 odstotkov trgovcev se je izreklo za ukinitev parkirnine ob sobotah popoldne, 9,32 odstotkov pa proti,« je povedal goriški podžupan v odbornik Fabio Gentile in nadaljeval: »Gre za težko odločitev, saj bo občinska blagajna s tem izgubila ka-

kih 55.000 evrov, kljub temu pa smo se zanj zavzeli, da bi okrepili idejo trgovskega centra na prostem. Največ potrošnikov se namreč odpravlja v veleblagovnice izven mestnih središč ravno zato, ker razpolagojo le-te z visokim številom brezplačnih parkirnih mest. Ob koncu prihodnjega leta bomo videli, ali se je ukrep v Gorici obnesel.«

Brezplačno sobitno parkiranje, sta včeraj povedala Gentile in poveljnik goriških mestnih redarjev Marco Muzzatti, bodo pravzaprav uvedli že pred januarjem prihodnjega leta. Kot je župan Ettore Romoli napovedal julija, bo 4., 11., 18. in 25. decembra mogoče brezplačno parkirati v modrih conah goriškega mestnega središča že v junijih urah. »To je dodatna pobuda v okviru niza Goriški december, s katero želimo

spodbujati nakupe v mestu,« je pojasnil Gentile in dodal: »Od januarja dalje pa bo parkiranje ob sobotah brezplačno samo popoldne, ker bi drugače vse parkirne prostore zasedli stanovalci in uslužbenci trgovin, kar ni smisel našega ukrepa. Tudi uvedba parkirnih prostorov z omejenim časom parkiranja ni bila izvedljiva, saj bi morali imeti več osebja za nadzor in nabaviti nove table.«

V anketi, ki so jo trgovci izpolnili septembra, je občina tudi poizvedovala, ali bi bili v zameno za ukinitev parkirnine ob sobotah popoldne pripravljeni na organizacijo promocijskih pobud. 75,89 odstotkov odgovorov je bilo potrdilnih (pripravljeni so na izvajanje popustov, aperitivov, koncertov, ipd.), 24,11 odstotkov trgovcev pa ne nameščata promocijskih pobud. (Ale)

PODGORA - Gabrovec pozval Tonda

Po sprožitvi še enega plazu zahtevajo sanacijo pobočja

Zaradi plazu je nekaj dreves padlo na gozdno pot, ki s trga pred cerkvijo vodi do kapele pod vrhom hriba

BUMBACA

Na pobočju Kalvarije nad podgorško cerkvijo se je 30. septembra sprožil še en plaz, potem ko so manjše plazišča evidentirali že marca lani. Ta-krat so si pristojne službe ogledale pobočje, toda niso ničesar ukenile, saj je bil plaz omejen in ni predstavljal večje nevarnosti.

»Konec septembra se je na pobočju Klavarije nad Ulico San Giusto sprožil še en plaz, tokrat na desnem bregu potoka Štoperca. Območje plazu je precej obsežno, velike težave pa nam ob vsakem deževju povzroča deževnica, saj

odteka proti dolini in pri tem naplavlja zemljo na cesto in trg pred cerkvijo. Pred nekaj dnevi je zemljo naplavilo do spomenika,« pojasnjuje predsednik podgorškega rajonskega sveta Walter Bandelj in opozarja, da voda v zadnjih časih vdira tudi v kleti nekaterih hiš, ki se nahajajo pod plaziščem. Bandelj je na težave opozoril deželnega svetnika Slovenske skupnosti Igorja Gabrovca, ki je včeraj vložil svetniško vprašanje predsedniku dežele Renzu Tondu in ga pozval, naj se čim prej angažira pri pristojnih deželnih službah za sanacijo plazu.

GORICA - Na korzu osrednji protestni shod v pokrajini

Dijaki proti reformi

Med približno 700 udeležencami tudi dijaki slovenskega višješolskega središča

Dijaki spred po korzu

Višešolci iz vse pokrajine so se včeraj dopoldne zbrali v Gorici, da bi izrazili svoje nasprotovanje šolski reformi ministritice Mariastelle Gelmini, zaradi katere se bo po njihovih besedah kakovost javnega šolstva izredno znižala. Dijaki iz Tržiča, Laškega in drugih krajev so v Gorico prišli z vlagom in avtobusi, tako da se je spred začel pred železniško postajo. Od tod je okrog 700 udeležencev korakalo po korzih Italia in Verdi do ljudskega vrta,

kjer je zveza Unione degli studenti priredila dve delavnici. Ena je bila posvečena rasizmu, druga pa stažem, ki jih dijaki lahko opravljajo pri raznih organizacijah ali v tujini. Manifestacije so se udeležili tudi predstavniki mirovninskega združenja Tenda per la pace iz Tržiča in prostovoljci organizacije Volontari di giustitia, ki svoj prosti čas posvečajo zapornikom, ki svoj dolg s pravico plačujejo v goriškem zaporu.

Zahtevajo naj odgovore

»Goriški župan mora čim prej sklicati konferenco županov, ki mora zahtevati od deželnega odbornika Kosica odgovore v zvezi s prihodnostjo goriškega zdravstva in novo organizacijo zdravstvenih storitev.« O tem je prepričan goriški občinski tajnik Demokratske stranke Giuseppe Cingolani in opozarja, da je konferenca županov pred meseci ustanovila dve komisiji, ki sta izdelali dokument, v katerem je bila orisana alternativa pot za reorganizacijo goriškega zdravstva. »Odbornik Kosic pa še vedno ni povedal, kateri predlogi namerava sprejeti in katerih ne,« je podčrtal Cingolani.

Kolesarska brez zavor

Včeraj popoldne je v Gorici prišlo do prometne nesreče, v kateri se je telesno poškodovala kolesarka. Mlada ženska se je okrog 14.30 spustila po Ulici Del Carso navzdol, zaradi hitrosti pa ji pred vhodom na krožišče na Trgu Divisione Mantova ni uspelo ustaviti. K sreči ni mimo pripeljal noben avtomobil, kolesarka pa je pristala na gredici sredi krožišča. Za nešrečo je bila po vsej verjetnosti kriva okvara na zavorah. Rešilna služba jo je prepeljala v bližnjo bolnišnico, kjer so jo sprejeli na zdravljenje.

V Gorici Šport za vse

Včeraj se je s posvetom začela pobuda »Sport per tutti« (Šport za vse), ki jo gorško društvo Laquilone posveča osebam z duševnimi motnjami. Pobuda se bo nadaljevala danes in jutri, ko se bo okrog 70 udeležencev pomerilo v košarki in atletiki. Današnji dan bo namenjen košarki. Tekme, ki bodo potekale v telovadnici društva UGG, se bodo začele ob 10. uri, finale bo ob 18.30, nagrajevanje pa ob 20. uri v Ulici Garibaldi. Stadion Fabretto bo prizorišče jutrišnjih tekmovanj v atletiki, ki se bodo začela ob 9.30.

Sezona društva Lipizer

V petek, 22. oktobra, se bo v Gorici začela nova koncertna sezona društva Rodolfo Lipizer. V okviru le-te bodo letos priredili deset kakovostnih večernih koncertov in dve ponovitvi za šole. Prvi bodo v deželnem auditoriju v Ulici Roma nastopili glasbeni filharmonije Jora iz Romunije, ki jo vodi Ovidiu Balan. Z njimi bo igral tudi pianist Roberto Cappello.

BUMBACA

Na protestnem shodu so bili prisotni tudi dijaki slovenskega višješolskega pola iz Ulice Puccini, kjer je bil zaradi tega težko pouk okrnjen. Stavkala je večina dijakov znanstvenega in humanističnega liceja Simon Gregorčič, dijaki klasičnega liceja Primož Trubar pa so večinoma ostali v svojih razredih. Protestnikom se je pridružila tudi približno polovica dijakov s slovenskega tehničnega pola.

GORICA - V galeriji Ars prefektinja izročila priznanje slovenskemu društvu

Fotoklubu Skupina75 čestital celo Napolitano

Predsednik republike izpostavil 35-letno povezovalno vlogo društva - Drevi razstava v Doberdobu

Med četrto etapo letošnjega Fotosrečanja je fotoklub Skupina75, ki letos praznuje 35-letnico delovanja, prejel pomembno priznanje. Goriška prefektinja Maria Augusta Marrosu je med četrtkovim odprtjem fotografiske razstave v galeriji Ars na Travniku izročila predsedniku fotografskega krožka Silvanu Pittoliu plaketo, s katero je predsednik italijanske republike Giorgio Napolitano čestital društvu za pomemben jubilej in za opravljeno delo na kulturnem področju, zlasti še za gojenje stikov s fotografimi krogri iz sosednjih držav. Prefektinja je med drugim povedala, da je bila v mladih letih tudi sama navdušena fotografija. Predsednik Skupine75 Silvan Pittoli se je zahvalil za izkazano pozornost in je na kratko obrazložil umetniško pot kluba, ki si je s požrtvovalnim delom svojih članov utrl pot tudi v prestižne kroge mednarodne fotografije.

V imenu galerije Ars je pozdravil novinar in kulturni delavec Jurij Paljk, ki je čestital fotoklubu za njegovo bogato dejavnost. Posebno čestitko pa je Skupini75 izrekel za izdajo bogatega kataloga, ki sprembla letošnjo in tudi prejšnja Fotosrečanja. Ti katalogi so po mnenju Jurija Paljka najboljši pokazatelj pestrega delovanja neke kulturne sredine, ki jo sicer sestavljajo ljubiteljski ustvarjalci, vendar s profesionalnim pristopom do dela.

Tri umetnike, čigar dela bodo v naslednjih dneh na ogled v galeriji Ars, sta v slovenščini in italijanščini predstavili umetnostno kritičarka Lorella Klun in kulturna delavka Petra Miklus. Tri umetnike fotografije, Damijana Vidica iz Ajdovščine, Simona Zamarja iz Nove Go-

Odprtje razstave v galeriji Ars

FOTO VIP

rice in Silvjanja Pittolija iz Števerjana, sta uvrstili med avtorje, ki so s svojimi upodobitvami izbrali pot, ki pelje izven zgolj dokumentacijskih okvirov fotografije in prodre na globlja področja v iskanju povezav med izpovednimi oblikami in lastnim notranjim svetom. Pri tem predstavlja »klik« na sprožilec fotoaparata le neke vrste prehod v širšem ritualu celotne zamisli. V njihovem umetniškem delu prostor ni le natančna pred-

stavitev tega, kar vidimo, temveč nestavljeno območje, ki bi ga lahko imenovali tudi spremenljiva krivulja. Obliko ji daje senzibilnost avtorjev in je sposobna najti občuteno odmewnost v življenjiskih izkušnjah slehernega gledalca.

Tudi odprtje fotoprikaza v razstavnih prostorih na Travniku je popestrila glasbena točka, ki jo je na harmoniko prispeval Manuel Figheli. Profesor Glasbenice matic je zaigral nekaj skladb iz za-

kladnice kletzmer glasbe. Fotorazstava bo v Galeriji Ars odprta do 21. oktobra, ogled pa je možen od torka do sobote od 9. do 12.30 ure ter od 15.30 do 19.30 ure.

Peta razstava letošnjega Fotosrečanja bo na sporednu že danes ob 18.30 uri v galeriji Modra's v Doberdobu. Tu bo sta svoje fotografije razstavila Robi Jakomin iz Trsta in Miran Vižintin z Vrha. Avtorja bo predstavila umetnostna kritičarka Jasna Merkù. (vip)

GRADIŠČE V krožišču je peljal v napačno smer

Včeraj je na začasnom krožišču pred hotelom Al Ponte v Gradišču prišlo do prometne nesreče, v kateri je bil lažje ranjen 50-letnik iz Vileša. Okrog 8.30 se je A.P. s svojim avtomobilom Fiat bravo pravilno peljal v krožišču, preden je zavil na državno cesto št. 351 pa je vanj trčil nakladnik tipa bobcat, ki ga je upravljal 25-letni Makedonski državljan S.Z. Delavec, ki je zaposlen pri podjetju, kateremu je občina poverila gradnjo dveh krožišč, s katerimi naj bi zagotovili večjo prometno varnost na križišču med deželno cesto 305, Ulico Palmanova in Ulico Trieste, je iz bližnjega gradbišča zavil v začasno krožišče v napako smer in trčil v avtomobil Fiat bravo. Mladenič se ni poškodoval, 50-letnika pa so z rešilnim avtomobilom službe 118 prepeljali v oddelek za prvo pomoč goriške bolnišnice. Na kraju so posredovali karabinjerji iz Gradišča in osebje prometne policije.

Nadzor v Tržiču

Preverili so istovetnost 130 oseb in pregledali okrog sto avtomobilov. To je obračun akcije, ki so jo v četrtek zvečer na Tržiškem izvedli tamkajšnji policisti, karabinjerji in luška kapetanija. Za postren nadzor so se sile javnega reda odločile glede na številne primere tativ in trgovinah, stanovanjih in javnih lokalih, do katerih je prišlo v zadnjih mesecih v Laškem. Policisti in karabinjerji so kontrole izvedli v rezidenčnih predelih mesta, v mestnem središču in na glavnih prometnicah, ki peljejo v in iz Tržiča.

MICHELSTAEDTER

Goriški poklon ob stoletnici smrti

Mednarodni simpozij, vrsta razstav, gledališka igra, javna srečanja, publikacije. Vse to in več bo sestavljalo peser program, s katerim se bo Goriška spomnila pesnika in filozofa Carla Michelstaedterja ob 100-letnici njegove prerane smrti. Gost seznam dogodkov, v katerega je konec septembra že uvedel večer »Musica dal naufragio« v Podturnu, so včeraj predstavili na sedežu inštituta ICM, ob katerem so se za poklon goriškemu mislecu zavezli občina in pokrajina, državna knjižnica, Fundacija Goriške hranilnice, založba LEG in združenje eStory.

Med pobudami občine, o katerih je spregovoril odbornik Antonio Deveitag, so objava vodnika »Itinerario ebraico. I luoghi di Carlo Michelstaedter«, ki bo kmalu izšel, postavitev Michelstaedterjevega kipa v naravnih velikosti v Raštu (3. novembra) in spektakel, s katerim se bo začela latošnja sezona Verdijevega gledališča. Fundacija Goriške hranilnice, kot je spomnil predsednik Franco Obizzi, je obnovila pesnikov grob v Rožni dolini, z občino in državno knjižnico pa bo sodelovala tudi pri razstavi »Far di se stesso fiamma«, ki jo bodo v Gospski ulici odprli 17. oktobra. Inštitut ICM, je poudaril njegov predsednik Marco Grusovin, bo 18. in 19. oktobra priredil mednarodni simpozij »La via della persuasione«, na katerem bodo predavalni številni izvedenci, goriška pokrajina pa bo prispevala k organizaciji izleta z eStorybusom »I luoghi di Carlo Michelstaedter« (24. in 31. oktobra) in dogodka v okviru festivala kulture združenja Ex Border.

DOBERDOB - Po pticah se zadruga Rogos loteva popisa metuljev

Tudi Kras se segreva

Z raziskovanjem živalskih vrst naravoslovci ugotavljajo podnebne spremembe - Na favno vpliva tudi širjenje gozda

Tudi Kras se segreva. Z raziskovanjem prisotnosti živalskih vrst naravoslovci ugotavljajo podnebne spremembe, ki jih povzroča globalno segrevanje Zemlje. Ravno zaradi milejših zim in toplih poletij se je v zadnjih letih na doberdobskem Krasu naselila žametna penica (*Sylvia melanocephala*), mala ptica, ki je zelo razširjena v sredozemskih deželah, poleg nje pa se veča populacija številnih drugih ptičjih vrst, ki so značilne za toplejše podnebne pane. Vpliv, ki ga imajo podnebne spremembe na naravno okolje, se na Krasu prepleta s širjenjem gozdnatih površin.

»Okolico Doberdoba naseljujejo črne žolne, ki so značilne za gozdove, izginjajo pa ptice, ki živijo na kraški gmajni,« pravi predsednica zadruge Rogos Ana Černic in pojasnjuje, da so lani na doberdobskem Krasu našeli 123 ptičjih vrst. »Zadruga Rogos je lani iz lastnih virov financirala raziskavo prisotnosti ptičjih vrst, ki jo je izvedel ornitolog Paul Taut. V celem sončnem letu je opravil okrog 40 izletov v naravo in ugotovil prisotnost 123 vrst ptic. Najbolj pogosti celoletni vrsti sta kos (*Turdus merula*) in ščinkavec (*Fringilla coelebs*), v poletnih mesecih pa črnoglavka (*Sylvia atricapilla*). V trstičevju so najbolj pogosti trstni strnadi (*Emberiza schoeniclus*), srpična trstnica (*Acrocephalus scirpaceus*) in močvirška trstnica (*Acrocephalus palustris*),« pravi Ana Černic in razlagata, da ornitolog ni nikoli opazil primerkov pivke (*Picus canus*), čeprav je dokazano, da živi na tržaškem Krasu in ob Soči. Paul Taut je naštel tudi več vrst nočnih ptic, saj je med raziskovanjem opravil tudi dva nočna izleta.

V okviru svojih raziskovalnih

Žagarico (*Saga pedo*) so ujeli v objektiv na ploščadi pred centrom Gradina

DOMEN STANIČ

Osatnik (*Vanessa cardui*)

Žametna penica (*Sylvia melanocephala*)

dejavnosti so pri zadrugi Rogos v zadnjih časih beležili še en uspeh, saj so fotografirali primerek žagarice (*Saga pedo*), zelo redke kobilice, ki živi na kraški gmajni in travnikih. »Na Goriškem se zaradi opuščanja živinoreje krči življenjski prostor žagarice, za katero smo vedeli, da naseljuje tudi goriški Kras, ampak so jo znanstveniki le redkokdaj opazili. Njeno prisotnost smo sicer sumili, zdaj pa lahko potrdimo, da pri nas tudi dejansko živi,« pravi Černičeva in pojasnjuje, da je žagarica ena izmed ogroženih živalskih vrst, zaradi katerih je dejela Furlanija-Julijska krajina na Krasu ustanovila zaščitena območja SIC in v njihovem okviru tudi rezervat Prelosnega in Dobrodoškega jezera. Žagarica je sicer plenilska kobilica z nogami, prilagojenimi za grabiljenje. Razširjena je na Krasu in v slovenskem Primorju, zaradi redkosti je zaščitena na evropski ravni. Zaradi dosedanjih uspešnih ra-

ziskovalnih naporov je pred kratkim dejela poverila zadrugi Rogos, da opravi raziskavo populacije metuljev na celotnem Krasu. »Izbrali smo dolocene predele Krasa, med katerimi je tudi naš rezervat, na teh območjih pa bomo raziskovali prisotnost dnevnih metuljev (Rhopalocera). Tudi na podlagi njihove razširjenosti bomo razumeli marsikatero spremembo, do katere prihaja na Krasu,« zaključuje Ana Černic. (dr)

DOBROVO - Čezmejni posvet o obnovljivih virih energije

Biomasa briška nafta prihodnosti

Brici še vedno iščejo investitorje za izvedbo vrtine za iskanje tople vode

NOVA GORICA Zavrnjena zahteva za stečaj družbe SGP Gorica

Višje sodišče v Ljubljani je zavrnilo pritožbo družbe Gofin ter tako potrdilo zavrnitev predloga za začetek stečajnega postopka, ki jo je izdalokrožno sodišče v Ljubljani februarja lani, so sporočili iz družbe SGP Gorica. Likvidacijski upravitelj Janez Artič bo tako sedaj lahko začel z redno likvidacijo družbe SGP Gorica oz. s postopki za oceno in prodajo premoženja ter čimprejšnje poplačilo vseh upnikov v cestoti skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, saj je premoženja več kot dovolj za poplačilo vseh dolgov.

O morebitni vložitvi odškodninskih tožb za povračilo škode, povzročene z neupravičenim predlogom za stečaj, ki je one-mogočili poslovjanje družbe, upravitelj Janez Artič pravi, da bo še razmisli in sprejet končno odločitev po posvetu z lastniki družbe. Odločitev višjega sodišča v Ljubljani so na mestni občini Nova Gorica prejeli šele včeraj popoldne, zato bodo morali podrobnosti še preučiti.

»Odločitev Višjega sodišča o zavrnitvi predloga upnika Gofin za začetek stečajnega postopka nad SGP Gorica ne vpliva na tožbe, ki jih je mestna občina Nova Gorica vložila zoper SGP Gorica. V njih uveljavlja lastniško pravico, hkrati pa izpodbjala tudi stavno pravico, ki jo je SGP Gorica ustanovil skoraj na vseh zemljjiščih mesta Nova Gorica,« pravijo na novogoriški občini.

Na teh nepremičninah novogoriška občina uveljavlja lastniško pravico na podlagi določil zakona o gospodarskih javnih službah, o čemer je že odločalo okrožno sodišče v Novi Gorici v primeru prve parkirne hiše na Ulici Gradnikove brigade. »Sodišče je mestni občini priznalo lastniško pravico na tej parkirni hiši, višje sodišče pa je potrdilo odločitev 1. stopnje, tako da je odločitev dokončna in pravnomočna,« še pojasnjuje na občini Nova Gorica. Družba Gofin je novembra 2007 vložila na okrožno sodišče v Novi Gorici predlog za začetek stečajnega postopka družbe SGP Gorica. Okrožno sodišče v Novi Gorici je takoj izdal sklep o začetku postopka o odločjanju o predlogu za začetek stečajnega postopka družbe SGP Gorica in začasno odredbo, s katero je družbi SGP Gorica prepovedalo sklepanje pravnih poslov in razpolaganje s premoženjem ter omejilo izplačevanje plač zaposlenim. (sta)

»Potenciali rabe geotermalne energije na čezmejnem območju so veliki,« poddarja Francesco Zarlenja iz rimske agencije Enea. »Če bi znali pravilno ravnat z lesno biomaso, ki je domač obnovljiv vir energije, je to lahko naša nafta prihodnosti,« dodaja Rajko Leban, direktor Goriške lokalne energetske agencije (GOLEA). Omenjena agencija je v sodelovanju z občino Brda včeraj na Dobrovem organizirala konferenco na temo Obnovljivi viri energije na čezmejnem območju Italija-Slovenija ter se posvetila predvsem projektom v skupnem interesu. Prav na predlog občine Brda so v agenciji GOLEA izdelali številne projekte, ki zajemajo rabe geotermalne energije in biomase za energetske namene in učinkovito rabe energije v stavbah.

Po prepričanju predstavnikov agencije GOLEA in italijanske državne energetske agencije Enea, kaže na čezmejnem območju vzpostaviti sodelovanje na področju izrabe obnovljivih virov energije in iskatki skupne rešitve na ravni črpanja Kohezijskih sredstev. »Rešitve iščemo povsod - na ravni kohezijskih sredstev, kjer je bil tudi narejen premik. Dogovarjam se z italijanskimi partnerji, iščemo variante. Žal je tako, da se pri razpisih da priti do sofinanciranja študij, bistveno teže pa do sofinanciranja investicij. Na tem bomo delali naprej, v upanju, da bomo našli ustrezno rešitev,« pojasnjuje direktor agencije GOLEA, ki meni, da bi poleg geotermalne energije skupaj z italijanskimi partnerji lahko izkorisčali tudi druge vire obnovljive energije. »Poudarek je na biomasi. Na Obali in v Brdih imamo oljčne nasade in zato oljčne ostanke, ostanke iz vinogradništva. V gorskem svetu Primorske pa je v ospredju lesna biomasa, ki je domač obnovljivi vir. Če bi znali pravilno ravnat z njo, je to lahko naša nafta prihodnosti,« dodaja Leban. Da so potenciali rabe geotermalne energije na čezmejnem območju veliki, meni Francesco Zarlenja iz rimske agencije Enea. »Tako na področju kmetijstva kot tudi za ogrevanje ali pa iz turističnega vidika za terme. Sodelovanje se gotovo lahko še izboljša, naša prisotnost tu že pomeni začetek nekega slovensko-italijanskega sodelovanja. Enea in Golea sta javni agenciji, zato lahko optimiziramo sodelovanje in gremo v partnerstvo z raznimi projekti, saj imamo na voljo neskončne možnosti na evropski oziroma mednarodni ravni. Danes gre za prvi uraden stik, vsaj kar se tiče naše agencije, jasno pa je, da smo s posredovanjem kolegov iz Furlanije prišli, da na noge postavimo dobro sodelovanje. Konec koncov, vse smo sose-

dje, kazak ne bi sodelovali pri skupnih projektih, ki imajo viden pomen tako na okoljskem področju kot tudi z ekonomsko vidika,« zaključuje Zarlenja.

V Brdih veliko stavljo na geotermalno energijo. Študije so pokazale veliko verjetnost, da se na tamkajšnjem območju v globini zemlje nahaja žila tople vode. Na tej bazi načrtujejo tudi postavitev term. Toda najprej je treba priti do virov financiranja, ki bi zagotovili izvedbo vrtine. Ta bi dokončno razkrila, ali so predvidevanja o topli vodi sploh pravilna. V lokalni skupnosti se sicer zelo nadelajo državne finančne pomoči pri izvedbi vrtine, na ministerstvu za gospodarstvo pa tega ne predvidevajo. »V tem hipu so na voljo sredstva iz kohezijskega sklada in 15-odstotna slovenska soudelježba za sisteme daljinskega ogrevanja in obnovljive vire - kjer je vir toplotne lesne biomase, geotermalna energija ali sonce. Sredstva so na voljo za objekt, sistem daljinskega ogrevanja s topotlnimi postajami,

za samo vrtino pa ni na voljo nikakršnih državnih sredstev,« poudarja Hinko Šolinc iz ministerstva za gospodarstvo.

Včerašnji posvet je bil zato v neki meri namenjen tudi temu, da se poisci možne vire financiranja in sodelovanja tudi s pomočjo čezmejnega partnerstva. »V Brdih moramo v naprej izključiti možnost električne izrabe geotermalne energije, to pomeni, da možnosti, ki se v zvezi s tem nudijo v kohezijskih skladih, tu odpadejo. Močno bi pa bi finančna sredstva dobili skozi kakšen drug projekt v smislu raziskovalne vrtine, z vidika geološke raziskave tal - tega tukaj nimamo, nihče še ni vrtal in ne ve, točno, kaj je. Če bi s testno vrtino potrdili dovolj veliko verjetnost, da imamo na globini 2.000 metrov res vodo, ki ima 42 stopinj in pretoka več kot 70 kubikov, bi bil tudi večji interes investitorjev, da gredo v ta projekt, ki je sicer bolj turističnega kot energetskega značaja,« razmišlja Leban.

Katja Munih

Dan delovnih invalidov

Po vsej Italiji bodo jutri potekale svečanosti ob 60. dnevnu delovnih invalidov. Pokrajinska sekcija zveze ANMIL bo osrednjo slovensko priredila v Gorici. Ob 9. uri bo maša v stolnici, nato pa bodo udeleženci v sprevodu korakali do pokrajinske palače, kjer bodo ob 10. uri spregovorili predsednik pokrajinske sekcije zveze ANMIL Emil Jelen in predstavniki krajevnih uprav.

KZ vabi na Burnjak

Kmečka zveza prireja v nedeljo, 17. oktobra, tradicionalni izlet na praznik kostanja Burnjak v Gorenji Tarbij. Odhod avtobusa iz Krmna bo ob 9. uri (s križišča z državno cesto Gorica-Videm). Prijave sprejemajo na sedežih KZ v Trstu in v Gorici, na voljo pa sta tudi tel. 040 362941 in 0481 82570. Cena izleta je 35 evrov.

Posvet o kulturni dediščini

V pokrajinski sejni dvorani v Gorici bo danes ob 16. uri posvet o zaščiti kulturne dediščine, ki ga prireja goriško društvo arheologov. Spregovorili bodo predstavniki ministra za kulturo, spomeniškega varstva, združenja Italia nostra in goriškega društva arheologov.

GORICA - V torek Ciril Zlobec gost Kulturnega doma

Predstavili bodo »Tiho romanje k zadnji pesmi«

Ciril Zlobec KROMA

Ob petinosemdesetletnici slovenskega književnika Cirila Zlobca Kulturni dom v Gorici v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev (ZSKD) in Slovensko kulturno gospodarsko zvezo (SKGZ) prireja posebno srečanje z avtorjem, na katerem bo častni gost ravno slovenski pesni in akademik. Srečanje bo v torek, 12. oktobra, ob 18. uri, v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici. Ob tej priložnosti bodo predstavili novejšo Zlobčeve pesniško zbirko »Tiho romanje k zadnji pesmi«

Ciril Zlobec se je rodil leta 1925 v Ponikvah na Krasu, ki je vse do danes ostal ena osrednjih tem njegovega pesništva. Prve pesmi je Zlobec objavljal v partizanskem tisku, prvo zbirko Pesni štirih (1953) skupaj s Kovčem, Menartom in Pavčkom, sledile so zbirke Ljubezen, Najina oaza, Vračanja na Kras, Kras, Pesmi, Mojih sedemdeset in druge. Zlobec je avtor tudi dveh romanov ter petih knjig esejev in publicistike. Zlobec tudi veliko prevaja, zlasti iz italijanščine in srbohrvaščine. Osemnajst njegovih knjig pa je tudi prevedenih v tuje jezike. Slovenski pesnik je za svoje literarno delo prejel več domačih in tujih literarnih nagrad, med njimi Prešernovo, Župančičevno in Kajuhovo nagrado. Na torkovi predstavitvi v goriškem Kulturnem domu bo uvodoma spregovorila prof. Nadja Marinčič iz Gorice.

Platnica knjige
Marjana Terpina

FOTO GMD

Paler iz Brd

Pri Goriški Mohorjevi je ravnokar izšla knjiga *Paler iz Brd - Iz življenja Terpinovih v Števerjanu*. Njen avtor Marjan Terpin, znani goriški podjetnik ter kulturni in politični delavec, se ob življenjskem jubileju ozira nazaj na prehodeno pot, na kateri se ob osebnih spominih prepletajo družbeni in politični dogodki, ki se od doživetij druge svetovne vojne spletajo vse do osamosvojitve Slovenije in njene nove demokratične ureditve. Predstavitev knjige bo v ponedeljek, 11. oktobra, ob 18. uri v galeriji Ars na Travniku v Gorici.

ŠTANDREŽ - Dramska skupina na Linhartovem srečanju

Gugalnik v Postojni

Štandrežci bodo nastopili danes popoldne - Prejšnjo soboto so gostovali pri društvu Jezero v Doberdobu

Štandrežki Gugalnik

BUMBACA

GORICA - V sredo v Kulturnem domu

Z glavo na zabavo proti »filozofiji šanka«

Zveza slovenskih kulturnih društev prireja v sodelovanju s Slovensko kulturno gospodarsko zvezo, Kulturnim domom in Fundacijo Goriške hranilnice preventivno-zabavno prireditve za mlade, od 12. do 15. leta starosti, ki bo 13. oktobra, ob 10. uri v Kulturnem domu v Gorici.

Prireditve si bo ogledalo približno 300 dijakov, ki obiskujejo druge in tretje razrede nižjih srednjih šol z Doberdoba, Gorice in Špetra ter prve razrede goriškega slovenskega šolskega centra ulice Puccini v Gorici. Na prireditvi bosta prisotna svetovalec za zdravstvo, socialno in humanitarna vprašanja Republike Slovenije Franc Hočevlar in varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek-Travnik.

Z glavo na zabavo (ZGNZ) je nevladna organizacija, ki mladim dokazuje, da se je mogoče odlično zabavati brez alkohola, tobaka in prepovedanih drog ter hrkrati opozarja na nezdravljivost uživanja alkohola in drog z aktivno udeležbo v cestnem prometu. Po nekaterih podatkih vemo, da mladi popijejo celo več alkohola kot pred leti, pri tem pa se nevarno povečuje predvsem obseg tveganega pitja. To je posledica visoke tolerance celotne družbe do škodljive rabe alkohola, še bolj pa profitnega interesa industrije zabave, ki s pomočjo medijev in idolov mla-

de generacije, mladostnike, pa tudi starejše, uspešno privablja v gostinske lokale in na množične javne prreditve, kjer še naprej prevladuje »filozofija šanka«.

Glavni akterji prreditve so mladi animatori Generacije Nulanula: duhoviti voditelj in mojster rimane besede Pižama, poziralec ognja in čarodej Sam Sebastijan, DJ Zok, Peter s kitaro, Klemen in drugi. Odlična zabava, v okviru katere animatorji in glasbeniki Generacije Nulanula izvajajo poseben multimedijski performance, kjer je ob pozitivni energiji, popularni glasbi, gibu, animaciji in vključevanju občinstva poudarek predvsem na osnovnem sporočilu, da se je mogoče odlično zabavati brez škodljivih pomagal.

Fundacija ZGNZ je z letošnjim letom vstopila v deseto sezono splošnokoristnih aktivnosti z namenom promoviranja zdravega načina preživljavanja prostega časa in bo 13. oktobra, ko poteka Evropski dan varnosti na cestah, izvedla svoj krstni nastop v zamejstvu. Pomen poslanstva Fundacije ZGNZ je prepoznaš tudi predsednik Republike Slovenije Danilo Türk, ki sprejel častno pokroviteljstvo nad njihovim delovanjem. Več informacij, fotografij, video dokumentacije in novice z dogodkov so na voljo na spletni strani fundacije www.fundacija-zgnz.si.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1, Ul. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V MOŠU
MORETTI, Ul. Olivers 70, tel. 0481-80270.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

DEŽURNA LEKARNA V ŠTARANCANU
SAN PIETRO E PAOLO, Ul. Trieste 31, tel. 0481-481252.

Gledališče

GLEDALIŠKI FESTIVAL GORIŠKI GRAD: v Kulturnem domu v Gorici; v soboto, 16. oktobra, ob 20.30 »Arsenico e vecchi merletti« v izvedbi gledališke skupine Estravagario teatro iz Verone; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51/a v Gorici (tel. 0481-30212).

ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN v organizaciji PD Štandrež v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu: 7. novembra ob 17. uri »Bežji zlodej, baba gre!«, nastopajo Kraški Komedijski; 12. decembra ob 17. uri »Črna komedija«, nastopa gledališka skupina KUD Dolomiti - Dobrova; 9. januarja 2011 ob 16. uri »Dan oddih«, nastopa GD Kontrada - Kanal; 29. januarja 2011 ob 20. uri premiera; 30. januarja ob 17. uri »Zbežji od žene«, nastopa dramski odsek PD Štandrež; informacije po tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj).

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.10 - 22.10 »Benvenuti al sud«.
Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.00 »Step up«.
Dvorana 3: 17.30 - 19.50 - 22.00 »Quella sera dorata«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.10 - 22.15 »Benvenuti al sud«.
Dvorana 2: 16.00 - 18.10 - 20.20 - 22.20 »Step up« (digital 3D).
Dvorana 3: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Innocenti bugie«.
Dvorana 4: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Una sconfinata giovinezza«.
Dvorana 5: 17.40 - 19.50 - 22.00 »The Town«.

Razstave

IZ GORIŠKEGA MUZEJA NOVA GORICA sporočajo, da je grad Kromberk odprt za oglede od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, ob nedeljah in praznikih od 13. do 17. ure, ob sobotah pa imajo zaprto. Za najavljenje skupine je možen tudi ogled izven urnika.

STALNA RAZSTAVA GLASBIL sodobne izdelave z naslovom »Theatrum Instrumentorum« je na ogled v dvorani deželnih stanov goriškega gradu od torka do nedelje med 10. in 19. uro; informacije na www.comune.gorizia.it.

V GALERIJI A. KOSIČ (Raštel 5-7/Travniku 62) v Gorici (vhod skozi trgovino obutev Kosič) je na ogled razstava akvarelov in olij Andreja Kosiča od torka do sobote med 9. in 12.30 ter med 15. in 19.30.

KULTURNI KROŽEK V ZDRAVŠČINAH prireja fotografsko-dokumentarno razstavo »All'ombra del campanile« (V senci zvonika) v občinski dvorani v UL. IV. novembra 44 v Zdravščinah; na ogled bo do 10. oktobra od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro, ob sobotah in nedeljah med 10. in 12.30 ter med 15. in 19. uro.

FOTOKLUB LUCINICO prireja odprtje razstave fotografij, ki sta jih Felice Ciurilli in Enzo Galbato izdelala med ko-medijo »Il sogno di Giuseppe« danes, 9. oktobra, ob 17.30 v občinskem središču na Trgu San Giorgio 37 v Ločniku; na ogled bo do 17. oktobra ob dežavnih med 17.30 in 19.30, ob nedeljah med 10. in 12. uro; informacije: fotoclublucinico@yahoo.it, www.fotoclublucinico.org.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRA-TUŽ v Gorici je na ogled razstava Marijana Tršarja z naslovom »Prisluhne

imaginacije«; do 15. oktobra od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro in ob prireditvah. V torek, 19. oktobra, ob 18. uri bo odprtje likovne razstave v branje poezij Gustava Januša; umetnika bo predstavil Janko Zerzer; na ogled bo do 28. novembra ob prireditvah.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v petek, 15. oktobra, ob 11. uri odprtje skupinske likovne razstave laboratorija Unitre iz Gorice z naslovom »Spoznavajmo naš teritorij: skozi umetnost, književnost, glasbo in zgodovino dežele Furlanije Julijske krajine«. Razstavlajo Maria Dolores Simone, Adriana Zucco, Bruno Civran, Rosalia Cocco, Michela Caiffa, Giovanna Skoranc, Grazia Russo, Rino Rizzutto, Lucia Cicuta, Lucia Baggio, Luisa Maligoj, Claudia Scaramuzza, Silva Stantič, Vera Elvira Mauri, Marisa Rivetti, Giuseppe Scek, Caterina Tocco, Dorina Braina, Marilena Doronik, Anna Scandroglio, Graziella Vesnaver, Patrizia Botaz, Juan Arias Gonano, Emilia Mask; na ogled bo do 23. oktobra od ponedeljka do petka: od 10. do 13. in od 16. do 18. ure, ter mrd prireditvami.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA na Trgu Edvarda Kardelja v Novi Gorici je na ogled razstava grafik in fotografij Danila Ječića z naslovom Alfa in Omega; do 15. oktobra od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro in med 15. in 19. uro, ob sobotah med 9. in 12. uro, ob nedeljah in praznikih zaprto.

Koncerti

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI bo v ponедelјek, 11. oktobra, ob 20.15 koncert japonske skupine An-sambel Interactive Tokio.

V GORIŠKI STOLNICI v Gorici bo za koncertno sezono KC Lojze Bratuž in ZCPZ 2010-11 22. oktobra, ob 20.30 koncert vokalne skupine VAL. Predprodaja vstopnic po tel. 0481-531445 od 8.30 do 13.30 in od 17. do 19. ure, info@kclbratuz.org.

Šolske vesti

AD FORMANDUM v Gorici sprejema vpise na tečaja pridobivanja in oblikovanja digitalnih slik (60 ur) in splošnega knjigovodstva (60 ur). Tečaje sofinancira Evropski socialni sklad. Kotizacija znasa 1 evro na uro tečaja; informacije: Ad formandum, Korzo Verdi 51, tel. 0481-81826, go@adformandum.eu, www.adformandum.eu

TEHNIKE UPRAVLJANJA IN PRODAJE TURISTIČNIH STORITEV: Ad formandum sprejema vpise na tečaj po maturi v sodelovanju s podjetji. Pogoji za vpis: status brezposelne osebe, opravljena matura na višji srednji šoli, bivališče v Furlaniji Julijski krajini; dopolnjenih 18 let; trajanje: 540 ur (300 ur v razredu in 240 ur delovne prakse); honorar za prisotnost na delovni praksi: 2,30 evra na uro. Tečaj je brezplačen. Potrdilo o obiskovanju; informacije: Ad formandum, Korzo Verdi 51, tel. 0481-81826, go@adformandum.eu, www.adformandum.eu

IZOBRAŽEVALNI ZAVOD ENFAP FJK organizira v sodelovanju z družbo Transmedia, združenjem Hiša filma - Palazzo del Cinema in s pokrajinsko mediateko Ugo Casiraghij tečaj za avdiovizualnega teknika, ki ga financira dežela FJK in evropski socialni fond. Namenjen 12 polnoletnim diplomirancem brez zaposlitve, v dopolnilni blagajni ali v mobilnosti, z bivališčem na ozemlju FJK, ki bi radi pridobili znanje s področjij zaščite, ohranjanja in ovrednotenja avdiovizualnega gradiva. Tečaj predvideva 300 ur v predavalniči in 240 ur staža, je brezplačen, za vsako uro staža pa bo tečajnik prejel 2,30 evra; spremljanje lekcij je obvezno. Selekcijske lekcije je obvezno.

KRUT obvešča, da bo goriški urad odprt ob torkih od 9. do 13. ure (tel. 0481-530927).

AŠZ DOM GORICA prireja športno dejavnost za leto 2010-11: športni vrtec, motorika, košarka ter za fante in dekleta »cheerleading« in »pompon« ples; informacije po tel. 0481-33288 od ponedeljka do petka med 17. in 19.30.

PLESNA ŠOLA LUNA LUNCA v organizaciji AŠZ Dom in Dijaškega doma Simon Gregorčič prireja plesne tečaje (jazz, jazz balet, pop, hip-hop in osnove break dance) za otroke, mlade in odrasle v Kulturnem domu v Gorici; informacije v Kulturnem domu v popoldanskih urah (tel. 0481-33288).

V KULTURNEM CENTRU MOSTOVNA v Solkanu bo danes, 9. oktobra, ob 21. uri družabni večer z igrami, glasbo in glasbenimi dokumentarci.

LETNIKI 1930 bodo praznovali s kosiom v gostilni pri Tomažu v Gabrijah v nedeljo, 10. oktobra, ob 13. uri; prijave in informacije po tel. 0481-21429 (Marija Cotič).

PD ŠTANDREŽ bodo na prvajanje posnetkov iz izleta »Po lepi modri Donavi« v torek, 12. oktobra, ob 20.30 v spodnji župnijski dvorani doma Gregorčič v Štandrežu.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA organizirajo ob martinovem v soboto, 13. novembra, enodnevni avtobusni izlet v Spilimbergo in okolico; informacije

in vpisovanje v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398), v gostilni Ivica (tel. 0481-78000) in pri Milošu (tel. 380-420389).

KMEČKA ZVEZA prireja v nedeljo, 17. oktobra, tradicionalni izlet na praznik kostanja Burnjak v Gorenji Tarbij. Odhod avtobusa iz Krmina ob 9. uri, na križišču z državno cesto Gorica - Videm; informacije in vpisovanje sprejemajo na sedežih Kmečke zveze v Trstu in Gorici ali po tel. 040-362941 in 0481-82570. Cena izleta je 35 evrov in vključuje prevoz, kosilo in 1 kg domačih beneških jabolk.

KROŽEK GALEB vabi osnovnošolske otroke na celodnevno pobudo »S pravljico na izlet...na obisk k zverinicam iz Rezije« v soboto, 30. oktobra; informacije in prijave do zasedenosti razpoložljivih mest (število mest je omejeno) v Slovenskem dijaškem domu Simona Gregorčiča v Gorici, Ulica Montesanto 84, tel. 0481-533495 od 14. do 17. ure.

OKVAL obvešča, da poteka v telovadnici v Štandrežu vsak torek in petek med 16. uro in 18.30 otroška telovadba in miniodbojka; informacije in vpisovanje med treningi ali v večernih urah po tel. 393-2350925 (Sandro), 345-9527263 (Jurij), 328-4133974 (Tjaš).

OK VAL sporoča, da so se v telovadnici v Doberdalu začeli treningi mini-volleya, treningi odbojke under 12 dečki in deklice in otroška telovadba za predšolske otroke; vpisovanje in informacije po tel. 328-1511463 (Ingrid) ali okval@virgilio.it.

SEKCIJA KRVODAJALCEV IZ SOVODENJ prireja v soboto, 16. oktobra, ob 19.30 v Sovodnjah človekoljubno bakiado; prostovoljne prispevke bodo zbirali za hospic »Via Di Natale« pri CRO v Avianu.

AŠKD KREMENAK - JAMLJE IN TU-RISTIČNO DRUŠTVO DREN - SELA NA KRASU prireja 15. Kraški krožni pohod Sela na Krasu-Jamlje-Sela na Krasu v nedeljo, 17. oktobra s startom v Selah ob 10. uri. Po kosiu bodo ob 14.30 v Selah družabne igre za prehodni pokal, sledila bo prosta zabava s plesom.

OKVAL sporoča, da se v sredo, 20. oktobra, ob 20. uri začne v telovadnici v Doberdalu tečaj telovadbe za odrasle, ki ga bo vodila Dorella Cingerli; informacije po tel. 0481-21058.

ŠTEVERJANSKA SEKCIJA SLOVEN-

SKE SKUPNOSTI sklicuje občni zbor v petek, 29. oktobra, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v župnijskem domu F.B. Sedej v Števerjanu.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKO-

JENCEV za Goriško sporoča članom, da bo danes, 9. oktobra, od 17. ure da lje v Bovcu revija upokojenskih pevskih zborov, na kateri bo nastopil tudi društveni ženski pevski zbor. Na avtobusu je poleg pevk več prostih mest. Kdo se želi udeležiti revije, naj se čim prej obvezno prijaví po tel. 0481-39068 ali 0481-532092. Odhod iz Doberdoba ob 13. uri in nato iz Štandreža.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKO-

JENCEV za Goriško v sodelovanju s KRUT-om vabi člane in prijatelje, da se udeležijo v nedeljo, 24. oktobra, celodnevna srečanja. Starosta malih princ, ki bo letos v Kopru. Program vključuje sprejem v Kopru, proslavo v Marezigh, ogled razstave in pevski koncert ob 17. uri. Prijave sprejemata Marija Č. (tel. 0481-390697) in Rozina F. (tel. 347-1042156).

DRUŠTVO VIPAVA na Peči organizira tečaje moderne plesa hip-hop s trenerko Jelko Bogatec za otroke od 5. leta in za mlade do 14. let starosti; informacije in vpisovanje po tel. 348-3047021 (Barbara).

KRUT obvešča, da bo goriški urad odprt ob torkih od 9. do 13. ure (tel. 0481-530927).

AŠZ DOM GORICA prireja športno dejavnost za leto 2010-11: športni vrtec, motorika, košarka ter za fante in dekleta »cheerleading« in »pompon« ples; informacije po tel. 0481-33288 od ponedeljka do petka med 17. in 19.30.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKO-

JENCEV za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v nedeljo, 7. novembra, v Gonjačah (pri spomeniku); vpisovanje po tel. 0481-390697 (Ma-

rija Č.) ali 347-1042156 (Rozina F.).

PRIREDITVE prireja predstavitev knjige Marjana Terpina »Paler iz Brd. Iz življenja Terpina v Števerjanu« v ponedeljek, 11. oktobra, ob 18. uri v galeriji Ars na Travniku 25 v Gorici. Z avtorjem se bo pogovarjala novinarica Erika Jazbar.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GO-

RICI bo danes, 9. oktobra, ob 20.15 li-

terarno-glasbeni večer »Kata, Katale-

MADŽARSKA - Po nesreči v Ajki se je število smrtnih žrtev povzpelo na šest

V rdečem blatu več strupenih snovi, nevarnost tudi za ozračje

Stopnja onesnaženosti Donave se je zmanjšala - Premier Orban zagotavlja, da je položaj pod nadzorom

BUDIMPEŠTA - Najhujša ekološka nesreča na Madžarskem je doslej terjala šest življenj. Po podatkih Greenpeacea strupeno blato iz tovarne aluminija vsebuje veliko nevarnih snovi. Medtem so je stopnja onesnaženosti Donave na Madžarskem, ki jo je rdeče blato doseglo v četrtek, zmanjšala. Madžarski premier Viktor Orban je zatrdil, da je položaj pod nadzorom.

Štiri dni po nesreči v tovarni Ajki Tomfoldgyar v Ajki na zahodu Madžarske se je število smrtnih žrtev povzpelo na šest. Pred tem je za posledicami poškodb ob izlituju strupene odpadne snovi umrl 81-letni moški, ki je imel hude opeklne zaradi strupenih snovi. Štiri osebe so umrle v pondeljek v vasi Kolontar, ki jo je strupena gošča poplavila skupaj s sosednjimi vasmimi.

Stopnja onesnaženosti reke Donave na Madžarskem, ki jo je strupeno blato doseglo v četrtek, se je po navedbah strokovnjaka, ki analizira vzorce vode druge najdaljše evropske reke, včeraj zmanjšala. V kraju Komaron okoli 90 kilometrov zahodno od Budimpešte je bila pH vrednost Donave 8,4. Kot je pojasnil strokovnjak, je ta vrednost le nekoliko višja od normalne in ni škodljiva za okolje. Še vedno je v reki opaziti tudi posamezne mrtve ribe, a manj kot v četrtek.

Okoljevarstvena organizacija Greenpeace je objavila izsledke analiz, ki so pokazali, da strupeno rdeče blato vsebuje več strupov, kot so sprva domnevani. Gre predvsem za povišane vrednosti arzena in živega srebra, ki bi lahko bile zdravju škodljive. V vzorcih iz vasi Kolontar so ugotovili vsebnost 110 miligramov arzena, 1,3 miligrama živega srebra in 660 miligramov kroma na kilogram suhe snovi.

Okoljevarstveni komi pa ne vzbuja skrb samo arzen, ki je v vodi dobro topliv. Ena od nevarnosti je tudi, da se strupeno blato posuši in v obliki prašnih delcev z vetrovi razširi po ozračju. Strokovnjaki na Madžarskem so zato ljudem na onesnaženem območju svetovali, naj uporabljam zaščitne maske, avstrijsko ministrstvo za okolje pa je sporočilo, da bodo v prihodnjem pogoste analizirali vzorce zraka na območju ob meji z Madžarsko.

Po besedah Lucije Perharčič iz Inštituta za varovanje zdravja iz Ljubljane bi bilo lahko širjenje strupenih snovi v obliki prašnih delcev po zraku problematično tudi za Slovenijo, če bi vetrovi te snovi zanesli do Slovenije. Zato bi bilo po njenem mnenju treba oblikovati medresorsko skupino strokovnjakov z različnimi področji, ki bi opravila oceno tveganja za ljudi, bitja v okolju in segmente okolja.

Na Agenciji RS za okolje (Arso) so v zvezi s tem za STA povedali, da izvajajo običajne meritve kakovosti zraka in da v zvezi z nesrečo na Madžarskem posebnih meritiv oziroma ukrepov niso predvideli.

Madžarska vlada je medtem znila ocene količine izlite strupene snovi iz zadrževalnikov tovarne. Izlilo naj bi se od 600.000 do 700.000 kubičnih metrov strupene snovi, medtem ko so doslej ocenjevali, da je izteklo okoli milijon kubičnih metrov gošča.

Madžarske oblasti so začele drenažo tekocene iz industrijskega rezervoarja, ki leži poleg zadrževalnika, iz katerega je v ponedeljek iztekel strupena brozga. Na ta način želijo preprečiti novo izlitoje strupov v okolje.

Madžarski premier Viktor Orban je sicer včeraj v bolgarski Sofiji zatrdil, da ima Madžarska položaj pod nadzorom. Madžarsko pa bo predvidoma jutri obiskala evropska komisarka za mednarodno sodelovanje, humanitarno pomoč in krizno odzivanje Kristalina Georgieva. (STA)

Vas Kolontar, ki jo je katastrofa najbolj prizadela, umira ANSA

VATIKAN - Francoski predsednik na obisku

Sarkozy pri papežu o razmerah po svetu, a tudi o politiki do Romov

Nicolas Sarkozy in Benedikt XVI. si izmenjujeta darila ANSA

VATIKAN - Papež Benedikt XVI. je včeraj v Vatikanu sprejel francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja. Po navedbah vatiskega sporočila za javnost sta se pogovarjala predvsem o mednarodnih razmerah in o položaju krščanstva po svetu, medtem ko morebiten pogovor o sporni odločitvi francoskih oblasti o izgnanju Romov ni omenjen.

Med pogovorom, ki je trajal presestljivo dolgo - več kot pol ure, medtem ko si papež Benedik XVI. po navadi za pogovornike vzame okoli 20 minut - sta se dotaknila razmer po svetu, vključno z Bližnjim vzhodom, položaja krščanstva v različnih državah, zastopstva svetovnih religij v mednarodnih organizacijah ter posamecni etičnega in družbenega vidika gospodarske krize.

Klub temu da sporočilo Vatikana ni omenjalo morebitnega pogovora o problematiki francoske odločitve izgonu Romov, pa je bil odnos do begunca in drugih manjšin temna maša v baziliki svetega Petra, ki se je udeležil tudi Sarkozy. Francoski kardinal Jean-Louis Tauran, ki je vodil verski obred, je namreč med drugim poudaril, da morajo "francoski narod in njegovi voditelji" odigrati svojo vlogo pri "sprejemjanju peganjan in imigrantov".

Srečanje med Sarkozijem in papežem Benediktom XVI. sicer med poznavalcem Vatikana velja za precej "nenavadno". Poleg nenavadno dolgega časa, ki si ga je papež vzel za pogovor s Sarkozijem, je organizacija obiska potekala gladko in hitro, saj je Sarkozy za srečanje s papežem zaprosil še pred nekaj tedni. Poleg tega ga je Benedikt XVI. toplo sprejel, čeprav je na srečanje prisel z okoli 15-minutno zamudo. (STA)

KIRGIZISTAN - Po krvavi revoluciji aprila letos in po več mesecov trajajočem medetničnem nasilju

Bodo jutrijšnje parlamentarne volitve pomagale popeljati državo iz globoke družbeno-politične krize?

BIŠKEK - V Kirgizistanu bodo jutri potekale parlamentarne volitve. Volivci se bodo na volišča podali v ozračju negotovosti, saj država že več mesecev pretresa medetnično nasilje in demonstracije, ki so med drugim aprila z oblasti odnesle predsednika Kurmanbeka Bakijeva. Zato tudi ni jasno, kakšne bodo razmere v nemirni državi po volitvah.

Na volitvah bo lahko okoli 2,8 milijona volivcev 120 članov parlamenta izbiralo med več kot 3200 kandidati iz 29 strank. Ne preveč zanesljive javnomenske raziskave vstop v parlament, za kar je potrebno prestopiti podstotni prag, napovedujejo šestim do devetim strankam.

Največ možnosti za vstop naj bi imela stranka Ata-Meken, ki je bila odločilna pri strmoglavljenju Bakijeva, Socialdemokratska stranka, katerih nekdanja člаницa je začasna predsednica Roza Otunbajeva, in stranka Akšumkar, ki stavi na politično angažiranjo mladino. Poleg tega imata zelo dobre možnosti tudi stranka Ata-Žurt, Bakijeva podpornica, in stran-

ka Ar-Namis nekdanjega predstavnika Feliksa Kulova.

Izid volitev je negotov, stranke pa bodo po mnenju opozovalcev primorane oblikovati koaličjsko vlado, saj naj nobena ne bi pobrala zadostnega števila glasov za absolutno večino v parlamentu. Nobena izmed 29 strank sicer nima pravega političnega programa, zato bodo volivce pri glasovanju verjetno vodile osebne simpatije.

Pri tem so številni kandidati dobro znani nekdanji vladni uradniki, ki so služili pod Bakijevom ali še pod njegovim predhodnikom Askarjem Akajevom. Slednjega je iz oblasti odnesla t.i. revolucija tulipanov leta 2005. Po tej revoluciji se je na oblast povzel Bakijev, ki pa se je po trditih kritikov kmalu izkazal za prav takoj autoritarnega voditelja, kot je bil Akajev.

To je verjetno vodilo v krvavo revolucijo aprila letos, v kateri je umrlo 87 ljudi. Bakijev se je po aprilskih krvavih dogodkih preselil v Belorusijo, na celo državo pa se je povzpela njegova podpornica v revoluciji leta 2005 Otunbajeva. Pod-

slednjo so konec 27. junija Kirgizistanci na referendumu podprli novo ustav, ki je v državi uvedla parlamentarni sistem.

A predsednica Otunbajeva, ki naj bi na celu države ostala do 31. decembra 2011, ni izpolnila pričakovanih svojih sodržavljanov, čeprav je ves čas vztrajala, da bo na celu države le začasno. Sicer pa naj bi komaj kdo verjal, da bi v patriarhalni regiji, kjer večinoma vladajo diktatorji ali poldiktatorji, Kirgizistan lahko iz krize pripeljala ženska, dodajajo politični komentatorji.

In kriza v državi je huda. Aprilske krvave revolucije so namreč na jugu države, predvsem v mestih Oš in Džal-Abad, junija sledili hudi nemiri med etničnimi Uzbeki in Kirgizi. V njih naj bi umrlo 2000 ljudi, več sto je bilo ranjenih, več sto tisoč Uzbekov pa je bilo primoranih zapustiti domove.

Visoka komisarka ZN za človekove pravice Navi Pillay je takrat ostro kritizirala kirgizanskico policijo, ki naj bi številne Uzbeke mučila. Dejala je tudi, da v Kirgizistanu vlada "ozračje stra-

hu". Junijski dogodki še do danes niso bili raziskani.

Že avgusta pa so izbruhnili novi nemiri, ko so oblasti zaradi domnevnega poskusa prevrata aretirale vodjo opozicije Urmatu Bariktobasova. Na protestih proti vladni se je posledično zbral več sto ljudi, proti katerim je policija posredovala s solumcem in dimnim bombami.

Zaradi napetih razmer je Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse) načrtovala v državo napotiti 52-člansko policijsko misijo, a je odločitev tudi v strahu za življenta policistov za zdaj odložila. Predvolilna kampanja je bila sicer po ocenah Ovsja živahnja, v njej pa naj bi imele doslej vse stranke možnost svobodno izražati stališča. Prejšnje volitve so sicer zaznamovale otožbo nepravilnosti in tudi tokrat so se pojavile govorice, da so različni klani v gorati državi že pred dnevi množično kupovali glasove.

Kandidati na volitvah medtem obujočanim Kirgizistancem obljubljajo to, česar si ti trenutno najbolj želijo - stabilnost, delovna mesta in gospodarski zamah. Si-

V Rokavskem prelivu grozi potopitev tankerja

LONDON - V Rokavskem prelivu sta včeraj ponoči trčila tanker s kemikalijami na krovu in kontejnerska tovorna ladja, zaradi česar prvemu grozi potopitev. 13-clansko posadko je s tankerja, ki tovori 6000 ton bencina, že rešil helikopter francoske obalne straže, poročil o morebitnem onesnaženju pa za zdaj ni.

Do trčenja škotskega tankerja Uranus s tovorno ladjo Hanjin Richzad, ki pluje pod panamsko zastavo, je prišlo včeraj okoli 4.30 pred obalo francoske Bretanje. Na krovu 120-metrskega Uranusa, ki pluje pod malteško zastavo, je 6000 ton organskega topila.

Nizozemskih Antilov od nedelje ne bo več

HAAG - Nizozemskih Antilov od nedelje ne bo več. Prejšnji mesec podpisani dogovor namreč določa, da bodo dva otoka postala neodvisni državi Nizozemskega kraljestva, trije pa bodo odslej nizozemske občine.

Do zdaj so bile Nizozemska in njene nekdanje kolonije, Nizozemski Antili in sosednja otoka država Aruba, neodvisne države Nizozemskega kraljestva. Po novi ureditvi se bodo Nizozemski Antili, ki jih sestavlja pet otokov, razdelili. Otok Curacao s 150.000 in St. Maarten s 40.000 prebivalci bosta odslej neodvisni državi Nizozemskega kraljestva, otoki Bonaire, Saba in St. Eustatius, ki imajo skupaj 20.000 prebivalcev, pa bodo nizozemske občine.

Od nedelje bodo Nizozemski kraljestvo torej sestavljali Nizozemska, Aruba, Curacao in St. Maarten. Spremembe so rezultat želje večine prebivalcev Nizozemskih Antilov, ki so na referendumu večinsko glasovali za novo ureditev. Nizozemski Antili, Nizozemska in Aruba so na to 9. septembra podpisali dogovor.

Evakuacija ujetih člskih rudarjev se bo začela v torek

SANTIAGO DE CHILE - Evakuacija 33 člskih rudarjev, ki so že več kot dva meseca ujeti v rudniku 700 metrov pod zemljo, se bo začela v torek, je napovedal minister za zdravje Jaime Manalich. Reševalci naj bi z eno izmed vrtin rudarje dosegli v kratkem, nato pa jo nameravajo ojačati z jeklom. Rudarje bodo nato na površje izvlekli posamično v posebni kapsuli. Reševalci predvidevajo, da bodo za rešitev vseh 33 rudarjev potrebovali 48 ur.

Po prvotnih ocenah naj bi rudarje rešili do božiča, vendar je vrtanje napredovalo hitreje kot so pričakovali. Eden izmed vrtalnih strojev se tako nahaja le še 64 metrov daleč od rudarjev. (STA)

cer pa tako rekoč nihče izmed vodilnih politikov ne verjame v nadaljnji obstoj parlamentarne demokracije v Kirgizistanu, proti kateri se je odločno izreklo tudi ruski predsednik Dmitrij Medvedjev.

Vodilni kirgizistanski politiki so se v zadnjih tednih nanj kar veliko obračali. Septembra je bil na obisku pri njemu nekdanji predsednik Kulov. Obljubil mu je, da bo v primeru izvolitve organiziral nov referendum o ustavi, ki naj bi privedel do ponovne uvedbe močnega predsednika.

Zunanjopolitične teme so bile pred volitvami v ozadju. Veliko pozornosti ni bilo namenjene niti spornejšemu ameriškemu vojaškemu oporišču v Manasu, ki ga ZDA uporabljajo za oskrbovanje sil v Afganistanu. Ob kritikah zaradi ameriške baze na lastnem pragu je Rusija nedavno izrazila željo po okrepitvi svoje navzočnosti v Kirgizistanu. Sedaj ima oporišče v Kantu, želi pa postaviti še enega na jugu države. Kirgizistan je sicer edina bivša sovjetska republika, ki gosti tako ameriško kot rusko vojaško bazo.

Andreja Juvan Kmetec (STA)

SLOVENIJA TA TEDEN

Premična evidenca nepremičnin

VOJKO FLEGAR

Že desetletja mrtvi so oživeli, živi pa izginili, razvezani so spet poročeni, poročeni pa se še niso spoznali, izginile so ene in se pojavile druge hiše, na drugih mestih, nezazidljiva zemljišča so postala kmetijska in kmetijska pozidana, stanovanjski bloki so ostali brez stanovanj in garaž, trisobna stanovanja so vredna manj, kot na trgu trenutno stane kvadratni meter stanovanja - Slovenija je v mnogih dneh dodobra spremenila podobo. Doživelja je pretres, kakršnega, kot imajo novinarji navado reči ob naravnih nesrečah, ne pomnijo niti najstarejši prebivalci. Na srečo so se vsa našteta in še vrsta drugih čudes dogajala le na papirju oziroma v računalnikih geodetske uprave, ki je po dobrih štirih letih zbiranja podatkov prebivalcem, lastnikom nepremičnin, te dni posiljal obvestila o »poskusni izračunu vrednosti nepremičnin«. Kar naj bi bil pravzaprav že končni akt urejanja nepremičninske evidence, pa se je sprevrglo v polom, ki ga ne bo mogoče niti hitro niti brezplačno popraviti.

Da ne bili krivčni, velja že na tem mestu poudariti, da nepremičninskega registra, ki že »v prvem poskusu« ne bi imel napak, ni bilo mogoče pričakovati. Dolga desetletja (socialističnega) zanemarjanja zemljišča knjige in sploh lastninske dokumentacije so pač naredila svoje in začeti je bilo treba iz nič: s popisom nepremičnin. Tega je v pretežni meri financirala Svetovna banka, geodetska uprava pa se ga je, morda tudi v pomanjkanju uporabnih izkušenj od drugod, lotila precej zlahka. Popisovalci so bili neprofesionalci, ce-

lo študenti, obrazci zahtevni za izpolnjevanje, popisni roki prekratki, ocena stroškov pa prenizka. Da bi lastniki nepremičnin, kdor bi kajpak hotel, sami popisali svojo nepremičnino, praktično ni bilo mogoče, čeprav je zakon to dovoljeval. Popis se je tako zavlekel, dobrih dvanajst milijonov evrov pa je upoštevaje predstavljene dosežke za zdaj videti precej neposrečena naložba. Ne le, da se podatki s »stanjem na terenu« ne ujemajo, ko gre za starejše, v petdesetih, šestdesetih ali sedemdesetih letih zgrajene hiše ali stanovanja, napačni so celo, ko gre za novejše nepremičnine, ki so brez dvoma vpisane v zemljiško knjigo, za katere obstajajo tlorsi in načrti, vsa gradbena dokumentacija in vsi podatki pri pristojnih upravnih enotah. Če že ni bilo mogoče pričakovati evidence brez napak, pa so državljeni brez dvojma pričakovani vsaj kolikor toliko brezhibno delo geodetske uprave.

Tako pa se nanjo namesto pričakovane vala nezadovoljstva nad oceno vrednosti nepremičnin zlivata bes zaradi napačnih in pomanjkljivih podatkov ali sploh praznih rubrik, čeprav »popisani« vedo, da so geodetski upravi in njenim popisovalcem vse te podatke dostavili. Z drugimi besedami, državna nepremičninska evidence, ki naj bi na eni strani (tudi s »tipiziranim« vrednotenjem) pomagala vzpostaviti pregledne razmere na trgu, na drugi strani pa državi oziroma občinam omogočila pravčno izkorisčanje novega davčnega vira (sedanj davek na nepremičnine oziroma prispevek za uporabo zemljišča ne pobirajo v vseh občinah, nje-

gova višina pa je bolj ali manj poljubno določena), zaenkrat povzroča več zmede kot prinaša koristi. Ta teden so se uporabi podatkov geodetske uprave do nadaljnje odpovedale tudi banke; za ocene kreditnega potenciala strank in vrednosti hipotekarne nepremičnine se bodo še naprej zanašale na »lastne metode«, predvsem zaprisežene cenilce. Bolj ali manj zanesljivo je le, da je v Sloveniji približno 550.000 hiš in 300.000 stanovanj.

Očitno je, da bo treba še enkrat (skoraj) od začetka. Torej ponoviti popis, le da tokrat geodetska uprava ne bo pošiljala popisovalcev k državljanom, pač pa bodo ti morali k njej. Najmanj po spletu, na katerem jih čaka obrazec, v katerega lahko vpišejo manjkajoče ali popravijo napačne podatke. Kar prej ni bilo omogočeno, zdaj država zahteva: državljan, ki so že doslej v vseh postopkih moralni so-delovati z geodetsko upravo pod grožnjo denarne kazni, opozarjajo, da jih tudi tokrat čaka kazen (tja do 600 evrov), če ne bodo sporočili pravilnih podatkov do konca novembra. Opravila od geodetske uprave doslej ni bilo slišati, ne manjka pa po njenem mnenju opravičljivih razlogov, zakaj je do napak prišlo. Državi pa se kajpak že precej mudi. Zamisel o davku na nepremičnine, ki bi ga doble občine, je po tistem upala izpeljati že prejšnja vlada, zdaj pa kaže, da bo s tem še sedanja imela veliko težav, če ga bo hotela spraviti pod streho pred koncem mandata. Predlog osnutka zakona je sicer pripravljen, a je tudi nemudoma naletel na hude kritike. A to je že nova zgoda.

LJUBLJANA - Predstavili knjigo Kuhinja za prave moške

Kuharica Boštjana Napotnika z recepti na duhovit način

Navodila, kot so "začne se še kar agresivno: opranim sardonom z ostrim nožičkom odreži glavo", "najprej zrihaj krompir", "tole boš kuhal v pečici, zato jo razkuri na 170 stopinj", so del receptov Boštjana Napotnika, zbranih v knjigi Kuhinja za prave moške, so zapisali v Cankarjevi začetki, so predstavili na Ljubljanskem gradu.

Boštjan Napotnik, televizijski voditelj in komik, ki mu je med drugim mogoče prisluhniti na Radiu Študent, svoja kulinarica raziskovanja že več let redno beleži v blogu Kruhinvino, akumulirano znanje pa je sedaj na voljo v knjigi Kuhinja za prave moške, so zapisali v Cankarjevi začetki. Urednik Mitja Pucer pa je na četrtkovi predstavil knjige dodal, da verjetno ni treba posebej pojasnjevati, kaj se zgodi, ko "moči združi eden tovrstnih multipraktikov, kot je Napotnik, in eden največjih mojstrov fotografije Tomo Jesenčnik, skupaj s poznavalcem hrane".

Knjiga je plod Napotnikovega dela in idej ter receptov desetih slovenskih kmetov, proizvajalcev oziroma pridelovalcev - mlinarja in peka Mihe Krejana, nabiralca Daria Corteseja, kmetovalca Vincija Ferencaka, mesarja Ivana Podobnika, gostilničarja Slavka Zagarija, biologa, potapljača in ribogojca Leana Fonde, bratov Alekса in Uroša Klinca, sirarja Janija Kutina in "piškotarja" Petra Hrvatje.

PISMA UREDNIŠTVU

Čustvena alfabetizacija

Italijanski psihoterapevt Claudio Foti podprtjuje važnost emocijske - čustvene alfabetizacije mladostnikov, ki naj bi jo omogočilo tudi učno osebje ter šolsko okolje sploh. Emocijska alfabetizacija, po zgledu Golemana, naj bi nudila mladostnikom možnost, da razvijejo sposobnost samozavestnega opisovanja lastnih čustev.

Claudio Foti poudarja važnost, da se mladostnikom, omogoča samozpoved. V povezavi z navedenim bistvenim aspektom, naj bi tudi učno osebje, poleg psihoterapeutov, zastavljalo mladostnikom vprašanja, usmerjena v samozavesten opis lastnih čustev, in sicer z namenom, da pre-

ko opisa lastnih čustev, mladostnik nudi odrasli osebi informacije o morebitnem razlogu, ki naj bi bil povezan z le-temi, še posebno takrat ko gre, na primer, za negativna čustva kot so potrost, jeza, žalost in so posledica morebitnega doživetega spolnega nadlegovanja ali celo doživetega spolnega nasilja.

Z ozirom na bistveno važno vzgojno funkcijo, ki jo ima alfabetizacija čustev ter z njo povezana sposobnost opisovanja lastnih čustev, poudarja Claudio Foti aspekt empatije, ki sestoji v sposobnosti s strani učnega osebja, da se postavi emocijsko na valovno dolžino mladostnika in mu omogoča samoobravnovo ter izpoved.

Claudio Foti meni, da emocijska al-

fabetizacija, po zgledu Golemana, omogoča pri mladostnikih predvsem preprečitev v smislu spolne zlorabe otrok s strani odraslih - pedofilije ter naj bi le-ta predstavljala psihoterapeutsko ter pedagoško preventivno primeren pristop zato, da spolno zlorabljeni mladostnik izpove nasilje, ki ga je doživel, znotraj družine, v šolskem ali v drugem družbenem okolju.

Elena Cerkvenič

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Teden otroka

V Sloveniji se jutri zaključuje teden otroka, ki se je začel 4. oktobra z obeleženjem Svetovnega dne otroka. Kakor vemo, je pred 56 leti Glavna skupščina Združenih narodov oklical za Svetovni dan otroka 20. novembra in se priporočila vsem državam, da se ga spomnijo. Različne države pa ga obeležujejo na različne datume, vendar vse z namenom, ki so ga nakazali Združeni narodi, da bi spodbudili vzajemno meddržavno spoznavanje in razumevanje otrok in da bi začeli z dejavnostmi, ki bi krepile dobro stanje otrok in njihov blagor po celiem svetu. To je tudi dan, ko je skupščina OZN sprejela leta 1959 Deklaracijo o otrokovih pravicah in trideset let kasnejšo konvencijo o otrokovih pravicah.

Letos je ta dan pod gesлом "Spoštovanje do otrok". V Nemčiji so npr. dan obeležili že 20. septembra. Ta datum je po ponovnem združenju obeh Nemčij izpred dvajsetih let postal obema skupni dan otroka. Prej sta ga obeleževali vsaka drugače. Predvsem vsaka na drugi datum (DDR 1 junij, ZRN pa 20. september), različna pa so bila tudi praznovanja, saj so na vzhodu ta datum poudarjali kot za otroke zelo pomemben dan v letu, z značilnimi čestitkami in darovi za otroke ter šolskimi izleti. Nasprotno pa na zahodu ni imel večjega odmeva in pomena, nobenega posebnega poudarka v življenju otrok in mnogi prebivalci sploh niso vedeli zanj. Danes, kot rečeno, je drugače, svetovni dan otroka proslavlja Nemci 20. septembra in poleg raznih prireditev tega dne po mnogih šolah ne dejajo otrokom domače naloge.

V Italiji si nekateri posamezniki prizadavajo, da bi se svetovni dan otroka obeležil še na poseben način in da bi tudi dejansko nekaj storili za pomoč otrokom po celiem svetu. Med pobudniki je Carletta Viotto, ki je pred dvema letoma začela s projektom (svetovni dan otroka povsod na isti dan) v obrambo otrok in objavila "Otroštvo, ki ga je treba braniti. Zaščita otrokovih pravic", da bi sama italijanska država spodbudila odrasli svet - družino, solo, družbo in ustavone - k zavzetosti za zaščito otrok pred sleherno zlorabo. Samo tako bi - po njenem mnenju - imeli otroci priložnost, da svobodno gradijo svojo bodočnost. Če bi se torej vse države spomnile zaščite otrok na isti dan, bi bilo to po prepričanju Carlette Viotto močna spodbuda za globalno kulturno pozornost do otroka, spoštovanja njegovega dostenjanstva in njegovih pravic.

Vsi otroci na svetu imajo pravico do svoje prihodnosti v miru, pravico do sveta z vodo, ki ni onesnažena, do čistega zraka in do zdravega naravnega okolja. Pravice imajo do primernega okolja, v katerem naj bi se razvijali, se igrali in se učili.

Viottova je prepričana, da "ko razmišljamo o nasilju nad otroki, nas domislijajo spelje v oddaljene primere, v manj razvite države ali v države, kjer vihra vojna. Dejansko pa spada v termin nasilje nad otrokom katerakoli oblike telesnega ali duševnega obračunavanja, ne le kot vnebovijoči primer genocida v vojnih razmerah pač pa tudi v obliku tihega in prikrtega družinskega nasilja. To nasilje telesnega in moralnega značaja pa brezbrinjnost odraslih, ki so gluhi na otrokove klice na pomoč, še neznansko potenciira".

Po njenem mnenju lahko celo govorimo o "terorizmu do otrok", tudi ko gre (poleg nasilja) tudi za popolno ravnodušnost odraslih do teh problemov. Da bi tak terorizem odpravili, ni dovolj - čeprav je tudi to potrebno - le postopati sodno in socialno zaradi končnih negativnih učinkov, pač pa je treba iti do izvora tega hu-

dega stanja in začeti s preventivo in vztrajati do popolne sanacije. Skratka, po njenem mnenju je treba seči vse do tistih, ki novo življenje porajajo, ga oblikujejo in bi ga moralni ščititi - to je do staršev, do družine.

Viottova je tudi prepričana, da pri tem odigravajo zelo veliko vlogo ženske, ki so v prvi osebi odgovorne za rast prihodnjih generacij, zlasti v otrokovi prvi življenjski dobi. Materje so hkrati vzgojiteljice in zaščitnice svojih otrok. Še velikemu številu žensk in mater pa bi bilo potrebno privzgojiti sposobnost, da se otresejo vsakršne odvisnosti in prosto živijo brez sleherne diskriminacije, tako da lahko svojo nalogo do otrok izpeljejo z vsem potrebnim dostojanstvom. Vsega tega ni mogče doseči, zatrjuje Viottova, če hkrati ne prevzgójimo tudi moških, ki naj bi v ženski vedno prepoznavali in priznavali sebi enako bitje, z enakimi pravicami, do katerega naj bi se spoštljivo vedli v družini, v službi, v družbi in v ustanovah. Nič manj pomembno pa ni znova privesti moškega k odgovornemu očetovstvu, na katerega prevečkrat pozablja, in k spoštovanju v družini tudi maternine vloge, hkrati pa v ženski spodbuditi na novo zavest, da ima oče do svojih otrok enake pravice (in ne dolžnosti) kot mati.

Dejansko gre - po mnenju Viottove - za to, da se ob Svetovnem dnevu otroka na čim bolj obširen način vrnemo k duhovnemu vzgibu, ki nas pelje v moralno in družbeno refleksijo, iz katere naj izhaja točna obveza odraslih za zaščito življenja na splošno in še zlasti življenja svojih otrok. Tak priremen trenutek bi bil lahko z datumom poenoten Svetovni dan otroka.

Kakor rečeno po različnih državah praznujejo Dan otroka na različne dneve. V Sloveniji je to pri ponedeljek v oktobru. Tiste, ki se začne tudi praznovanje tedna otroka, katerega letos je: "Mediji za bogatejše otroštvo". To temo so izbrali otroci v nacionalnem otroškem parlamentu. Gre za program Zveze prijateljev mladih Slovenije za obeleževanje Svetovnega dneva otroka po celi državi. V poslanici, ki sta jo podpisala predsednik te zveze Franc Hočevar in varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek Travnik, so prikazani glavni vzgibni za letosnjeno pobudo.

Ker so mediji postali sestavni del našega življenja, ker je vsak trenutek na razpolago ogromno informacij, ker take količine informacij onemogočajo razumevanje njih resničnega pomena, jih prejemniki doživljajo pasivno, brez kritičnega razmisleka, kaj šele osebnejšega odziva. Mnogi otroci postajajo odvisni od sodobne informacijske tehnologije, zlasti od spleta - resnično življenje pa beži mimo njih. Starši in drugi vzgojitelji največkrat nimajo vpogleda v to, kar je otrokom brez nadzora dostopno. Tako je pomembno, da se poveča odgovornost odraslih do otrok pri iskanju pravih poti v svetu informacije. Če bodo odrasli otroke sprejemali kot sebi enakovredne sogovornike, bodo dobili prost vstop v njihov svet in bodo lahko kritični sogovorniki tudi na področju medijev, kjer je še zlasti pomembno, da otrok izboljkuje svoj pravi odnos do vsega, kar mu je danes ponujeno, in spozna temeljne vrednote resničnega, očpljivega sveta. Sveta, ki poleg pravic, pozna - tudi in zlasti - dolžnost odgovornosti za tisto, kar počnejaš. (jec)

BARCOLANA - Močna burja ponagajala čolnom

Jadrnica Esimit 2 je raje odplula v Milje

Doslej 1.349 vpisov - Nocoj bo na Velikem trgu zapel Daniele Silvestri

Vse je pripravljeno za jutrišnji veliki dan: jadralci in njihove jadrnice, Tržaščani in njihovi jadrnalni jopiči ...

10. 10. 2010 ob 10. uri bo topovska salva naznaniila start 42. jesenskega pokala, na stotine jadrnic bo napolnilo Tržaški zaliv, na tisoče gledalcev pa tržaško in barkovljansko nabrežje, kraški rob, Furlansko cesto, zato se vam splača jutri dobro premisli, preden sedete za volan ...

Na nabrežju je bilo medtem tudi včeraj zelo živahno. Ljudje so si ogledovali bogato ponudbo okrog dvesto stojnic, okušali hrano in pičajo ... in iskali največjo protagonistko letošnje Barcolane, jadrnico Esimit Europa 2.

Sanjska modra jadrnica z rumenimi zvezdami včeraj ni bila prizvana ob Pomorski postaji. Na njenem mestu je bila mogočna križarska ladja. Močna burja je namreč ponagajala marsikateremu čolnu. Tudi jadrnici Esimit 2, ki velja za glavno favoritino, in je zaradi močnega vetra (in »nadlepne« jaht) raje odplula v miljsko pristanišče Sv. Roka.

Sinoči je v živo stopil tudi glasbeni festival, ki že tradicionalno spremila tržaški dogodek leta. Brezplačni koncert sta včeraj ponudili italijanski skupini Le Vi-

brazioni in Velvet, ki sta v večernih urah nastopili na Velikem Trgu.

Nocoj (okvirno okrog 21.30) pa bo na vrsti kantavtor Daniele Silvestri, ki se po osmih letih vráca na Barcolano. Silvestri je največjo popularnost dosegel s pesmimi Salirò in La Paranza, pozornejši poslušalci pa nedvomno poznaajo njegove Cohiba, Le cose che abbiamo in comune, LY10 bordeaux, Occhi da orientale in številne druge.

Kot predskupina bo nastopil bend The Charlestons iz Tolmeča, za posebno presečenje pa bodo poskrbeli člani skupine Izazdi. Skupina že nekaj let pripravlja nenačadne akcije na prostem (tako imenovane flash mob): danes popoldne bodo na Velikem trgu uprizorili človeško regato (»Velika Camminata Velica«), na kateri bodo nastopili ljudje, »preoblečeni« v jadrnice. Med koncertom pa naj bi uprizorili največji »človeški sunek burje« ...

Zanimivo alternativo večerni vožnji z avtomobilom za vse, ki živijo v Miljah in okolici, predstavlja morska linija Trst-Milje. Podjetje Trieste Trasporti se je namreč odločilo, da podaljša večerni urnik: ob običajnih vožnjah bo ladja odplula iz Trsta tudi ob 22.30 in 24. uri in tako omogočila Miljčanom, da brezskrbneje prisostvujejo koncertu. (pd)

Nadležna orjaška jahta z nabrežja pregnala tudi jadrnico Esimit Europa 2

KROMA

DOBERDOB - Društvo Sidro z Dulcineo

S Krasa v morje in ... na fešto

Marko Frandolič napoveduje prisotnost uglednih gostov - Po tekmi še fešta v Jamlijah in promocija domačega vina Tipično kraško

Kras in kraškega človeka bodo na največji športno-zabavni manifestaciji v Trstu - Barcolani v nedeljo predstavljali tudi člani doberdobskoga pred letom dni ustanovljenega navtičnega društva Sidro. Z 12-metrsko jadrnico Dulcinea so se Doberdobci v Trst pripeljali včeraj in sidro spustili ob pomol Audace. »Prestižno mesto, kakor je ugledna seveda naša posadka,« nam je ponosno zaujal predsednik društva Marko Frandolič. Na krovu bo z Doberdobci namreč jadrala pomembna trojica z državnim sekretarjem na uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu Borisom Jesihom na čelu. Slovenske barve bodo zastopali še funkcionar istega urada Rudi Merljak in vodja mednarodne glasbeno mirovninske fundacije Beli golob Gianni Rijavec (ki je medtem postal član društva Sidro), pa še krmkar je Slovenec. S sekretarjem Jesihom so se člani društva Sidro srečali pred časom. Takrat jih je presenetil, saj je do potankosti poznal za mejsko, pravzaprav doberdobsko stvarnost, kraje in vsakodnevne težave. »Ko smo mu predlagali, naj se nam pridruži na Barcolani, je povdno takoj sprejel.« Sicer pa bosta na krov Dulcinee danes prvi stopili

več fotografij na www.primorski.eu

Posadka Dulcinee in promocija domačega vina

KROMA

drugi dve predstavnici slovenske vlade, in sicer generalna konzulka Vlasta Valenčič Pelikan in konzulka Bojana Cipot, medtem ko bo Rijavec predstavil delovanje mednarodne mirovninske fundacije Beli golob.

Z državnim sekretarjem Jesihom se bodo Doberdobci jutri srečali v Jamlijah, od tod pa jo bodo mahnilni v Trst, kjer bodo ponosno zastopali slovenski narod in jezik. Pred samim

začetkom regate pa bodo na krovu zapeli tudi slovensko himno. Da bo vzdušje na krovu še bolj veselo, pa so poskrbeli razni sponzorji in prijatelji, ki so med drugim poskrbeli za nekaj steklenic vina Puro, »ki se ga odpira pod vodo.«

Kaj pa uvrstitev? »Dovolj je, da nismo zadnji,« je bil neomajan Marko in dodal, da ima jadrnica sicer več jadralne sposobnosti. Praznično

vzdušje pa se bo nadaljevalo tudi po regati, ko se bo posadka odpravila v Jamlje, kjer bo okrog 17. ure (ura je namreč odvisna od poteka regate oz. od ugodnih vetrnih razmer) družabno srečanje s predstavniki društva in župani.

»Naša je jadrnica miru, ki ponazarja sožitje med Slovenci in Italijani, hkrati pa predstavlja vsem pristen kraški duh.« No, in ko smo

Danes dve Barcolani:
»klasična« in nočna

Med številnimi spremjevalnimi dogodki v pričakovanju jutrišnjega 42. jesenskega pokala sta tudi današnji tradicionalni regati: Barcolana Classic in nočna Barcolana Joton.

Prva bo na spredu ob 11. uri, udeležile pa se je bodo starodobne jadrnice, ki bodo tekmovali med Velikim trgom in Miramarom. Druga bo ob 19. uri, ko se bo v Tržaškem zalivu pomerila »jata« enakih jadrnic Ufo 28. Regatno poleje bo osvetljeno, prvič pa bodo osvetljeni tudi jambori, tako da bo s tržaškega nabrežja potek regate lepo viden. Zmagala bo jadrnica, ki bo v trideset minutah opravila največ »krogov« po regatnem polju.

Moccia in projekt Amori

Italijanski pisatelj in režiser Federico Moccia se letos vrača v Tržaški zaliv s svojim projektom Amori. Igralci njegovih filmov, ki so med najstniki izredno priljubljeni, se bodo jutrišnje regate udeležili na krovu dveh jadrnic. Maxi Jena Mitje Kosmina in Idea Alberta Leghisso bosta gostili Moccio, igralko Veronico Olivier in druge »vipe«. Predstavitev obeh posadk bo danes ob 16. uri v Areni Gas Natural.

Okusi Krasa na Barcolani

Priljubljena gostinska prireditev Okusi Krasa, ki jo prireja Slovensko deželno gospodarsko združenje, se predstavlja tudi na Barcolani. Ob stojnicah Občine Devin-Nabrežina in ustanove Ad Formandum je namreč na voljo brošura z letošnjimi meniji, ki jo bodo sicer uradno predstavili prihodnji teden.

Alternativa: tržnica na Goldonijevem trgu

Kdor se ne namerava prerivati na nabrežju, se lahko danes, med 9. in 19. uro, poda na Goldonijev trg. Iz kraja San Daniele del Friuli se namreč v Trst seli kmečka tržnica (Mercato della Terra), ki jo prireja združenje Slow Food. Namen tovrsnih tržnic je ovrednotenje krajevnih proizvajalcev in njihovih proizvodov. Na voljo bodo povrtnine, siri, mesnatni izdelki, pršut, sladice in še marsikater tipična furlanska jed.

že pri kraškem duhu, naj zabeležimo, da so si za to priložnost simpatični Doberdobci zamislili tudi posebno promocijo Krasa. »V brk polemikam, ki jih je razvnel napis Tipicamente Friulano pod Barcolano, bomo mi krstili novo vinsko znamko Tipično kraško,« nam je dejal hudo muščno Frandolič. V steklenicah z dvojezičnim napisom bo seveda izključno domače, kraško vino. (sas)

NOGOMET - Kvalifikacije za Euro 2010

Italiji točka v Belfastu Slovenija na Stožicah stroj

»Azzurri« napadali brez učinka - Proti Ferskim otokom pričakovali Iličiča, občudovali pa Matavža

Slovenija - Ferski otoki 5:1 (2:0)

Strelci: 1:0 Matavž (25.), 2:0 Matavž (36.), 3:0 Matavž (65.), 4:0 Novaković (71./11 m), 5:0 Dedić (85.), 5:1 Mouritsen (90.).

Slovenija: S. Handanović, Brečko, Šuler, Cesar, Jokić, Radosavljević (od 59. Bačinović), Koren, Birsa (od 51. Kirm), Iličič, Novaković (od 73. Dedić), Matavž.

Ferski otoki: Mikkelsen, Rubeksen, Naes, Gregersen, Boe, Hansen, Benjamin, Loekin (od 41. Eltoer), Udsen (od 80. Petersen), Holst (od 80).

Mouritsen, Edmundsson.

LJUBLJANA - Slovenski ljubitelji nogometa, ki so dodata napolnilni Stožice (15.750 gledalcev), so z nestrešnostjo pričakovali obračun Slovenije in Ferskih otokov. Pa ne zaradi - roko na srce - neprivilačnega tekmeča, temveč zato, da bodo videli prvo zmago Slovenije v teh kvalifikacijah, da bodo uživali v številnih zadetkih in da bodo od začetka tekme spremljali nastop ne-spornega junaka zadnjih nogometnih tednov Josipa Iličiča.

Selektor Kek je njihovo zadnjo željo takoj uslušal, saj je 22-letnega vezista, ki je sanjsko začel pot pri Palermu, dejansko uvrstil v prvo enajsterico, malce pa je presenetil tudi z dejstvom, da je ob bok Milivoja Novakovića v napad postavil še 21-letnega Tima Matavža, ki je postal tudi junak tekme s tremi golmi. Kot pa je bilo pričakovati, sta se med tekmo uresničili še drugi dve želji navijačev, zadetki, razveljavljeni gol Cesariju in zmaga Slovenije.

Slovenija je bila veliko boljši tekmeč, kakovostna razlika je bila pač več kot očitna. Tudi v drugem delu je bila slika na igrišču podobna. Gospodarji na igrišču so bili Kekovi izbranci, pa čeprav so nekaj redkih prebliskov doživelju tu-

Cassano se je v Belfastu trudil, a ni bil učinkovit

ANSA

di gosti s severa Evrope. Tuk pred koncem tekme je častni gol za goste zabil Christian Mouritsen.

Severna Irska - Italija 0:0

Severna Irska: Taylor, McAuley, Craigan, Hughes, Evans, Brunt (od 71. McGinn), Naird, Davis, McCann (od 80. Evans), Heal (od 66. Lafferty), Feeney.

Italija: Viviano, Cassani, Bonucci, Chellini, Criscito, De Rossi, Pirlo, Mauri (od 79. Marchisio) Pepe (od 84. Rossi), Borriello (od 74. Pazzini), Cassano.

BELFAST - Italija je prišla na stadio Windsor Park trdno odločena, da se po 52 letih oddolži za poraz, po katerem jo je Irska leta 1958 izločila iz sklepne fa-

ze svetovnega prvenstva, vendar ji to tudi tokrat ni uspelo. »Azzurri« so bili ves čas boljši tekmeč, vendar so bili prema-lokrat nevarni, vsakič pa tudi nenantančni. Irci, ki so na tem stadionu pred nedavnim

SKUPINA C Včeraj Italija - S. Irska

0:0, Slovenija - Ferski otoki 5:1, Srbija - Estonija 1:3

Italija	3	2	1	0	7:1	7
Estonija	3	2	0	1	6:4	6
Severna Irska	2	1	1	0	1:0	4
Slovenija	3	1	1	1	6:3	4
Srbija	3	1	1	1	5:4	4
Ferski otoki	4	0	0	4	2:15	0

PRIHODNJI KROG (12.10): Ferski otoki - S. Irska, Estonija - Slovenija, Italija - Srbija

že premagali Anglijo in Španijo, so imeli le eno resno priložnost, ko je Healy z glavo poslal žogo za las mimo vrat. Več priložnosti je imela Italija, posebno ugodno je zapravil Borriello. Selektor Prandelli je zamenjal vse igralce v konici napada razen Cassana, a se učinkovitost ni izboljšala. V italijanskem taboru so bili vsekakor z rezultatom zadovoljni, ekipa pa je pokazala napadnalo igro in zmagovalno miselnost. Glede na to, kako je igrala v Južni Afriki, je napredek viden, vsaj glede na trenutne sposobnosti reprezentantov...

UNDER 21 - Play off za Euro 2011: Italija - Belorusija 2:0 (Destrov 30. in Oka-ka v 61. min.)

ODOJKA - Danes na SP

Italija proti Braziliji četrt ure kasneje

RIM - Danes bosta znana finalista, ki se bosta jutri potegovala za svetovni prestol. Vsi reflektorji so tačas usmerjeni k italijanski reprezentanci, ki se bo v polfinalu pomerila z Brazilijo. Tekma ne bo kot običajno ob 21.00, ampak četrt ure kasneje (21.15). Ob 17.00 pa bosta za место v jutrišnjem finalu igrali Srbija in Kuba. Ob enakih terminih (ob 17.00 in 21.15) bodo igrali tudi jutri: najprej bo na vrsti tekma za 3. mesto, nato pa še veliki finale.

Vsi selektorji ekip, ki nestrpo pričakujejo današnji nastop, so počaščeni, da so dočakali polfinale. Selektor Brazilije Bernardinho je napovedal željo po uvrsttvu v finale, iz prejšnjih izkušenj pa dobro ve, da bo Italija trd oreh. Zmagoviti Brazilci - če bi osovili SP bi bilo to tretji zapored, kar je uspelo le »zlati generaciji« Italije, pa ne strašijo selektorja Italije Anastasija: »Vse bomo naredili, da bo naš nastop vrhunski.«

VCERAJŠNJI IZIDI: od 5. do 8. mesta: Rusija - Bolgarija 3:1, ZDA - Nemčija 3:0; od 9. do 12. mesta: Argentina - Španija 3:1, Francija - Češka 0:3.

TOŽBA - Pred kratkim razrešeni, zdaj že nekdanji srbski nogometni selektor Radomir Antić zahteva dva milijona evrov odškodnine od srbske nogometne zveze zaradi predčasno prekinjene pogodbe.

PRESENEČENJE - V ekshibicijski tekmi so evropski prvaki, košarkarji Barcelone na domačih tleh premagali pravke Los Angeles Lakers z 92:88 (24:21, 44:45, 70:68). Dvoboj je bil prava paša za oči, saj ni manjkalo privlačnih potez na obeh straneh. Za Barcelono je Jaka Laković dosegel 5, Erazem Lorbek pa nobene.

PORAZ - Japonska nogometna reprezentanca je v prijateljski tekmi v Saitami premagala Argentino z 1:0. Edini gol na tekmi je dosegel Šindži Okazaki v 18. minutri.

FORMULA ENA - Nemec Sebastian Vettel (Red Bull) je bil najhitrejši na obeh prostih treningih formule 1 v Suzuki pred jutrišnjo dirko za veliko nagrado Japonske. Dirka se bo začela ob 8. uri po našem času (TV raiuno).

ALPSKO SMUČANJE - Slovenski reprezentant Andrej Križaj meri letos visoko

Motokros pomaga

Priljubljeni konjiček kot smuk zahteva veliko adrenalina - Želi napredovati tudi v veleslalomu

Zgoraj
Andrej Križaj,
desno znameniti
streif in Kitzbühelu

ANSA

za hitri disciplini bodo nato v vmesnem času do odhoda na ledenu Rettenbach. Veleslalomu član si slovenske moške ekipe že nekaj let ne blestijo več, konec rezultatske krize pa še ni na obzorju. Sezono bodo v Söldnu z veleslalomom 23. oktobra odprle ženske, dan kasneje pa še moški.

Pod takirko avstrijskega trenerja Burkharda Schaffera navdušujejo smukači. Smukačji za hitre discipline bodo tekmovalno sezono začeli v Lake Louisu konec novembra, pred tem Jermana, Šporna, Perka, Križaja, Markiča in Klineta čaka še nekaj ledeniških treningov. Že v nedeljo potujejo v tirolski Pitztal, kjer bodo, če bodo vremenske razmere dopuščale, trenirali superveleslalom in veleslalom.

Smukačem se bosta pridružila tudi najboljša veleslalomista Aleš Gorza in Janez Jazbec, ki sta edina od fantov v minuli sezoni osvajala veleslalomsko točko v svetovnem pokalu in imata zato tako rekoč že zagotovljen nastop na uvodu v Söldnu. Specialisti

za ne vozi več in se od takrat naprej posveča raje rokanju, a Križaj motorja ne namerava zapustiti. »Motor imam že od majhnega, od petega leta. Z motokrosom ne mislim nehati nit, če bo prišla vmes kakšna manjša poškodbba. Vsekakor pa vozim z glavo, ne pretiravam, je moj drugi šport takoj za smučanjem in res uživam v njem,« Križaja kolegov ne sreča ni odvrnila od moto preizkušenj.

Križaj si v novi sezoni želi čim večkrat osvajati točke v svetovnem pokalu: »Zanesljivo si želim uvrstitve med prvih deset, vendar pa to še ni povsem realno, želim si dobrih uvrstitev ter se ob koncu sezone uvrstiti med prvih trideset vsaj v eni disciplini.« Križaj je bil v smuku najboljši 29. decembra lani v Bormiu s 23. mestom, takrat, ko je njegov starejši kolega Jerman na tem smuku zmagal. Pred tem je Križaj na superveleslalomu v Val Gardenni osvojil 19. mesto, kar je njegova najboljša uvrstitev v tej disciplini. (STA)

NOGOMET - V 6. krogu D-lige

V Oderzu so točke obvezne

V napadu dvojica Kneževič-Grujić

Sandonò Jesolo je bil v nedeljo razred zase, jutrišnji nasprotnik Opitergina pa naj bi bil v Krasovem dometu. Ekipa iz Oderza, ki je lani zmagal prvenstvo elitne lige iz Veneta, je v petih krogih zbrala le eno točko. Iztrgali so jo v gosteh v Rovigu. Izgubili pa so proti Bellunu, Sanviteseju, Pordenonu in Montebelluni. Kljub temu so napadalci Opitergine zbrali, tako kot Kras, osem golov. S petnajstimi prejetimi goli so najslabša obramba v skupini C D-lige. »To še ne pomeni, da nas v Oderzu čaka lahko delo. Niti zdaleč. Nasprotnik bo dal vse od sebe. Tudi mi se bomo maksimalno potrudili in skušali iz Oderza odnesti domov vse tri točke,« je dejal trener Alessandro Musolino, ki v Oderzu ne bo imel težav s postavo. »Nasprotino bom moral nekoga pustiti zunaj, saj na posamezni tekmi lahko prijavimo le osemnajst igralcev. Na razpolago bom imel tudi Viglianija, ki bo tekmo začel na klopi. Ne-kaj sprememb v začetni postavo bo. V obrambi naj bi začel Sessi, za Kneževičem v napadu pa Milan Grujić. Razmišljam še o kaki novosti,« je razkril Musolino.

Pri Opitergini so širje porazile zahtevali svojo žrtev. Trener Mauro Tossani ostaja za krmilom moštva. Društvo pa je prekinilo sodelovanje z Matteom Vianellom, ki je bil tudi kapetan moštva. Kapetanski trak bo zdaj nosil De Pandis. V sredo je s klubom iz Veneta obenem podpisal pogodbo zvezni igralec Alberto Favero (letnik 1982), ki

Novi Krasov igralec Milan Grujić KROMA

je v zadnjih štirih sezona igrал pri Sacileseju v D in poklicni 2. divizijski. Izkupnje v višjih ligah imata še Paolucci (ex Itala San Marco) in Dall'Acqua (Cittadella in Padova).

Katere so vrline Opitergine? »So ofenzivna ekipa. Doslej so igrali s taktično postavitvijo 3-4-3. Še sljala pa se, da bo trener v nedeljo igral bolj obrambno, ker so prejeli preveč golov. Opitergina ima solidno zvezno linijo in hiter napad. V obrambi bo treba igrati zbrano, v napadu pa moramo izkoristiti naše prednosti. Kneževič in Grujić morata dokazati, da sta iz pravega testa,« je še dodal Musolino.

V okviru D-lige bodo danes (ob 13.00) neposredno po televiziji (Rai-Sport 1) prenašali tekmo skupine H Feancavilla-Gaeta.

V Oderzu bo jutri sodil Turinčan Riccardo Bucchino. (jng)

KOŠARKA - Drevi v deželnici C-ligi

Prvič na domačih tleh

Bor Radenska proti CBU, Breg pa proti novincu Geattiju - Vse štiri ekipe so v prvem nastopu potegnile krajski konec

ŠOLSKI ŠPORT - Odbojkarski državni del Mladinskih iger

Trinko naprej

Odbojkarska ekipa goriške nižje srednje šole Ivana Trinka se je po uspešnih nastopih v prvi fazi državnega finala Mladinskih iger v kraju Chianciano terme uvrstila v današnji polfinale. V jutrijenji urah bodo odbojkarji goriške šole igrali proti ekipi šole Frank iz Mondovija (Cuneo), ki se je v drugi skupini uvrstila na drugo mesto. Prva je bila šola iz Bazzarotra iz pokrajine Neapelj.

Odbojkarji goriške šole, ki jih vodi profesor Aleksander Kodrič, so včeraj vrstnike šole Ricci iz Ancone premagali z 2:0 (25:20, 25:18) in tiste šole Dante iz Viterba z 2:1 (25:15, 22:25, 15:9). Z dvema zmagama so se tako uvrstili v današnji polfinale.

»Za nas je to res lepo zadoščenje. Fantje so igrali dobro. Še posebno proti Anconi, proti kateri smo si privočili res malo napak. Protiv Viterbu smo morali odigrati še tretji set. To pa nas ni zmedlo in smo bili zbrani vse do konca,« je dejal profesor Kodrič.

Odbojkarji šole Trinko so nastopili s postavo: Davide Cobello, Matija Corsi, Štefan in Andrej Čavdeček, Samuel Princi, Manuel Manfreda, Simon in Kristjan Komjanc, Jernej Terpin, Manuel Lupoli, Andrea Demetrio Winkler. Jedro ekipe sestavljajo odbojkarji mladinskega sektorja goriške Olympie.

V državnem finalu goriška šola Trinko nastopa že šestič v zadnjih 20 letih.

ODBOJKA - Memorial Veljak v Repnu

Sloga Tabor 1. finalist

Mlado in žilavo ekipa iz Hoč premagali po petih setih - Danes ostale tekme in finale

Sinoči se je v Repnu začel letosni Memorial Sergio Veljak s prvo polfinalno tekmo, v kateri sta se pomerila Sloga Tabor Televita in OK Hoče. Zmagali so Slogaši po zelo izenačenem boju, v katerem so o končnem zmagovalcu odločale res malenkosti. Tudi drugi in tretji set, ki sta se končala z največjo razliko v točkah, sta bila veliko bolj izenačena, kot bi dal slutiti končni izid. Slogaši so nastopili nekoliko okrnjeni, saj je manjkal Vasilij Kante (odsoten bo tudi danes), Hoče pa so se predstavile z mlado in zelo učinkovito ekipo. Igra je bila zelo korektna na obeh straneh mreže in igralci so se res zelo zagrizeno borili za vsako žogo. Najbolj dramatičen je bil zadnji niz, v katerem sta se ekipi izmenjivali v vodstvu in ena drugi v končnici iznizčili kar nekaj zaključnih žog, čisto na koncu pa se je športna sreča nasmehnila Slogašem, ki se bodo tako danes borili v finalu za prvo mesto.

Izid prvega polfinala: Sloga Tabor Televita – OK Hoče 3:2 (25:21, 17:25, 25:14, 23:25, 20:18)

Današnji spored: ob 10.30: Prata – Marchiol, sledi tekma za 3. mesto: Hoče – poraženec prve tekme, sledi finale: Sloga Tabor Televita – zmagovalec druge polfinalne tekme. Sledi nagrajevanje.

NOGOMET - Kam na tekmo v današnjem krogu deželnih lig?

Pestro v Križu, Štandrežu, Bazovici in pri Briščikih

Jutrišnji derbi kroga v Trebčah - Sovodenji v Trstu - Breg za prve točke

V petem krogu promocijske lige bosta obe ekipe naših društev igrali že danes (ob 15.30). Vesna (2 točki na lestvici) bo v Križu gostila Ponziano (3), medtem ko bo Juventina (5) v Štandrežu igrala proti Pro Romansu (4). Na delu bomo danes videli tudi Primorje in Zarjo Gajo. Ostali bodo stopili na igrišče jutri.

DANES - Vesna bo skušala doseči prvo letošnjo zmago. »Tudi ta teden smo zelo dobro trenirali in fantje so motivirani. Srčno si želimo treh točk,« je dejal športni vodja Žarko Arandelović. Trener Novica Nikčević ne bo imel na razpolago poškodovanega Pernoria. Ne-kdanji Bregov igralec si je na treningu zvil gleženj. Drugi igralci so na razpolago. Pri tržaški ekipi že nekaj let trenira vratar slovenski trener Marjan Babuder. »Tekma je pomembna za obe ekipi, ki potrebujeta točke,« je dejal trener iz Bazovice. Pri Ponziani sta pod vprašajem Magnani in Brazilec Spinelli. Sodil bo Videmčan Lamannis.

V Štandrežu se prav tako obeta zanimiv dvobojo. Tako Juventina kot Pro Romans se doslej nista izkazali. Igrali sta pod pričakovanji. Juventinin trener Tomizza bo lahko računal na Pantusa in Seclija, medtem ko Catanzaro še ni na red. Sodil bo Pordenončan Signore.

Pri Zarji Gaji (8 točk), v 2. amaterski ligi, ciljajo na drugo zaporedno zmago. V Bazovico prihaja Roianese (1 točka). Rumeno-modri so vsaj na papirju favoriti. Trener Nicola Lacalamita je optimist: »Treniramo dobro in fantje se trudijo. Težav s poškodbami na srečo nismo. Ciljamo na tri točke.« Ta teden sta nekaj težav imela Goran Krizmančič

Dejan Makivič, Primorje KROMA

in Bernobi, ki pa bržkone bosta danes na razpolago trenerju Lacalamiti.

Primorje (4) bo na Ervattiju gostilo solidno Sistiano (5), ki se sicer v nedeljo izgubili proti Zarji Gaji. Ekipa proškega društva bo danes začasno še vodil Dejan Makivič. Odsoten bo diskvalificirani Siccaldi.

V okviru elitne lige bo danes v Tržiču mestni derbi med Monfalcone-jem in Fincantierijem.

JUTRI - V okviru 1. AL bo v Trebčah derbi kroga. K Primorcu (7 točk) prihaja Muglia (8), ki jo vodi nekdanji trener Zarje Gaje Moreno Nonis. Primorec je v dobrni formi, tako da trener Sciarone resno računa na tri točke. V Trebčah bo sodil Goričan Settimoni.

Sovodenje (4 točke) čaka gostovanje v Trstu. »Tržaška Esperia (2 točki op. ur.) bo trd oreh, saj je zelo borbena ekipa. Vsekakor tokrat nimamo večjih težav s postavo, da da ciljamo najmanj

na točko,« je dejal predsednik belomodrih Zdravko Kuštrin. Trener Vitulič ne bo imel na razpolago poškodovanega Pacorja. Pod vprašajem sta Sorbara, ki si je na torkovem treningu lažje pretegnil mišico, in Ferluga. Sodil bo Videmčan De Reggi.

V 2. AL mora Breg po štirih krogih suše osvojiti prve prvenstvene točke. V Dolino prihaja San Canzian, ki ima sedem točk na lestvici.

Mladost bo v okviru 3. AL gostila Aurisino, pri kateri je športni vodja nekdanji igralec Gaje, Zarje Gaje in Krasa Massimo Vrše.

LJUBITELJI - Danes se bo začelo tudi prvenstvo ljubiteljev, ki igrajo v okviru deželne nogometne zveze. V skupini A2/B bodo šesto sezono zapored igrali ljubitelji Sovodenj, ki so letos nekoliko prenovili in pomladili svoje vrste. Ekipa bo vodil trener Daniele Mauri. V današnjem krogu bodo Sovodenji gostovali v Červinjanu pri ekipi La Rosa (začetek ob 15.30). Redni del prvenstva se konča 7. maja. (jng)

ZAČETNIKI Sovodenji praznih rok

Sistiana - Sovodenje 2:1 (1:1, 1:0, 0:0)

STRELEC: Simon Čavdek.

SOVODNJE: Pahor, Devetak, Pavletič, J. Petajan, Piva, Čavdek, Vettorello, Tomšič, D. Petajan, Lakovič, Bacicchi, Redžić. Trener: Peric.

Začetniki Sovodenj so v prvenstvu začetnikov 9:9 v Vižovljah izgubili proti Sistiani. Že danes čaka belo-modre druge tekme v Ronkah.

Domači šport

DANES

Sobota, 9. oktobra 2010

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA - 15.30 v Križu: Vesna - Ponziana; 15.30 v Štandrežu: Juventina - Pro Romans

2. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Bazovici: Zarja Gaja - Roianese; 15.30 pri Briščikih, Ervatti: Primorje - Sistiana

DRŽAVNI MLADINCI - 15.30 v Repnu: Kras Repen - Torviscosa

DEŽELNI MLADINCI - 17.30 v Romjanu: Ronchi - Vesna; 17.30 v Trstu, Sv. Ivan: San Giovanni - Juventus

NAJMLAJŠI - 15.30 v Trstu, Ferrini: Ponziana - Kras Repen

ZAČETNIKI - 15.30 v Ronkah: Ronchi - Sovodenje

KOŠARKA

DEŽELNA C-LIGA - 20.30 v Dolini: Breg - Geatti basket; 20.30 v Trstu, 1. maj: Bor Radenska - CBU

ODBOJKA

JADRANSKI MOŠKI POKAL - JADRANSKI MOŠKI POKAL - 18.00 v Trstu, Suvich: Triestina volley - Olympia Ferstye; 20.30 v Renu: Sloga - VBU Videm

JADRANSKI ŽENSKI POKAL - 16.00 v Guminu: nastopa tudi Sloga

MEMORIAL SERGIO VELJAK - 10.00 v Repnu: nastopa tudi Sloga Tabor

HOKEJ NA ROLERIJAH

MOŠKA A1-LIGA - 21.00 v Cittadelli: Cittadella - ZKB Polet Kvins

JUTRI

Nedelja, 10. oktobra 2010

NOGOMET

D-LIGA - 15.00 v Oderzu: Opitergina - Kras Repen Koimper

1. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Trebčah: Primorec - Muglia; 15.30 v Trstu, Sv. Ivan: Esperia - Sovodenje

2. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Dolini: Breg - San Canzian

3. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Doberdobu: Mladost - Aurisina

NARASČAJNIKI - 10.30 v Bazovici: Kras Repen - Roianese

NAJMLAJŠI - 10.30 v Gorici, Ul. Baimonti: Audax - Juventus

ZAČETNIKI - 9.00 na Opčinah: Roianese - Kras Repen A

ODBOJKA

JADRANSKI ŽENSKI POKAL - 16.00 v Cordenosu: nastopa tudi Kontovel

NAMIZNI TENIS

MOŠKA C1-LIGA - 10.30 v Esteju: Paiuscato - Kras

Rusija od carjev do Putina

Bojan Brezigar

6

»Veste, Rusija je velika država!«

Ni kaj, Vladimir je znano mesto. Tukaj je postaja. Od nekdaj. In ta postaja ima vrsto razlag in vrsto pomenov. Danes je pravzaprav nepomembna, ena tolikih postaj čezsibirske železnice, ki moskovsko postajo Kursk povezuje z Vladivostokom. Seveda, mi si s tem pojmom predstavljamo velike luksuzne vlake, ki drvijo čez Sibirijo, in ne tistega vlaka s starimi vagoni, s katerim je Juri Živago z ženo in hčerkjo potoval v Varykino v znanem filmu, posnetem po Pasternakovem romanu. No, čezsibirska železnica je povsem navadna železniška proga in na njej vozijo vlaki vseh vrst; veliko jo uporabljajo za lokalni promet, veliko za tovorni promet, sanjski vlaki pa so namenjeni samo petičnim turistom, ki imajo poleg denarja tudi veliko časa na razpolago. Saj je Vladivostok zelo daleč.

Ko sem bil pred leti v Moskvi z neko ekonomsko delegacijo, je pri večerji nasproti mene sedel mlad diplomat. Govorila sva seveda o Rusiji in o njeni velikosti, pa mi je dejal: »Veste, Rusija je velika država.« Da vem, sem odgovoril. Pa ni veliko pomagalo. Vztrajal je: »Rusija je zelo velika država.« Zatrdil sem mu, da vem, pa še vedno ni pomagalo. »Ne, gospod, vi ne veste. Rusija je zelo velika država. Iz Moskve je razdalja do New Yorka krajsa od razdalje do Vladivostoka. Nisem šel na zemljevid preverjat, ali je imel prav ali ne, ampak takrat mi je bilo jasno, kaj je hotel povedati. To so razdalje, ki so za vso Evropo nepojmljive. Šele to ti jasno počaže na posmen, ki ga ima čezsibirska železnica za to državo. Več kot 9.000 kilometrov dolga proga ni nikakršna turistična atrakcija oziroma to ni bil njen namen, ko so jo zgradili. Primerjamo jo lahko z afriško progo, ki so jo Anglezi v kolonialni dobi kanili zgradili od Kaira do Capetowna (pa jim je v sredini zmanjkalo nekaj sto kilometrov), ampak ta proga, kolikor je že ostalo, prečka najmanj kako desetino držav. Tu pa tiri tečejo po eni sami državi, Rusiji.

Zato ima poseben občutek, kadar se približa tračnicam in kar prevzame te, ko jih prečkaš, ter sploh ne pomislš, da grele za navadne tračnice in da je vlak, ki se približuje, le navaden lokalni potniški vlak. Pa še zelo počasen navrh.

Vladimir je bila postaja od nekdaj. Iz Moskve je proti Vladimиру nekoč vodila Vladimirska ulica. Pravzaprav je bil to Vladimirska prosek. Po tej dolgi ulici so v času Stalinovih čistk gonili politične jetnike v Sibirijo. Ukljenjeni in povezani med seboj so morali prehoditi 200 kilometrov,

pazniki pa so jih spremljali na konjih. Hodili so več dni, do Vladimira, kjer je bil zloglasni zapor za politične jetnike. Tako zloglasen, da so po padcu komunizma spremenili celo ime ulice, ki iz Moskve vodi proti Vladimiru. Sedaj je to Ulica entuziasmost. Kakšna ironija!

Sicer pa so zapor uporabljali tudi po koncu stalinizma, za zločince in za politične jetnike. Tu je bil med drugimi zaprt ameriški pilot Gary Powers, ki je v začetku 60. let prejšnjega stoletja preletel Rusijo z vohunskim letalom U2, pa ga je sovjetska protiletalska obramba sestrelila.

Vendar Vladimir ni bil samo postaja negativnih predznakov. Pravzaprav je nastal kot postaja, če želimo uporabiti ta izraz za nenavadni dogodek, ki naj bi se tu zgodil v 12. stoletju, ko je ruski vladar Andrej Bogoljubski, sin Jurija Dolgorukega odločil, da bo prenesel središče države iz Kijeva v Vladimir. Mesto je bilo novo, bilo je bolje zaščiteno pred vdori Tatarov, zgrajeno na griču in obdano z reko. S seboj je peljal sveto ikono, sliko Marije, ki naj bi bil narusal sam apostol Luka, torej ve-

liko dragocenost. Ko se je približal Vladimiru pa so se konji ustavili in niso hoteli nadaljevati poti. To je bilo zaradi pomembno znamenje: znak, da je to pravi kraj in tu je zgradil svojo kraljevo palačo.

Tako piše legenda. Zgodba je lahko resnična, lahko pa tudi ne, lahko je bil postanek konj zgolj naključje, lahko so bili utrujeni ali karkoli že. Ampak pred 850 leti ljudje niso razmišljali tako kot mi razmišljamo danes.

Vendar Andrej Bogoljubski ni imel sreče. Ljubosumni plemiči so ga ubili leta 1174: pravijo, da so krste z njihovimi posmrtnimi ostanki pokopali v bližnjem močvirju, kjer ponoči lahko še slišiš njihove krike...

Tudi palača ni trajala večno. Ko so jo sredi 18. stoletja obnavljali, se je zrušila. Na tem kraju danes stoji samostan Bogoljubovo. Katedrala, ki so jo zgradili v 18. stoletju, stoji na temeljih nekdanje cerkve. Bogoljubovo je velik samostan. Tu se vedno zbirajo verniki in v njem deluje približno 80 nun. To je sklop lepih poslopij iz belega kamna, ki je značilen za

te kraje, z modrimi kupolami. Vladimir je prvo mesto na ruskih tleh, ki je bilo zgrajeno iz belega kamna.

Kako dragocene so te zgradbe, vidiš, kadar se pripelješ v mesto. Danes šteje Vladimir kakih 300.000 prebivalcev, ki povečini živijo v velikih blokih, tako tipičnih za vsa ruska podeželska mesta; socialistična arhitektura, ki je na pogled odvrata, poleg tega pa slabo grajena in brez vzdrževanja, vse to je značilno za Sovjetsko zvezo. Ljudje živijo v teh razpadajočih čebelnjakih. Vendar pa je zgodovinski del mesta, tisti, ki sega nekaj stoletij nazaj, lepo ohranjen, tudi okolica je skrbno urejena in turistom se kaže v lepem obrazu.

Vendar mesto ni nastalo še leta 1157, ko je Andrej Bogoljubski sklenil, da se bo sem preselila prestolnica. Zgradil ga je njegov ded Vladimir Monomah, po katere se mesto tudi imenuje. On je leta 1108 tudi zgradil prvo cerkev iz kamna. Kasneje so cerkev obnovili in dogradili; Andrej Bogoljubski je sem pripeljal najboljše obrtnike in umetnike iz Rusije; vendar je stolnica vnebovzetja zdržala malo, saj jo je

uničil požar; cerkev, ki stoji danes na tistem mestu, je zgradil Vsevolod III v začetku 13. stoletja, dokončali pa so jo že v 15. stoletju. Ampak v cerkvi, ki še danes s svojimi zlatimi kupolami kraljuje na griču, so lepo vidne freske prve cerkve, čeprav so jih delno prekrili, ko so leta 1408 poslikali 300 kvadratnih metrov novih fresk. Cerkev je bila za tiste čase zelo velika, saj se je v njej lahko zbral 4.000 vernikov, kar je bilo res veliko. Ikona, ki jo je Andrej Bogoljubski pripeljal v Vladimir, je bila izobesena v tej cerkvi; sedaj je shranjena v muzeju, namesto nje pa je v cerkvi na ogled kopija.

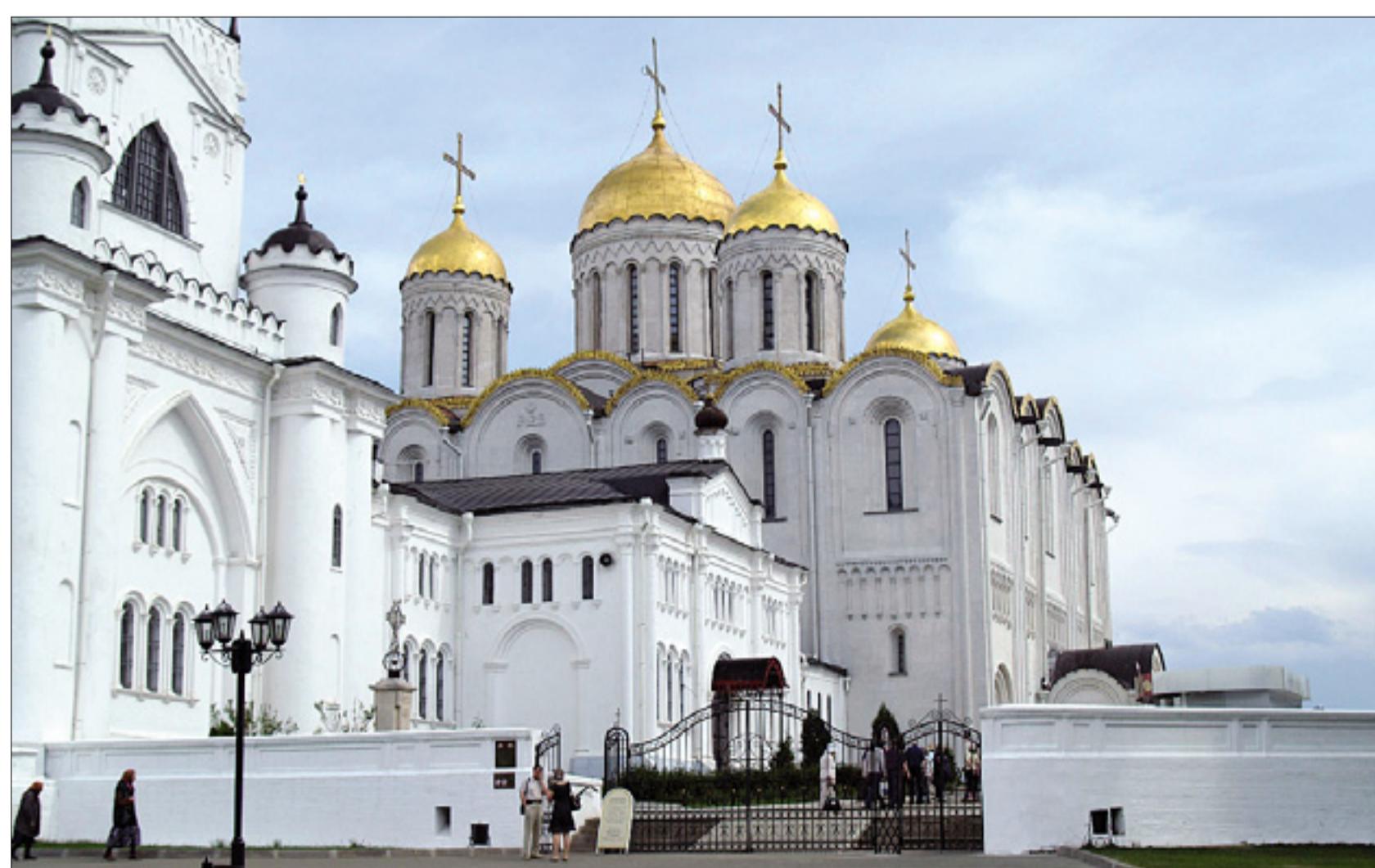
Ta cerkev je bila za rusko zgodovino zelo pomembna. V njej so bili kronani vsi ruski princi do zgodnjega 15. stoletja in tu je bil dolga leta sedež ruskega metropolita.

Pravi biser Vladimira pa je cerkev sv. Demetrija, ki je le nekaj desetin metrov stran od stolnice. To je cerkev, ki jo je dal zgraditi Vsevolod III in ki je danes, kot večina cerkva in samostanov v teh krajih, vpisana v Unescov seznam svetovne kulturne dediščine. Zgrajena je iz belega apnenca in krasí jo 1.300 reliefov. Res enkratna zgradba, ki jo je dal car Nikolaj I. restavrirati, tako da je res dobro ohranjena. Danes je spremenjena v muzej in je del muzejske kompleksa.

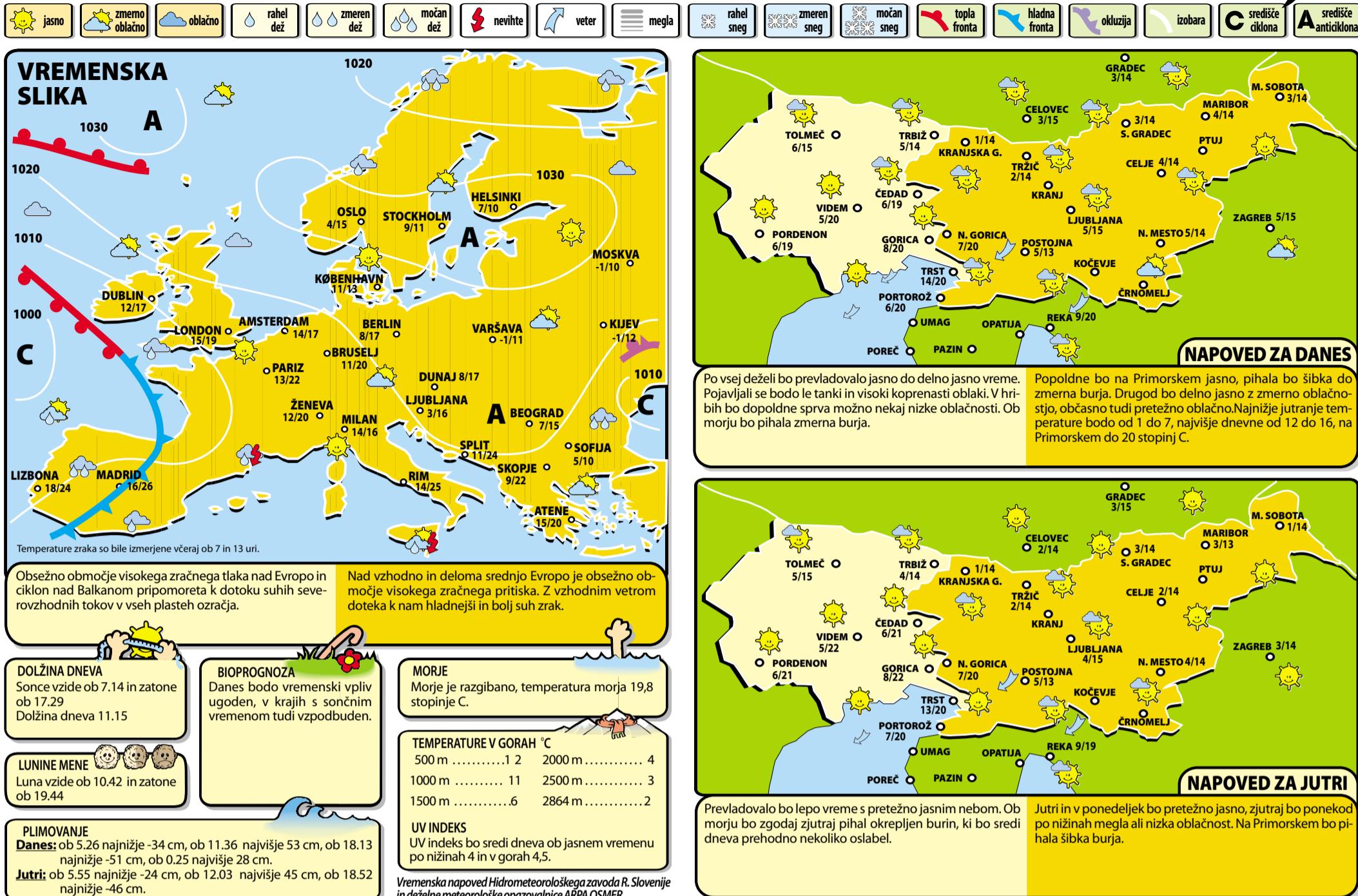
In tu se obisk Vladimira bliža koncu. Morda je bil nekoliko prehiter, pa tudi utrujenost zgrabi človeka, kajti turistične poti vodijo sem po kosilu, potem ko si ves dopondne ogledoval cerkve in samostane v Suzdalu, kar je seveda dokaj utrudljivo.

Pa ne tako utrudljivo, da si človek ne bi privoščil prijetnega sprehoda. Kar dobre pol ure hoda je namreč do cerkvic, ki jo je Andrej zgradil leta 1164 v zahvali za zmago nad Bolgari in v spomin na sina Izjaslava, ki je padel v vojni. Cerkev je na samem, prijetno se zrcali v reki, ki jo obdaja, res idiličen kraj. Vladarji tistih časov so bili morda res kruti, njihovo življenje ni bilo lahko, imeli pa so izredno razvit čut za estetiko. Nedaleč stran teče čezsibirska železnica in iz vlaka je lep pogled na to cerkev. Dve dobi Rusije, dva načina življenja, dva objekta veličine države, kakršna je bila nekoč in kakršna je danes.

Se nadaljuje

Stolnica v Vladimiru.
Zgoraj levo čezsibirska železnica in desno cerkvica v Bogoljubovu

NOBELOVE NAGRade - Norveški odbor podelil priznanje borcu za človekove pravice Liuju Xiaoboju

Kitajski oporečnik nobelovec za mir

OSLO - Nobelovo nagrado za mir za leto 2010 bo prejel kitajski disident Liu Xiaobo "za dolg in nenasilen boj za temeljne človekove pravice na Kitajskem", je včeraj v Oslu sporočil Norveški odbor za Nobelovo nagrado.

Kot je povedal predsednik odbora Thorbjörn Jagland, so oporečnika, ki prestaja enajstletno zaporno kazneni na Kitajskem, izbrali soglasno, saj odbor verjame, "da obstaja tesna povezava med človekovimi pravicami in mirom". Poudaril je, da je Liu Xiaobo simbol boja za človekove pravice na Kitajskem. "Kitajska je postala velika gospodarska sila in normalno je, da smo do velikih sil kritični," je še dejal Jagland.

54-letni Liu Xiaobo je bil leta 2008 med podpisniki Listine 08, ki je po vzoru češke Listine 77, ki je vodila do žametne revolucije in padca komunizma na Češkoslovaškem, pozvala k več demokraciji in svobode na Kitajskem. Demokratizacije kitajske politike ni več mogoče odlagati," piše v listini.

Liuja so aretilirali nekaj ur pred izdajo listine decembra 2008 ter ga zaradi nje in pisanja drugih dokumentov obtožili poskusa prevrata. Obsojen je bil na enajst let zapora. "Verjamem, da sem delal prav in da bo Kitajska nekoč svobodna in demokratična," je po odsodbi v izjavi, ki so jo objavili njegovi privrženci, dejal Liu. Pred tem je v različnih oblikah preživel pet let zapora, še več časa pa je bil v hišnem priporu oziroma pod policijskim nadzorom.

Liu je bil rojen leta 1955 v kraju Changchun na severovzhodu Kitajske. Bil je znan literarni kritik in eseist, ki je delal na pekinški univerzi. Med uporom študentov na trgu Nebeškega mira leta 1989 je branil protestnike in zahteval preiskavo dogodkov, zaradi česar je izgubil službo na univerzi. Nato je bil vseskozi kritičen do kitajskih oblasti, še zlasti v času pred olimpijskimi igrami v Pekingu leta 2008, ko je dejal, da je kitajska vlada prelomila dane obljube. Tedaj je tudi zavrnil optimizem številnih zahodnih politikov, da bodo igre prispevale k demokratizaciji Kitajske. Bil je med disidenti, ki so vladu v Pekingu leta 2008 pozvali k neposrednemu pogajjanju s tibetanskim vodjo dalajlamom, obenem pa je kitajske oblasti obtožil "resnih napak" v politiki do Tibeta.

Naj Liuja izpustijo, je Kitajsko v odprtrem pismu pozvalo prek 150 ameriških in evropskih intelektualcev, med tistimi, ki so se najbolj zavzemali za to, da bi mu podelili Nobelovo nagrado za mir, pa je bil nekdanji češki predsednik Václav Havel. Zarjsta se zavzemala tudi Nobelova nagrajenca, južnoafriški nadškof Desmond Tutu in tibetanski verski vodja dalajlama.

Da bo odločitev Nobelovega odbora povzročila oster odgovor Pekinga, je bilo že od vsega začetka jasno. Kitajska vlada je namreč odbor nedavno že posvarila, naj Liuju ne podeli nagrado. Predsednik odbora Jagland pa je včeraj, nekaj ur pred oznanim letosnjega nagrajenca, napovedal, da bo šlo za "kontroverzno izbiro", ki jo moral braniti tako, kot je moral lanskii izbor ameriškega predsednika Baracka Obama.

Letos so med možnimi kandidati za Nobelovo nagrado za mir omenjali več Kitajcev, poleg Liu Xiaobuja še borca proti aidsu Hu Jiaa in odvetnika za človekove pravice Gao Zhishenga. To je sicer prvič, da je najprestižnejšo Nobelovo nagrado prejel kitajski oporečnik. (STA)

Liu Xiaobo ANSA

ODZIVI - Jezna reakcija kitajske vlade

Peking: Nagrajenec Liu Xiaobo je kriminalec

PEKING - Kitajsko zunanjé ministerstvo je obsodilo odločitev Norveškega odbora za Nobelovo nagrado, da letošnjo Nobelovo nagrado za mir dobi kitajski oporečnik Liu Xiaobo. Kot piše v sporočilu pekinške vlade, je "Liu kriminalec, ki je bil obsojen zaradi kršenja kitajske zakonodaje". Odločitev Norveškega odbora bo škodovala tudi kitajsko-norveškim odnosom, je še sporočilo kitajsko zunanjé ministerstvo. Poudarili so, da je podelitev nagrade Liuju "na sprotnu načeli nagrade", ki bi moral, kot pravijo, spodbujati prijateljstvo med narodi in razorozevanje. Kitajska je Norveški odbor za Nobelove nagrade si-

cer že vnaprej pozvala, naj nagrade ne podeli oporečniku, ki na Kitajskem prestaja enajstletno zaporno kazneni.

Medtem je soproga letosnjega Nobelovega nagrajenca za mir Liu Xia dejala, da je zaradi odločitve odbora za Nobelovo nagrado presrečna. "Srečna sem, ampak ne morem ven," je dejala po telefonu iz svojega stanovanja v naselju, ki ga je kitajska policija zaprla.

V kitajski prestolnici so se po objavi imena letosnjega Nobelovega nagrajenca za mir spontano zbrali aktivisti in začeli praznovanje. Na kraj praznovanja pa je kmalu prišla policija in pridržala okoli 20 aktivistov.

ODZIVI - Zlasti na Zhodu zadovoljni z odločitvijo Norveškega odbora

Svet pozdravlja podelitev nagrade in zahteva osvoboditev Liuja Xiaobuja

OSLO - Številne države in mednarodne organizacije so že pozdravile odločitev odbora za Nobelove nagrade, da letosnjo Nobelovo nagrado za mir podeli kitajskemu oporečniku Liu Xiaobiju. Obenem Peking pozivajo, naj borca za demokracijo na Kitajskem izpusti iz zapora.

Mednarodna organizacija za zaščito človekovih pravic Amnesty International je v sporodku zapisala, da si je Liu nagradu "več kot zasluzil, saj predstavlja vse tiste, ki si prizadevajo za spoštovanje človekovih pravic na Kitajskem". Ob tem se Peking pozvali, naj izpusti vse politične zapornike.

Ameriški predsednik Barack Obama, Nobelov nagrajenec za mir leta 2009, je poudaril, da je Liu "žrtvoval svobodo za svoje prepričanje", in ga označil za "govornega in pogumnega zagovornika napredka univerzalnih vrednot z miroljubnimi in nenasilnimi

sredstvi" ter Peking pozval, naj ga izpusti iz zapora.

Nemški zunanjí minister Guido Westerwelle je očenil, da bo podelitev nagrade kitajskemu oporečniku spodbudila podporo človekovim pravicam tudi drugod. "To je pogumna odločitev, ki bo druge spodbudila k nadaljevanju dela," je dejal. Iz urada kanclerke Angele Merkel pa so izrazili željo, da bi lahko Liu Xiaobo v Oslu decembra sam prevzel nagrado. Odločitev norveškega odbora je pozdravila tudi Francija. Zunanji minister Bernard Kouchner je dejal, da ta odločitev brani človekove pravice povsod po svetu. Kitajsko pa je Kouchner pozval, naj oporečnika izpusti. Da je nagrada "močno sporočilo podporo vsem na svetu, ki se z velikimi osebnimi žrtvami borijo za svobodo in človekove pravice," pa je prepričan predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso.

Odločitev odbora v Oslu pa je pozdravil tudi Tajvan. V uradu tajvanskega predsednika Ma Ying-jeouvan.

so Liuju čestitali in povalili njegovo vlogo v boju za človekove pravice. Tibetanski verski vodja dalajlama, ki je sam leta 1989 prejel Nobelovo nagrado za mir, je Kitajsko pozval, naj izpusti Liu Xiaobiju. Poudaril je še, da je podelitev nagrade kitajskemu disidentu priznanje mednarodne skupnosti, da je na Kitajskem čedalje močnejši glas, ki poziva k reformam.

Visoka komisarka ZN za človekove pravice Navia Pillay je odločitev odbora v Oslu pozdravila kot "priznanje zelo pomembni vlogi, ki jo na Kitajskem in v številnih drugih državah igrajo zagovorniki človekovih pravic". Pohvalila je tudi pogum, ki ga tovrstni aktivisti "tako pogosto izkažejo s tem, ko govorijo o tem, za čimer stojijo". Nekdanji češki predsednik Václav Havel je medtem Liuju pohvalil kot "aktivnega državljanja" in izrazil zadovoljstvo, da bo "prvi Kitajec v zgodovini, ki bo prejel to nagrado". (STA)